

T.C.
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI

**OKUL YÖNETİCİLERİNİN EPİSTEMOLOJİK İNANÇLARI İLE
POLİTİK BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yasemin GÜL BİÇER

İstanbul

Eylül-2019

T.C.
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI

OKUL YÖNETİCİLERİNİN EPİSTEMOLOJİK İNANÇLARI
İLE POLİTİK BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yasemin GÜL BİÇER

Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ÖZGENEL

İstanbul

Eylül-2019

TEZ ONAYI

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Bu çalışma, jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ÖZGENEL

Üye Doç. Dr. Bilal YILDIRIM

Üye Prof. Dr. Orhan AKINOĞLU

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

Prof. Dr. Ömer ÇAHA
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek lisans tezi olarak hazırladığım “Okul Yöneticilerinin Epistemolojik İnançları ile Politik Becerileri Arasındaki İlişki” adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlanmasına kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığımı, bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

Yasemin GÜL BİÇER
İstanbul, 2019

ÖNSÖZ

Araştırma sürecinde her türlü alt yapıyı sağlayan, manevi desteğini esirgemeyen, başarabileceğimiz inancını kendi inancıyla sağlamlaştıran, sabrına, hoşgörüsüne, güler yüzüne ve esirgemediği desteğine sonsuz minnettar olduğum tez danışmanın Dr. Mustafa ÖZGENEL'e, yüksek lisans eğitimimde yol arkadaşlığı yapan, bu süreci keyifli hale dönüştüren ve edindikleri bilgileri paylaşmaktan imtina etmeyen kıymetli arkadaşlarım Büşra Nur BOZKURT'a ve Bülent ŞAHİN'e, lisans eğitimimin üzerinden uzun bir zaman geçmesine rağmen beni yüksek lisans eğitimine teşvik eden ve her zaman eğitim noktasında yönlendirici olan, hakkını hiçbir zaman ödeyemeyeceğim kıymetli annem Nisa GÜL'e ve son olarak da bu süreçte işlerimi kolaylaştıran, ölçek çalışmasında katılımcılara ulaşmamı sağlayan ve rahat bir çalışma ortamı sağlamak için 2 yaşındaki kızımın tüm ihtiyaçlarını gideren eşim Burak BİÇER'e teşekkürlerimi sunuyorum.

Yasemin GÜL BİÇER
İstanbul, 2019

ÖZET

OKUL YÖNETİCİLERİNİN EPİSTEMOLOJİK İNANÇLARI İLE POLİTİK BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Yasemin GÜL BİÇER

Yüksek Lisans, Eğitim Yönetimi

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ÖZGENEL

Eylül - 2019, 93+ XIV Sayfa

Epistemolojik inanç bilginin doğasına ve doğuşuna, varlığına ve kesinliğine olan inançlardır. Politik beceriler ise bireyin örgüt içerisinde hedeflere ulaşmak için aynı zamanda örgütün verimliliğini arttırmak için politik davranma biçimidir. Epistemolojik inançlar, kişinin hayatında yönlendirici olmaktadır. Aynı zamanda kişinin davranışlarını ve düşüncelerini de etkilemektedir. Bu sebeple epistemolojik inançların, politik becerileri etkilediği düşünülmektedir. Bilgi edinmenin arkasındaki serüveni bilmek, bilgi edinmek kadar önemlidir. Politik becerilere sahip kişinin ise bu süreci iyi yöneteceği ifade edilmektedir. Bu çalışmanın amacı, okul yöneticilerinin epistemolojik inançları ile politik becerileri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Çalışma nicel bir araştırma olup, ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2018-2019 eğitim öğretim yılında İstanbul ili 39 ilçesinde resmi ve özel okullarda görev yapan 29.050 okul yöneticisi, örneklemini 581 okul yöneticisi oluşturmaktadır. Veriler, Schommer (1990) tarafından geliştirilen ve Aypay (2011) tarafından Türkçeye uyarlanan “Epistemolojik İnanç Ölçeği” ve Ferris ve arkadaşları (2005) tarafından geliştirilen, Özdemir ve Gören (2015) tarafından Türkçeye uyarlanan “Politik Beceriler Ölçeği” yardımıyla toplanmıştır. Veriler, t-testi, ANOVA, korelasyon ve regresyon analiz teknikleri yardımıyla çözümlenmiştir. Bulgulara göre, epistemolojik inançların alt boyutlarından öğrenme süreci, doğuştan yetenek ve bilginin kesinliği inançları cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık gösterirken, öğrenme çabası inancında ve

politik becerilerde anlamlı farklılık göstermemektedir. Buna göre erkeklerin epistemolojik inanç algıları kadınlara göre daha yüksek ve olumludur. Epistemolojik inançların alt boyutlarından öğrenme süreci, doğuştan yetenek boyutları ve politik beceriler eğitim durumuna göre anlamlı farklılık gösterirken, öğrenme çabası ve bilginin kesinliği boyutlarında anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Öğrenme süreci ve doğuştan yetenek boyutlarında, lisansüstü eğitimi olan yöneticilerin inanç düzeyleri lisans eğitime göre daha yüksektir. Okul yöneticilerinin algıladıkları epistemolojik inanç boyutlarının düzeyleri ve politik becerileri, okul kademesine ve mesleki kıdemlerine göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Korelasyon analizine göre okul yöneticilerinin epistemolojik inanç alt boyutlarından öğrenme süreci ve öğrenme çabası boyutları ile politik becerileri arasında düşük düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Okul yöneticilerinin epistemolojik inanç alt boyutlarından doğuştan yetenek ve bilginin kesinliği boyutları ile politik becerileri arasında ise düşük düzeyde, negatif ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Regresyon analizine göre politik becerilerin %9'u epistemolojik inanç alt boyutları tarafından açıklanmaktadır. Başka bir ifadeyle epistemolojik inançlar politik becerileri orta düzeyde etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: Epistemoloji, Epistemolojik İnanç, Politika, Politik Beceri

ABSTRACT

THE RELATIONSHIP BETWEEN EPISTEMOLOGIC BELIEFS AND POLITICAL SKILLS OF SCHOOL MANAGERS

Yasemin GÜL BİÇER

Master, Education Management

Thesis Advisor: Asst. Prof. Dr. Mustafa ÖZGENEL

September- 2019, 93 + XIV Page

Epistemological beliefs are beliefs in the nature and emergence of knowledge, its existence, and its certainty. Political skills are the way an individual behaves politically to achieve goals within the organization and at the same time to increase the efficiency of the organization. Epistemological beliefs are guiding in one's life. It also affects one's behavior and thoughts. Therefore, epistemological beliefs are thought to affect political skills. Knowing the adventure behind getting information is as important as getting information. It is stated that the person with political skills will manage this process well. The aim of this study is to investigate the relationship between school administrators' epistemological beliefs and political skills. The study is a quantitative research and relational survey model is used. The population of the research consists of 9,437 school administrators who work in public and private schools in 39 districts of Istanbul in the 2018-2019 academic year and the sample is 581 school administrators. Data were collected with the help of the istem Epistemological Belief Scale geliştiril developed by Schommer (1990) and adapted into Turkish by Aypay (2011) and the er Political Skills Scale uyar developed by Ferris et al. (2005) and adapted to Turkish by Özdemir and Gören (2015). Data were analyzed with t-test, ANOVA, correlation and regression analysis techniques. According to the findings, while learning process from sub-dimensions of epistemological beliefs, beliefs of innate talent and certainty of knowledge show significant differences according to gender, they do not show significant differences in beliefs of learning effort and political skills. Accordingly, men's perceptions of epistemological belief are higher and positive than women. While learning process, congenital ability dimensions and political skills differ

significantly from the sub-dimensions of epistemological beliefs, there is no significant difference in the dimensions of learning effort and the accuracy of knowledge. In terms of learning process and innate talent dimensions, the belief levels of the managers who have graduate education are higher than the undergraduate education. The levels and political skills of the epistemological belief dimensions perceived by school administrators do not differ significantly according to school level and professional seniority. According to the correlation analysis, a low level positive and significant relationship was found between the learning process and learning effort dimensions and political skills of epistemological belief sub-dimensions of school administrators. On the other hand, a low level negative and significant relationship was found between the epistemological belief sub-dimensions of school principals and the certainty of innate ability and knowledge and their political skills. According to regression analysis, 9% of political skills are explained by epistemological belief sub-dimensions. In other words, epistemological beliefs influence political skills.

Keywords: Epistemology, Epistemological Belief, Politics, Political Skill

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAYI	i
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ.....	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiii
KISALTMALAR	xiv
BİRİNCİ BÖLÜM	
GİRİŞ	
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Önemi.....	3
1.3. Araştırmanın Amacı	3
1.3.1. Alt Problemler.....	3
1.4. Varsayımlar/ Sayılıtlar	4
1.5. Sınırlıklar	4
İKİNCİ BÖLÜM	
İLGİLİ LİTERATÜR	
2.1. Epistemoloji (Bilgi Kuramı)	6
2.1.1. Epistemolojinin Temel Problemleri	7
2.2. Epistemolojik İnançlar	8
2.2.1. Epistemolojik İnanç Modelleri.....	9
2.2.1.1. Zihinsel ve Ahlaki Gelişim Modeli: Perry	9
2.2.1.2. Belenky ve Kadınların Bilme Yolları Modeli	10

2.2.1.3. Epistemolojik Yansıtma Modeli: Magolda	11
2.2.1.4. Yansıtıcı Yargı Modeli: King - Kitchener	12
2.2.1.5. Çok Boyutlu Epistemolojik İnanç Sistemi: Schommer.....	13
2.2.1.6. Argümanlara Dayalı Akıl Yürütme: Kuhn.....	14
2.2.2. Epistemolojik İnançların Oluşumunu Etkileyen Unsurlar	15
2.2.3. Epistemolojik İnançların Etki Alanı.....	16
2.2.4. Epistemolojik İnançlar ve Eğitim.....	16
2.3. Politik Beceri	18
2.3.1. Siyaset ve Politika Kavramları	18
2.4. Örgütsel Politika.....	20
2.4.1. Örgütsel Politika Algısına İlişkin Model	21
2.4.2. Örgütsel Politika Algısının Öncülleri.....	22
2.4.3. Örgütsel Politika ve Güç Kavramı	24
2.4.3.1. Güç Kavramı	24
2.4.3.1.1. Güç Kaynakları.....	25
2.4.3.2. Güç ve Politika İlişkisi	26
2.4.5. Örgütsel Politikada Etkili Olan Faktörler.....	29
2.5. Politik Davranış	30
2.5.1. Politik Davranışın Boyutları.....	32
2.5.2. Politik Davranışın Nedenleri	34
2.6. Politik Taktik.....	35
2.7. Politik Yeti	36
2.8. Politik Beceri	36
2.8.1. Politik Becerinin Boyutları.....	38
2.8.2. Politik Becerinin Etkileri.....	39
2.8.2.1. Politik Becerinin Birey Üzerindeki Etkisi.....	39

2.8.2.2. Politik Becerinin İş Tutumu Üzerindeki Etkisi	40
2.8.3. Eğitim ve Öğretim Açısından Politik Beceriler.....	41
2.9. İlgili Araştırmalar	42
2.9.1. Epistemolojik İnançlar ile İlgili Yapılan Araştırmalar	42
2.9.2. Politik Beceriler ile İlgili Yapılan Araştırmalar	46

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli	50
3.2. Evren ve Örneklem/Çalışma Grubu	50
3.3. Veri Toplama Araçları	51
3.3.1. Kişisel Bilgiler Formu.....	51
3.3.2. Epistemolojik İnançlar Ölçeği (EİÖ).....	52
3.3.3. Politik Beceriler Ölçeği (PBÖ).....	53
3.4. Verilerin Analizi.....	54

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. Okul Yöneticilerinin Epistemolojik İnançları (Eİ) ve Politik Becerileri (PB) Ne Düzeydedir? Alt Amacına İlişkin Bulgular.....	56
4.2. Okul Yöneticilerinin Epistemolojik İnançları ve Politik Becerileri, Demografik Bilgilere Göre Anlamlı Farklılık Göstermekte Midir? Alt Amacına İlişkin Bulgular.....	57
4.3. Okul Yöneticilerinin Epistemolojik İnançları ile Politik Becerileri Arasındaki İlişki	62
4.4. Okul Yöneticilerinin Epistemolojik İnançları, Politik Becerilerini Yordamakta mıdır? Alt Amacına İlişkin Bulgular	62

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1.1. Okul Yöneticilerinin Epistemolojik İnançları ile Politik Becerilerinin Ne Düzeyde Olduğuna İlişkin Tartışma.....	65
5.1.2. Okul Yöneticilerinin Cinsiyetlerine, Kıdemlerine, Eğitim Durumlarına ve Görev Yaptıkları Okul Kademesine Göre Epistemolojik İnançlarına ve Politik Becerilerine Ait Sonuçlara İlişkin Tartışma.....	66
5.1.3. Okul Yöneticilerinin Epistemolojik İnançları ile Politik Becerileri Arasındaki İlişki İçin Korelasyon Analizi Sonuçlarına İlişkin Tartışma.....	69
5.1.4. Okul Yöneticilerinin Epistemolojik İnançlarının Politik Becerileri Yordamasına İlişkin Tartışma.....	70
5.2. Öneriler.....	71
KAYNAKÇA.....	73
EKLER.....	83
ÖZGEÇMİŞ.....	93

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 2.1. Örgütlerde Politik Davranış Tipolojisi.....	32
Tablo 3.1: Araştırmaya Katılan Öğretmenlere İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler	51
Tablo 3.2: Basıklık (Skewness) ve Çarpıklık (Kurtosis) Analizi.....	55
Tablo 4.1: EİÖ alt boyutlarından ve PBÖ'den elde edilen puanların ortalama ve standart sapma değerleri	57
Tablo 4.2: Okul Yöneticilerinin Epistemolojik İnançları ile Politik Becerilerinin Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları	58
Tablo 4.3: Okul Yöneticilerinin Epistemolojik İnançları ile Politik Becerilerinin Eğitim Durumlarına Göre T-Testi Sonuçları	59
Tablo 4.4: Okul Yöneticilerinin Epistemolojik İnançları ile Politik Becerilerinin Okul Kademelerine Göre ANOVA Sonuçları	60
Tablo 4.5: Okul Yöneticilerinin Epistemolojik İnançları ile Politik Becerilerinin Kıdemlerine Göre Analiz Sonuçları	61
Tablo 4.6: Okul Yöneticilerinin Epistemolojik İnançları ile Politik Becerilerinin Arasındaki Korelasyon Analizi Sonuçları	62
Tablo 4.7: Epistemolojik İnançların Politik Becerileri Yordama Düzeyine İlişkin Analiz Sonuçları	63
Tablo 4.8: Epistemolojik İnançların Politik Becerileri Yordama Düzeyine İlişkin Analiz Sonuçları	64

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1. Örgütsel Politika Algısına İlişkin Model..... 21

Şekil 2.2. Politik Becerilerin Etkileri..... 40

KISALTMALAR

TDK: Türk Dil Kurumu

DYS: Doküman Yönetim Sistemi

PB: Politik Beceriler

PBÖ: Politik Beceriler Ölçeği

EPI: Epistemolojik İnançlar Ölçeği

Eİ: Epistemolojik İnançlar

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

MEM: Milli Eğitim Müdürlüğü

SPSS: (Statistic Packets For Social Seciencies) Sosyal Araştırmalar İçin İstatistiksel Program Paketi

Bkz.: Bakınız

Akt. : Aktaran

Çev. : Çeviren

Ed.: Editör

vd. : ve diğerleri

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmanın problem durumuna, amacına, önemine, varsayımlara, sınırlılıklarına ve araştırmada kullanılan kavramların tanımlarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

İnsanın bir şeyler öğrenme ve tatbik etme eğilimi doğasından kaynaklanmaktadır. Dünyaya gelme ile başlayan bu süreç, bireyi zaruri ihtiyaçlara yöneltmiştir. Tabii ki bu bedeni ihtiyaç, zaman ilerledikçe zihni ihtiyacı da ortaya çıkarmıştır. İnsanların birbirleri ile etkileşime geçmesi hem bedeni hem de zihni ihtiyaçların artmasına ve çeşitlenmesine neden olmuştur. Buna dayalı olarak meydana gelen konular, alanlar, faaliyetler, hareketler hakkındaki insanların öğrenme isteği de eğitim dediğimiz öğretme, sindirme, bilgilendirme ve vakıf kılmayı içinde barındıran üst bir kavramla sağlanmaya çalışılmıştır. Eğitim, bu bağlamda isteğin en saf şekilde ve doğrudan örtülü veya sarıh olarak muhatabına ulaşmasıdır. Yöneticiler ise eğitimi muhatabına iletme konusunda, bu saflığı yakalamak amacıyla yönetimde bulunmaktadır. Yönetici, eğitimi öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkı sağlamak ve öğrencilerine sunmak için iletirken kuşandığı inançlar, değerler ve amaçlar doğrultusunda bunu yansıtmaktadır. Diğer bir ifadeyle bilginin doğasına ilişkin inancı, bilgiyi iletirken kullanacağı metotları ve iletişimi ifadesini etkilemektedir (Araghizade ve Jadidi, 2016: 24). Epistemolojik inançlar, bilginin doğasına ve onun kazanımına veya öğrenimine olan inançlar olarak tanımlanmaktadır (Mahasneh, 2018). Bu sebeple okul yöneticisinin benimsediği bilginin doğasına, kaynağına ilişkin inanç ifadeleri -epistemolojik inançlar- (Hoffer, 1997: 88) öğretmenler ve öğrenciler ile aralarındaki iletişim açısından oldukça önemlidir.

Okul yöneticisi aynı zamanda, örgütte bulunan üyeler ile iletişimini sağlam tutmalıdır. Çünkü örgütler politik sahalardır ve örgütte başarılı olmak için en iyi yöntemin politik davranmak olduğuna inanılır (Perrewe ve Nelson, 2004: 366).

Okul, var olan kaynaklar üzerinde kontrolü elde tutmak amacıyla sürekli taktiksel mücadelelerin gerçekleştiği bir yer (Donald, 2011) ve aynı zamanda siyasi sistemler olarak tanımlanmaktadır (Bacharach, 1983). Okulda bulunan üyeler ise amaçlarını gerçekleştirmek için strateji uygulayan politik aktörler olarak algılanmaktadır (Bacharach, 1983: 10).

Politika, Türk Dil Kurumu'nun (TDK) tanımına göre, davranış biçimi, düşünce yapısı, yol, yöntem anlamlarını taşımaktadır. Dolayısıyla politik davranış ise kendi çıkarlarını korumak için başkalarının davranış biçimini etkileme sürecidir (Aslan ve Pektaş, 2017: 87). Politik davranış sergileyen kişi, politik beceriye sahip demektir ve politik beceri kavramını bilimsel literatürde ilk kullananlardan biri Pfeffer (1981) olmuştur (Ferris ve vd., 2005: 127). Yöneticilerin, ulaşmak istedikleri hedefler için göstermiş oldukları gayret neticesinde beklendik sonuçlara ulaşmaları politik becerileriyle açıklanmaktadır ve politik beceriler, dört boyuttan oluşmaktadır. Bunlar; *sosyal zekâ, kişilerarası etki, ilişki ağı kurma ve samimi görünmedir* (Özdemir ve Gören, 2016: 2-3). Bu dört boyutun hepsi kendi alanı içerisinde zekâyâ ve olumlu iletişime bağlı bir uyumla hareket ederek politik becerilerin sağlam kurulmasını sağlamaktadır. Yöneticilerin bu özelliklere sahip olması etkileme güçlerinin artmasını sağlamaktadır (Özdemir, 2018: 122). Aynı zamanda politik becerilerin geliştirilebilir bir özelliğinin olması (Perrewé ve Nelson, 2004: 367; Yıldıztaşı, 2017: 7), yöneticilerin de bu becerilerinin geliştirilmesi açısından oldukça önemlidir. Yöneticilerin yönetim sürecinde, politik becerilerinin gelişmesi ile bu sürece olumlu katkıları olacaktır ve bu gelişim ile hem kendilerini hem de süreci analiz edebileceklerdir (Altunay, 2019: 5).

Literatürde epistemolojik inançlar (Özkan, 2008; Kurt, 2009; Demir ve Akınoğlu, 2010) ve politik beceriler (Yıldıztaşı, 2017; Nair, 2018; Alioğulları, 2019) farklı değişkenlerle incelenmiştir. Ancak okul yöneticilerinin epistemolojik inançlarının, politik becerilere etkisini inceleyen herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda araştırmanın problem cümlesi “Okul yöneticilerinin epistemolojik inançları, politik becerilerini etkilemekte midir?” şeklinde belirlenmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Örgütlerde bulunan üyelerin epistemolojik inançlara sahip olmaları, örgütte politik becerilerini kullanmak için bir ölçüt olabilir. Özellikle okul yöneticilerinin epistemolojik inançlara sahip olmaları, yöneticilerin politik becerileri üzerindeki bilginin akışını kontrol etmek açısından önemlidir. Araştırmanın temel amacı *okul yöneticilerinin epistemolojik inançlarının politik becerileri yordayıp yordamadığını* tespit etmektir. Bu sebeple okul yöneticilerinin hangi epistemolojik inançlara sahip oldukları ve politik becerilerinin var olup olmadığının hangi seviyede olduğu tespit edilmiş ve buna bağlı olarak yapılan ölçekler aracılığıyla iki değişken arasındaki ilişkinin düzeyi ve epistemolojik inançların politik becerileri yordama gücü bazı demografik özellikler kapsamında belirlenmiştir

1.2.1. Alt Problemler

Araştırmanın genel amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmak istenebilir:

1. Okul yöneticilerinin epistemolojik inançları ve politik becerileri ne düzeydedir?
2. Okul yöneticilerinin epistemolojik inançları ve politik becerileri, cinsiyetlerine, kıdemlerine, eğitim durumlarına ve görev yaptıkları okul türlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
3. Okul yöneticilerinin epistemolojik inançları ile politik becerileri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
4. Okul yöneticilerinin epistemolojik inançları, politik becerilerini yordamakta mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Epistemoloji, tüm disiplinlerin temelinde var olan, bilginin kaynağı, doğruluğu ve bilginin sınırları ile ilgilenen bir alandır. Öte yandan epistemolojik inançları, bilginin doğası, kaynağı ve doğruluğu üzerinde oluşan kişisel inançlar oluşturmaktadır (Schommer, 1990). Epistemolojik inançları konu edinen çalışmaların çoğu, öğretmenler, öğretmen adayları ve öğrenme stilleri üzerine çalışılmıştır (Saylan, Armağan ve Bektaş, 2016; Deryakulu, 2014; Kaya, 2017;

Hacıömeroğlu, 2011). Bu sebeple çalışmamıza özgünlük katan en önemli hususlardan biri, epistemolojik inançlar üzerine yapacağımız çalışmanın hedef kitlesi yöneticilerdir. Çalışmamızın ikinci değişkeni olan politik beceriler, kişinin bulunduğu ortamda güven duygusunu sağladığı ve bu güven ile huzurlu bir ortamın oluşmasını sağlayan, karşısındaki kişiyi etkileme noktasında ekstra zaman harcamayan özgüven sahibi kimse olarak tanımlanmaktadır (Katı, 2016: 12). Politik beceriler değişkeni ile yapılan araştırmalarda, daha çok örgüt içerisinde politik becerilere sahip kişilerin uyumları ve örgütün işleyiş şekli üzerinde durulmuştur (Aydın, 2015; Katı, 2016 ve Yüksel, 2018). Literatürde okul yöneticilerinin epistemolojik inançları ile politik becerileri arasındaki ilişkiyi belirleme noktasında herhangi bir çalışmaya rastlanmadığından, okul yöneticilerinin bilgiye ilişkin kazanımlarının nasıl elde edildiği ile okul yöneticilerinin politik becerilere yetkinliklerini analiz ederek literatüre katkı sağlanacağından çalışmamızın özgün olduğu düşünölmektedir.

1.4. Varsayımlar/ Sayıtlar

- Örnekleme grubunun evreni temsil ettiği varsayılmıştır.
- Kullanılan ölçeklerin ölölmek istenen özellikleri ölçtüğü varsayılmıştır.
- Katılımcıların sorulara içtenlikle ve doğru yanıt verdiği varsayılmıştır.

1.5. Sınırlıklar

- İstanbul ili ile sınırlıdır.
- Okul yöneticilerinin görüşleri ile sınırlıdır.
- 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılı ile sınırlıdır.
- Özel ve Resmi kurumlarda ilkokul/ortaokul/lise ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Epistemolojik İnanç: Bilginin doğası, kaynağı, sınırları, kesinliği ve doğruluğu üzerinde oluşan kişisel inançlardır (Schommer, 1990).

Politika: Davranış biçimi, düşünce yapısı, yol, yöntem (TDK).

Politik Beceri: Bireyin örgüt içerisinde hedeflere ulaşmak, örgüt içi uyumu sağlamak ve örgütün verimliliğini arttırmak için politik davranma yeteneğini kullanmasıdır (Perrewé ve Nelson, 2004: 367).

İKİNCİ BÖLÜM

İLGİLİ ALAN YAZIN

Araştırmamızın bu bölümünde, problem durumu ile ilgili literatür taraması sonucu epistemolojik inançlar ve politik beceriler kavramlarıyla ilgili kuramsal bilgilere ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Epistemoloji (Bilgi Kuramı)

İnsan, doğası gereği doğumuyla birlikte bir şeyleri öğrenme ve tatbik etme arzusu ve gayreti içerisindedir. Bu süreçte insanların ihtiyaçları artmakta ve bu ihtiyaçların giderilmesi için gerekli bilgiler de artmaktadır. İnsan bu durum karşısında öğrenme, sorgulama ve anlama eylemlerine başvurmaktadır. Eşyanın özü, maddenin özü, yaratılan varlıklar ve evren derken neden sonuç ilişkisi kurulmaya çalışılmıştır. Bu durum filozofların ve bilim adamların dikkatini çekmiştir. Bu sebeple içinde bulunduğumuz çağa bilgi çağı dönemi adı verilmiştir (Kaymak, 2010: 6).

Bilgi kavramı üzerine yapılan felsefi düşünceler çok eskilere dayanıyor gibi gözükse de, felsefenin bilgi hakkındaki temel düşünceleri Sofistler, Sokrates, Aristoteles ve Platon döneminde oluşmuştur ve bir kuram oluşturulmuştur (Çüçen, 2005: 19). Bilgi Kuramı, felsefenin en etkin disiplinlerinden biri olan epistemolojinin, episteme ve logos kelimelerinin birleşmesinden oluşmuştur. Episteme “bilgi” ve logos “bilim/kuram” ifadeleriyle tanımlanmaktadır (Cevizci, 2000).

Felsefenin üç ana konusundan biri olan epistemoloji, Platon’un sisteminin anahtarıdır. Platon’a göre epistemoloji, bilginin neyden ele edildiği ve bilgiye nasıl ulaşıldığı ile ilgili açıklamalar bütünüdür (Cevizci, 2009: 44). Epistemoloji kavramı genel bir ifade ile bilginin kaynağının, yapısının, sınırlarının ve bilginin ne olduğunun incelenmesidir (Çüçen, 2005: 30; Başdemir, 2010: 185; Deryakulu, 2002: 56).

2.1.1. Epistemolojinin Temel Problemleri

Epistemoloji, bilginin soyut bir kavram olması sebebiyle, açıklanmaya ya da var olduğunu hatırd tutmaya yönelik bazı problemleri ve konuları mevcuttur. Bu problemler şu şekildedir (Çüçen, 2005; Günday, 2003);

a) Bilginin İmkânı (bilginin mümkün olup olmadığı): Bilginin mümkün olup olmadığına yönelik iki anlayış mevcuttur. Bir grup filozof doğru bilgiye ulaşmanın mümkün olmadığını söylerken, diğer grup ise doğru bilgiye ulaşmanın kesinlikle mümkün olduğunu iddia etmektedirler.

b) Bilginin Kaynağı ve Araçları: Bilginin hangi yollarla elde edildiği sorusuna cevap aranmaktadır. Bilginin kaynağı zihnin bir ürünü müdür yoksa zihin dışı mevcut olan bir durum mudur? Burada da farklı görüşler ortaya çıkmıştır.

- Bilginin kaynağının, deney yoluyla ele edildiğini söyleyen Ampirist yaklaşımçılar,
- Bilginin kaynağının, akıl yoluyla ele edildiğini söyleyen Rasyonalistler,
- Bilginin kaynağının, sezgi yoluyla ele edildiğini söyleyen Entüisyonist yaklaşımçılar,
- Bilginin kaynağının, olgulara dayalı ele edildiğini söyleyen Pozitivistler.

c) Bilginin Alanı, Kapsamı ve Sınırları: Bilmenin bir sınırı var mıdır? ve insanın her şeyi bilebilmesi mümkün müdür? Sorularına yanıt aranmaktadır. Bu sorulara da farklı yanıtlar verilmiştir. İnsanın kendi zihni içinde var olan bilgiler dışında başka bir bilgiye ulaşamayacağı görüşünü savunanlar ile insanın zihni açıkken her türlü bilgiye ulaşabileceği görüşünü savunanlar ortaya çıkmıştır.

d) Bilginin Ölçütü veya Standartları: Hangi bilgi kabul edilebilir ve kabul edilebilen bir bilgi ne kadar doğrudur? Sorularına yanıt aranmaktadır. Üç ayrı görüş ortaya çıkmıştır. Birincisi doğru bilgi diye nitelendirebilmek için gerçek hayatta betimlemesi yapılmalıdır. Bu şekilde bilgi doğru kabul edilebilir. İkincisi, doğruluğun ve bilginin gerçeklikle uyuşması ve son görüş ise doğruluğun ölçütünün başkasındaki yansımasıdır. Başka bir anlatımla “Benim duyduğumu başkası da aynı şekilde duyuyorsa doğrudur.” Şeklinde ifade edilmektedir.

2.2. Epistemolojik İnançlar

İnançlar, kişinin yaşamında var olan her bir nesneye, olguya, insana karşı tutum ve davranışlarını belirleyen ayrıca kişinin doğru bulduğu ne varsa hiçbir şekilde kuşku duymadığı önermeler bütünü olarak tanımlanmaktadır (Deryakulu, 2006). Kişilerin yaşam boyu almış oldukları kararları ve buna bağlı olarak ortaya çıkan davranışlarının sebeplerinin inançlarından kaynaklandığı ifade edilebilir (Hofer ve Pintrich, 1997). Mengüşoğlu'na (1992) göre insanda inanma duygu hiçbir zaman eksik değildir. İnsan herhangi bir şeye inanmak zorundadır. İnsan inanmadan yaşayamaz, ancak inandığı şeyler farklı olabilir. Bu durum insanın hala bir şeylere bağlı olduğunu göstermektedir.

Bilimde de sarıh yahut örtülü bir şekilde ulaşmak istediğimiz hedeflerin altında belirli inanışlar yatmaktadır. Bu inanışlar, bizim eylemlerimizin, hareketlerimizin temelindeki gerekçelerini oluşturmaktadırlar (Yıldırım, 2010: 16). Bireylerin eğitimde benimsedikleri inançların temel etkeni eğitim felsefesidir (Sürmeli, 2015). Eğitim felsefesi, eğitim alanında alınan karar ve uygulamaların, inanç ve tutumların yapı bakımından tutarlı olmasıyla ilgilenen bir disiplindir (Biçer, Er ve Özel, 2013: 230). Bu durumda felsefe, bireyin varlığı ile alakalı sorular sormasına, kişisel inançlarının ve özdeğerlerinin anlamlandırılmasına yardımcı olmaktadır (Yılmaz, Altinkurt ve Çokluk, 2011: 336). Felsefenin alanı itibarıyla, epistemolojinin ve sorgulama süzgecinden geçen inançların birleşiminden epistemolojik inançlar oluşur. Epistemolojik inançların tanımı, çalışmaların içeriğine göre anlamlandırılmaktadır. Ancak genel bir ifade ile epistemolojik inançlar, bireylerin bilginin kaynağı, hızı ve yapısı ile öğrenmenin kontrolü ve hızı arasında ilişki üzerine düşünmedir (Schommer, 1994: 293). Schommer'a (1990) göre epistemolojik inançlar 5 bağımsız boyuttan oluşmaktadır;

1. *Bilginin basit hali*
2. *Var olan belirli bilgiler*
3. *Her şeyi bilen bir otorite*
4. *Doğuştan var olan yetenekler*
5. *Hızlı öğrenme*

Schommer, spesifik olarak, öğrencilerin kesinlik, basitlik ve bilgi kaynağı hakkındaki inançlara sahip olduğunu; bilgi edinme hızı ve bilgi ediniminin ne kadar doğal olduğu veya kontrol edilebilir olduğu ifade etmiştir. Ayrıca bu inançların birbirinden aşağı yukarı bağımsız olduğunu savunmuş ve inançların çok boyutluluğunu destekleyen kanıtlar sunmuştur (Buehl ve Alexander, 2005: 699).

2.2.1. Epistemolojik İnanç Modelleri

Epistemolojik inançlar alanında yapılan ilk çalışmalar 1968'de Perry tarafından yapılmıştır ve eğitim araştırmacıları epistemolojik inançlar kavramını farklı değişkenlerle ele alarak çalışmalarında konu edinmişlerdir (Whitmire, 2003; Schommer-Aikins, 2004; Deryakulu, 2004). Bu alanda yapılan ilk çalışmalar öğrenciler üzerinde olup, bilme ve öğrenmeye yollarını belirlemek için doğrudan görüşmeler yapılmış ve bu görüşmeler sonucunda bilme ve öğrenme yapıları hakkında modeller oluşmuştur (Karataş, 2011: 28).

Buna bağlı olarak aşağıda epistemolojik inanç modelleri ile ilgili bilgiler verilmiştir.

2.2.1.1. Zihinsel ve Ahlaki Gelişim Modeli: Perry

Epistemolojik inanışlarla alakalı çalışmaların ilk adımını atan Perry, 1960'lı yıllarda Harvard Üniversitesi -çoğunluğu erkekler oluşturacak şekilde- öğrencilerine dört senelik bir program uygulamıştır. Bu program ile birinci sınıf başında ve dördüncü sınıf sonunda epistemolojik inançlarını ölçecek sorular yönelmiştir (Hoffer, 2001: 357). Perry, öğrencilerle olan görüşmesinde epistemolojik inançların değişimini izlemiştir. Sorulara verilen yanıtların dördüncü sınıf sonunda değişmesi de bilginin basit bir yapıdan karmaşık bir yapıya dönüşmesi ve değişimini göstermiştir (Deryakulu, 2004: 262). Bu değişimler, zihinsel değişimi gösteren dokuz farklı gelişimsel bir modelin oluşmasını sağlamıştır. Birbirleriyle ilişkili aşamalar gruplandırılarak 4 değişim haline dönüştürülmüştür. Bu dört değişim modeli şu şekildedir (Brownlee, Purdie ve Boulton-Lewis, 2001):

1. **İkilik:** Bilginin salt tek bir ifadeye ait olduğu –doğru/yanlış- ve bilginin sadece uzmanlara ait olduğu düşüncesi,
2. **Çoğulcu:** Bilginin değişebilir bir ifadeye sahip olduğuna kısmen inanılması, bilginin sadece uzmanlara ait olamayacağı düşüncesi ve her bireyin kendi düşüncesini oluşturabileceği fikri,
3. **Görececi:** Bilginin mevcut duruma göre doğru ya da yanlış olabileceği fikri. Bilginin kullanıldığı duruma göre değişebileceği,
4. **Bağlılık:** Her bireyin kendi bilgisine olan inancı ve bağlılığı fikri oluşmuştur. Bu fikir, bilginin göreceliliği kabul edildikten sonra oluşan bir durumdur.

2.2.1.2. Belenky ve Kadınların Bilme Yolları Modeli

Field Belenky, Blythe Clinchy, Nancy Goldberger ve Jill Tarule (1986), Perry'nin seçkin erkek örneğine, sadece erkeklerin temsili olamayacağını düşündükleri için meydan okumuşlardır ve kadınların, kadın epistemolojik gelişme modelini bilme yöntemleriyle analiz etmek için kadınlarla röportajlar yapılmıştır. Örnekte sadece kadınlar olduğu için, “Kadınların Bilme Yolları Modeli” olarak adlandırılmıştır (Whitmire, 2003: 129; Deryakulu, 2004).

Belenky ve diğ. (1986) Perry'nin modeline benzer bir epistemolojik dizi tanımlamıştır. Bu modelde kadınların bilgi gelişimine özel bir odaklanma söz konusudur. Belenky ve arkadaşları, statüsü olan ve statüsü olmayan 135 kadınla görüşerek epistemolojik inançlarının gelişimini izlemiştir. Kadınlardan, ahlaki, zihinsel ve kimlik gelişimlerini yansıtmaya amaçlanan birçok açık uçlu soruya cevap vermeleri istenmiştir ve sorulara kendi kelimeleriyle cevaplayabilmelerini sağlayan fenomenolojik yaklaşım benimsenmiştir. Görüşmeler 2 ile 5 saat arasında sürmüştür. Verilen cevapların sonucunda ortaya çıkan olguların oluşturduğu aşamalar, Perry'nin gelişim modelinde oluşan aşamalarla uyumlu olduğu anlaşılmıştır (Hettich, 1997; Whitmire, 2003; Brownlee ve diğ. 2001). Belenky ve arkadaşlarının röportajlar sonucunda ortaya çıkan modelinin aşamaları şu şekildedir:

- *Sessizlik*
- *Bilgi Alma*
- *Öznel Bilgi*
- *İşlemsel Bilgi*
- *Yapılandırılmış Bilgi*

• İlk aşama olan **Sessizlikte** kadınlar, bilgisiz bir konumda olup sadece dinleyici modundadırlar. Bu aşamada kadınlara dışarıdan, uzman kişi tarafından aktarılan bilgi olduğu takdirde bu bilgiye sahip olabilirler. Aksi takdirde kadınlar kendileri bu bilgiye ulaşamazlar.

• Diğer bir aşama olan **Öznel bilgi** aşamasındaki kadınlar, bu süreci artık kendilerini de kısmen devreye sokarak, sezgilerle ve deneyimlerle bilgiye ulaşabilme aşaması olarak görmektedirler.

• **İşlemsel bilgi** aşaması, kadınların daha analitik düşündüğü, deneyimlerini mantıksal bir şekilde eleştirel yürütme mantığıyla yorumladığı bir aşamadır.

• **Yapılandırılmış bilgi** aşaması ise kişinin bilgiyi bütünüyle kişi tarafından üretildiği bir aşama olduğuna inanılmaktadır (Deryakulu, 2004).

2.2.1.3. Epistemolojik Yansıtma Modeli: Magolda

Baxter Magolda (2004), Perry'nin ve Belenky ve arkadaşlarının yapmış olduğu iki modelde bulunan cinsiyet farklılıklarını ele alan epistemolojik yansıma modelini geliştirmiştir. Epistemolojik gelişimlerini ölçmek için yedi yıl boyunca her yıl yüzden fazla üniversite öğrencileriyle röportaj yapılmıştır. Epistemolojik Yansımayı Ölçme ölçeğini kullanarak eşit sayıda erkekleri ve kadınları test etmiştir. Epistemolojik yansıma modeli, üniversite öğrencilerinin, bilginin doğasına ilişkin algılarına dayanarak dört farklı bilgi edinme şekli ortaya çıkarmıştır (Magolda, 1992: 12). Elde edilen bulgular neticesinde bilginin gerçekleşme aşamaları şu şekildedir:

Mutlak bilgi: Bilgi kesin veya tamdır. Bu kategoride bilginin kesinliğine inanılır ve kesin bilgi uzmanlar tarafından bildirilir.

Geçiş bilgi: Bilgi kısmen kesin veya kısmen tamdır. Bu kategoride bilginin kesin olmadığına ve uzmanların kesin bilgiye ulaşma noktasında tam olmadıklarına inanmaktadırlar.

Bağımsız bilgi: Bilgi belirsizdir - herkesin kendi inancı vardır. Bu kategori bireyin kendisini biraz daha merkeze aldığına, bireylerin aktif ve eleştirel düşünebildiğine işaret etmektedir.

Bağlamsal bilgi: Bilgi bağlamsaldır; bağlamdaki kanıtlara dayanarak değerlendirilir. Farklı bakış açılarının değerlendirilmesine ve farklı çevrelerde öğrenmeyi arzu ettiklerine işaret edilmektedir. (Magolda, 1992: 30; Aksan ve Sözer, 2007: 36).

2.2.1.4. Yansıtıcı Yargı Modeli: King - Kitchener

King ve Kitchener (1994: 13), teorik alanda kullanılan epistemolojik modeli geliştirmiştir. Bu modelde insanların bilgi gelişimlerini anlama şekillerini ve buna karşılık gelen bilgi gelişimlerinde kötü yapılandırılmış problemlere ilişkin inançlarını incelemişlerdir. Perry'nin (1970) modelinin aşamalarının sonlandığı yerde, King ve Kitchener'in yansıtıcı düşünme modeli devreye giriyor. Kurfiss'e (1988) göre, yansıtıcı yargılama modeli, Perry'nin zihinsel ve ahlaki gelişim modelinden epistemolojik olarak daha katıdır.

King ve Kitchener (1994), Yansıtıcı Değerlendirme Ölçeği ile muhakeme yeteneklerini ölçmüşlerdir. Örneklem olarak gençleri ve yetişkinleri konu alan bu röportajda, gençlerin ve yetişkinlerin inançlarını irdeleyici görüşmeler yapılmıştır. Görüşme sırasında katılımcıların sorun çözmeye yönelik göstermiş oldukları düşünme ve davranış şekilleri, yansıtıcı yargı modelindeki evreleri oluşturmuştur (Duell ve Schommer-Aikins, 2001: 430; Karataş, 2011: 30).

Yansıtıcı Değerlendirme Ölçeği ile elde edilen bulgulara göre, yansıtıcı yargılama modelinin üç aşamaya bölünmüş yedi aşaması vardır. **Aşama 1'de**, katılımcılar 1'den 3'e kadar olan aşamaları temsil eden ön yansıtıcı düşünceyi sergilerler. Salt doğru ve yanlış cevapların olduğuna ve doğru cevapları sadece uzmanların bildiğine inanmaktadırlar.

2. Aşamada, katılımcılar 4. ve 5. aşamaları temsil eden yarı-yansıtıcı düşünceyi ortaya koyarlar ve önceden savunulan mutlak olduğu düşünülen bilgileri sorgulamaya başlarlar ve uzmanların da yanlış düşünebileceklerine inanmaktadırlar. Katılımcılar, bir sorunun birden fazla “doğru” cevabının olabileceğini bu aşamada bilmektedirler.

3. Aşamada, 6'yı ve 7'yi içeren aşama yansıtıcı düşünceyi göstermekte ve katılımcılar, bilginin üretildiği durumla ilişkili olarak anlaşılması gerektiğine inanmaktadırlar (King ve Kitchener, 1994: 17; Whitmire, 2003: 130).

Yukarıda ele almış olduğumuz modellerin aşamaları gelişimsel olarak oldukça benzerlik göstermektedir. Bu dört modelin ilk aşamaları, bilginin mutlak olduğu ve doğru bilgiye sadece uzmanlar tarafından ulaşabildiğine inanılmaktadır. Böylelikle bilgiyi kendilerinden bağımsız, dış dünyanın bir ürünü olarak görmektedirler. Diğer aşamalarda ise şüphe duymaya, eleştirel bakmaya, analitik davranmaya doğru bir süreç izlemektedir. Son olarak da bilginin bireyden bağımsız olmayacağı inancına varılmaktadır. Bu gelişimsel sürecin dört modelinin, benzer özellikler taşımasının yanı sıra bu dört model aynı zamanda tek boyutludur ancak Schommer hiç de gelişimsel olmayan çok boyutlu bir model geliştirmiştir (Kaplan, 2006: 38).

2.2.1.5. Çok Boyutlu Epistemolojik İnanç Sistemi: Schommer

Epistemolojik inançları anlama, anlamlandırma ve epistemolojik inançların akademik performansı nasıl etkilediğiyle ilgilenen Schommer (1992), öncekilerden daha nicel olan ve inançların bileşenleri hakkında daha analitik bir görüş ortaya koyan bir araştırma programı geliştirmiştir. Schommer'in önceki modellerde çelişen sonuçları ve Perry'nin aşamalarını meta bilişselliğe bağlamaya çalışan diğer çalışmalarda incelemesi (Ryan, 1984), epistemolojik olduğu fikrine meydan okumasına neden olmuştur (Hoffer ve Pintrich, 1997).

Schommer (1990), epistemolojik inançların sadece bilgi ile sınırlandırılıp tek boyutta ele alınmasının, epistemolojik inanışları sınırlandıracağını düşündüğünden, epistemolojik inançların bilgi anlayışını tek boyuttan çok boyutlu bir bilgi sistemi oluşturarak geliştirmiştir (Çavuş, 2013: 17). Schommer'in sisteminde inançlar çok boyutludur ve sabit aşamalarda geliştirilmiştir. Beş, daha fazla veya daha az

bağımsız boyuttan oluşan *yapı, kesinlik, bilgi kaynağı ve kontrol ve bilgi edinme hızı* olarak varsaydığı bir inanç sistemi önermiştir.

Schommer (1990), epistemolojik inançları kategorize etmek için 63 kısa ifadeden oluşan bir ölçek geliştirmiştir. Anket maddeleri olumlu ya da olumsuz uçlarda belirtilmiştir ve 1den 5e kadar derecelendirilmiştir. Maddeler için önerilen toplam beş alt boyut mevcuttur ve bu alt boyutların bazıları doğrudan Perry'nin Eğitim Değerleri Kontrol Listesi'nden alınmıştır ve diğer boyutlar ise Schoenfeld (1983) ve Dweck ve Leggett (1988)'in çalışmalarından alınmıştır. Faktör analizi yapılan bu ölçekte, bilginin kaynağına ilişkin inanışa ait bir boyut oluşmadığından, dört faktör ile sistem oluşmuştur (Deryakulu, 2004: 267). Bu faktörler şunlardır: *Sabit Yetenek, Hızlı Öğrenme, Basit Bilgi ve Belirli Bilgi*.

Schommer'in dört faktörü epistemolojik inançlar çerçevesinde incelendiğinde, bireylerin inançları, basit bilgi boyutunda birbirinden bağımsız olması ile bu bilgilerin birbirleri ile bağlantılı olmaları arasında yer almaktadır. Kesin bilgi boyutunda, bilginin mutlak ve kesin olması ile bilginin değişebilir olması arasında yer almaktadır. Hızlı öğrenme boyutunda, bilginin bir anda gerçekleşmesi ile bu bilgiyi öğrenmenin bir süreci kapması arasında yer almaktadır. Öğrenme yeteneği boyutunda ise, yeteneğin doğuştan gelmesi ile yeteneğin geliştirilebilir olması arasında yer almaktadır (Schommer, 1998, akt. Çavuş, 2013).

2.2.1.6. Argümanlara Dayalı Akıl Yürütme: Kuhn

Günlük hayatta ortaya çıkan problemlerle ilgilenen Kuhn (1991), tartışmacı düşünce kavramı üzerinde durmuştur. Kuhn'un muhakeme konusundaki çalışmaları, bireylerin kesin çözümler içermeyen günlük ve kötü yapılandırılmış sorunlara nasıl cevap verdiğini incelemek için yapılan çalışmalardır. Her ne kadar çalışmaların temel amacı tartışmacı düşünceyi araştırmak olsa da bireylerin anlama girişimi, özellikle bilgi konusundaki inançları ve çalışmanın özellikle epistemolojik bakış açıları üzerine odaklandığını ortaya koymuştur. Kuhn'un modelinin kritik bir unsuru örnekleminin geniş bir yaş kitlesini kapsamasıdır. Katılımcılar dört yaş grubundandır: Gençler, 20'li, 40'lı ve 60'lı yaşlar. Her yaş grubunda 40 katılımcı vardır ve her grubunun içinde cinsiyet ve eğitim düzeyi eşit olarak ayarlanmıştır.

Katılımcılara, 45 ila 90 dakika boyunca iki kez röportaj yapılmıştır (Hofer ve Pintrich, 1997: 104; Kuhn, 1991).

Kuhn, karmaşık, gerçek dünyayla ilgili olaylara ilişkin akıl yürütmeyi ortaya çıkarmak adına, görüşmeler için üç mevcut kentsel sosyal problemi seçmiştir. Katılımcılardan, bu konuların her biri için nedensel açıklamalar yapmaları istenmiştir:

a) Serbest bırakıldıktan sonra mahkûmların suça geri dönmelerine sebep olan nedir?

b) Çocukların okulda başarısız olmalarına sebep olan nedir?

c) İşsizliğin sebebi nedir?

Katılımcıların bu soruları açıklaması bekleniyordu. Katılımcılardan aynı zamanda karşıt bir görüş oluşturmaları aynı zamanda karşıt görüşü çürütücü bilgi sağlamalarını ve daha sonra sorun için bir öneri teklif etmeleri istenmiştir. Röportajın son bölümünde açıkça sunulan akıl yürütmenin epistemolojik yansımaları istenmiştir (Hoffer ve Pintrich, 1997: 106).

2.2.2. Epistemolojik İnançların Oluşumunu Etkileyen Unsurlar

Deryakulu (2004: 268), epistemolojik inançları etkileyen birçok değişkenin olduğunu belirtmiştir. Bu değişkenler, bireyin demografik özellikleri (yaş, eğitim durumu, aile yapısı, öğrenim görülen yer, cinsiyet), kültürü ve zihinsel gelişimi inançlarını etkileyici unsurlar olarak tanımlanmışlardır.

Zihinsel gelişimin epistemolojik inançlarını etkiliyor olmasına, Schommer ve Dunnell'in (1994) yapmış olduğu bir çalışmanın bulgularından ulaşılmıştır. Bu çalışmada normal zekâyaya sahip olan öğrenciler ile üstün zekâyaya sahip olan öğrencilerin epistemolojik inançları, ortaöğretim dönemleri boyunca izlenmiş ve üstün zekâlı öğrencilerin son iki yılda, normal zekâyaya sahip öğrencilere göre epistemolojik inançlarında lehlerine çıkacak şekilde farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Schommer'ın (1990, 1998) yapmış olduğu diğer çalışmalarda ise üniversite öğrencilerinin yaşlarının, cinsiyetlerinin, eğitim durumlarının ve aile yapılarının epistemolojik inançlarını etkilediğine ulaşılmıştır.

2.2.3. Epistemolojik İnançların Etki Alanı

Epistemolojik inançları etkileyen unsurları önceki konu başlığımızda ele alınmıştır. Ancak aynı zamanda epistemolojik inançların da çok boyutlu olmasının yanı sıra spesifik olarak etkilediği alanlar mevcuttur (Hoffer, 2000; Schommer ve Walker, 1995). Epistemolojik inançlar, özellikle öğrencilerin akademik alanlardaki davranışlarını etkilemektedir (Buehl ve Alexander, 2001). Epistemolojik inançlar, öğrencilerin bilgi hakkındaki inançlarının yanı sıra başka bilgileri edinmedeki süreci etkilemektedir.

Buehl, Alexander ve Murphy (2002), tarafından yapılan başka bir çalışmada ise epistemolojik inançların, bilgilerin entegrasyonunu ve bilgi elde etmek için gösterilen çabayı etkilediği görülmüştür.

2.2.4. Epistemolojik İnançlar ve Eğitim

Perry'nin (1970) yapmış olduğu bir çalışma ile epistemolojik inançların eğitime yansımalarının ilk adımının atılmış olduğu söylenebilir. Perry (1970), üniversite öğrencilerine yönelik yapmış olduğu bu çalışma ile öğrencilerin yaşamlarını yorumlamalarındaki değişimi, karşılaştıkları sorunları kavramsallaştırabildikleri değişim ile görmektedirler. Bu kavramlar, öğrencilerin açıkça veya dolaylı olarak dünyaya uyguladıkları, özellikle bilginin değerinin ve sorumluluğun doğasının ve kökenlerinin içerdiği yapıları karakterize etmektedir. Perry, epistemolojik inanç problemlerini deneysel yöntemle çözmeye başlamasının ardından birçok araştırmacı epistemolojik inançların yapısını, inançların zihinsel ve bilişsel süreçleri nasıl etkilediğini ve inançların bu süreçleri nasıl işlediğini incelemeye çalışmışlardır (Sürmeli, 2015: 22). Muis, Bendixen ve Haerle (2006), epistemolojik inançlar üzerine yapılan çalışmaları, öğrenciler ve öğretmenler kapsamında değerlendirerek, bilginin doğası, yapısı hakkındaki inançlarının, öğrenme ve öğretme süreçlerini etkilediğini aynı zamanda başarıyı etkilediğini de ifade etmişlerdir.

Epistemolojik inançlar ve eğitim arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla, farklı değişkenlerin ele alınmasıyla yapılan çalışmalardan ortaya çıkan bulguların oluşturduğu üç anlayış ortaya çıkmıştır (Hoffer, 2001):

1. Epistemolojik inançlar, Perry'in (1970) başlatmış olduğu gelişim modeli ile çalışmalara kapıyı aralamıştır. Bu bağlamda epistemolojik inançların *gelişimsel* olduğu ve eğitimin gerçekleşebilmesi için de epistemolojinin gelişim süreci içerisinde istenilen yönde gerçekleşmesi amaçlanmaktadır.

2. Bireylerin öğrenmeleri, sahip oldukları epistemolojik inançlardan etkilenmektedir. Çünkü epistemolojik inançları, bilgi formunun içinde yer almaktadır.

3. Bireyler, epistemolojik inançları, bilgi teorilerini bu bağlamda epistemolojik kaynaklar olarak görmektedirler ve bu kaynaklar öğrenme süreci içerisinde bireyler tarafından kullanılarak harekete geçirilirler.

Bu üç anlayışta, eğitimin gelişimsel boyutundan yapılandırılmış boyutuna doğru akademik bir ilerleyle mevcuttur. Birinci anlayışta gelişimin inançları etkilediği ve bu gelişim süreci içerisinde bilişsel ve duyuşsal hareketler mevcuttur. İkinci anlayışta, inançların akademik performansı etkilediği anlayışı ve üçüncü anlayışta ise öğrenme ve bilginin yapılandırılması, epistemolojik kaynakların etkisiyle oluşabileceği anlayışının olduğu görülmektedir (Hoffer, 2001).

Epistemolojik inançların eğitim bağlamında yapılan çalışmalarında, inançların değişebildiği, geliştirilebildiği ve gelişim süreci içerisinde birçok değişkenin epistemolojik inançları etkilediği sonuçlarına ulaşılmıştır. Yapılan çalışmalarda sınıf düzeyinin (Eroğlu ve Güven, 2006; Meral ve Çolak, 2009; Paulsen ve Wells, 1998), anne-baba eğitim düzeyinin (Ayaz, 2009; Schommer, 1990), öğrenim görülen alanın (Deryakulu, 2004; Kurt, 2009), zihinsel gelişim sürecinin (Schommer ve Dunnell, 1994), not ortalamasının (Schommer, Calvert, Gariglietti ve Bajaj, 1997) ve lise türlerinin epistemolojik inançları etkilediği (Ayaz, 2009) tespit edilmiştir.

Bu bulgular neticesinde, yüksek akademik başarıya sahip, öğrenme- öğretme süreçlerini iyi değerlendirebilen ve karşılaştıkları yeni bilgileri kavrayabilmede kendilerini denetleyebilen öğretmen yahut öğrencilerin epistemolojik inançlarının gelişmiş olmasından kaynaklandığı söylenmektedir (Schommer, Crouse ve Rhodes, 1992).

2.3. Politik Beceri

Araştırmamızın bu bölümünde “örgütsel politika” ve “politik davranış/ yeti/taktik” kavramlarının tanımlarından ve gelişim süreçlerinden bahsederek ana başlığımız “politik beceriler” kavramına geçişin daha faydalı olacağı düşünülmüştür.

2.3.1. Siyaset ve Politika Kavramları

İnsanlar yaşamları boyunca etkileşimde buldukları her ortamda bir düzene, işbirliğine ve sisteme ihtiyaç duyarlar. İnsanın doğasında bu vardır. Çünkü insan yaşamı yalnız idame ettiremediğinden dolayı sosyal ortamlarda bulunmasını da zorunlu kılan bir doğası vardır. Bu sürecin yönetimi, politika veya siyaset kavramlarıyla karşılık bulmaktadır (Kaya, 2014: 11). İnsanın olduğu her yerde politika veya siyasetten söz edebilmek mümkündür. Bu sebeple politika veya siyaset geniş sınırları olan sosyal bir bilimdir (Aköz, 2018: 161).

Politika kavramını bilim çerçevesinde ele almadan önce politika ve eş anlamlısı olan siyaset kavramını etimolojik olarak incelemek daha faydalı olacaktır. Bu kavramların hangi coğrafyada doğmuş olduğu bize kavramın kullanıldığı esas manayı da verecektir. Bu açıdan doğu coğrafyada siyaset; yöntemli eğitim ve yönetme becerisi anlamlarını taşıırken, batı coğrafyasında politika kavramını tek bir kavramla ifade etmek mümkün değildir. Ancak “siyasal yapı ve sistemleri” tanımıyla incelenebilir (Küçükalp, 2012: 23). Siyaset ve politika kavramları tanımına baktığımızda politika kavramının tam anlaşılabilirliği sağlanmamıştır. Bu sebeple siyaset ve politika kavramı arasında bir uyumsuzluk olduğu görülmektedir. Bu alanda geniş bir muhtevası olduğu için politika kavramı tercih edilmektedir (Aköz, 2018: 175).

Politikanın etimolojik yapısına baktığımızda politika, polis kelimesinden türeyen Yunanca bir kavramdır. Polis; site, kent ve vatandaşların toplandığı şehir anlamlarını taşımaktadır. Ancak bu şehir basit bir yer değildir. Devlet olarak betimlenmiştir. Politika kelimesi ise bu şehrin barındırdığı tüm unsurları kapsamaktadır (Taşkın, 2014: 25). Siyaset kelimesi ise seyis kökünden türeyen Arapça bir kelimedir. At bakıcılığı anlamını taşıyan bu kavram, eski dilde eğitmek, yetiştirmek ve düzenlemek anlamlarını içermektedir (Daver, 1969: 3; Dursun, 2013: 3; Turan, 2013: 18). Politika ve siyaset kelimeleri birbirine yakın görünse de kavramların etimolojik tanımları kavramları birbirinden uzaklaştırmaktadır. Bu çalışmada politika kavramı kullanılmıştır.

Politika, insanın varoluşundan bu yana toplumun ve bireylerin birer parçası olmuştur. Çünkü politika, toplumsal bir varlık olan insanın doğasından gelmektedir. Politika, hayatımızı yönlendiren, şekil veren bir güçtür. İnsanın bu etkiden kaçması mümkün görünmemektedir (Özdağ, 2012: 12). Politika kavramı olumlu ve olumsuz kendini iki alanda da göstermektedir. İnsanların bireysel farklılıklarından oluşan düşünceler ve davranışlar, fikri ayrılıkları ortaya çıkarmıştır. Fikri ayrılıklar bir çatışma ortamı oluşturmuştur. Bu çatışma ortamının ise politikanın temelini oluşturduğu söylenebilir (Kapani, 2007: 17). Bu tanım politikanın olumsuz yönünü ifade etmektedir. Başka bir ifade ise politikanın, çatışma ortamlarının oluşmasını engelleme, süreci iyi yönetme ve değerlendirmesidir (Tansey, 1995: 5). Bu tanım ise politikanın olumlu tarafıdır.

Politika, adaleti ve düzeni tesis etmek için genel kurallar koymaktadır. Bu sebeple politika, çatışma ortamlarını engelleyen bir olgu olarak betimlenmektedir. Ancak tüm çatışmaları engelleyecek bir olgu olduğu söylenemez. Sadece yönetme sürecinin değerlendirilmesidir (Heywood, 2013: 12).

Genel bir ifadeyle politika; siyasi konuları kapsayan (Dursun, 2012: 42), hükümetlerin kontrolünde hangi yöntemlerin kullanıldığı ve sistemlerinin nasıl çalıştığı (Delespinasse, 2008: 4), siyasi oluşumların davranışlarını inceleyen (Pradeep, 2011: 5), toplumun değerlerini muhafaza eden, toplumun amaçlarının

yerine getirilmesini ve toplumun örgütlenmesini sağlayan (Saybaşı, 1999: 16-17) olgusal bir bilimdir.

2.4. Örgütsel Politika

Örgütlerde politika, iş hayatında bulunanlar için vazgeçilmez bir gerçektir. Bireyler örgütlerde vakitlerinin çoğunu, çalışma arkadaşlarıyla geçirmektedir. Bu sosyal ortamda çalışanlar çıkarlarını korumak için bazı eylemlere başvururlar (Leslie ve Gelfand, 2011; Ferris ve Kacmar, 1992: 93). Bu sebeple örgütte bulunan bireyler başkalarını etkileme, ikna etme girişimlerinde bulunurlar. Bu davranışlar örgütsel politikanın oluşmasına katkı sağlamıştır (Altıntaş, 2007: 152).

Örgütsel politika alanında yapılan çalışmalar, ilk olarak politik davranma sebeplerini, bu davranışın ortaya çıkışını, davranışların sebep ve sonuçlarını incelemektedirler (Vigoda ve Cohen, 2002: 311). Örgütte bulunan bireylerin örgütte politik davranış sergilemeleri, örgütte politik bir ortamın olduğunu göstermektedir. Buna rağmen birey bu davranışı öznel yorumlamaktadır (Fedor vd., 1998: 1764). Bireyin politik bir ortamın olduğunu düşünmesini sağlayan etmenlerin, bireyin davranışlarını etkileyen sonuçlar olduğu, göz önünde bulundurulmamıştır (Ferris ve Kacmar, 1992: 93).

Sonraki çalışmalarda örgütsel politika algısı kavramı üzerinde durulmuştur. Ferris ve arkadaşları bir model geliştirmişlerdir. Bu modelde, bireyin örgütsel politika algısının önemli olduğu ifade edilmiştir (Vigoda ve Cohen, 2002: 312). Ferris ve Kacmar (1992: 94) da, bireyin davranışlarının sebebinin, politiklik durumundan ziyade bireyin örgütsel politik algısının daha önemli olduğunu söylemektedirler. Örgütte bireylerin davranışlarının başka bir örgüt tarafından algılanış şekli, örgütte politik bir havanın oluşmasında, örgütün devam etmesinde ve etkili olmasında da önem arz etmektedir (Buenger ve diğerleri, 2007: 294; Bursalı, 2008: 40). Örgütsel politika algısı, bireylerin gerçeğe bakış açılarıyla –özellikle- ilgili olup (Vigoda-Gadot ve Dryzin-Amit, 2006: 7); bu sebeple örgütsel politika algıları bireyden bireye farklılık göstermektedir. Bu farklılık, bireylerin farklı politikalar üretmelerini de beraberinde getirmektedir. İşte bu durumda gerçekte ne olduğu üzerinde

durulmamaktadır. Bireyin bu gerçeği nasıl algıladığı üzerinde durulmaktadır (Aydın, 2015: 43).

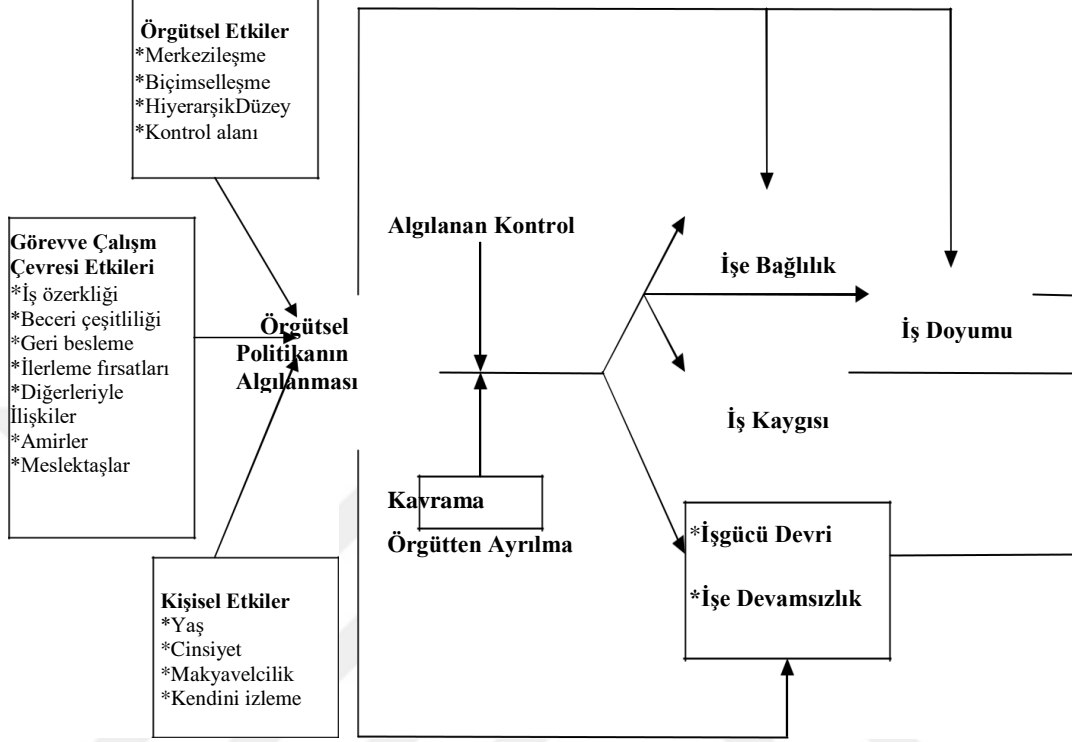
Örgütsel politika algısı, bireyin politik algısının oluşmasını sağlayan tutum ve davranışları üzerindeki tüm sonuçları kapsamaktadır (Ferris ve Kacmar, 1992: 93). Bu doğrultuda birey, ortamı kendi düşünceleri ve davranışları doğrultusunda algılıyorsa, algıladığı şekilde de ortamı politik olarak değiştirmesi de normal karşılanmaktadır (Bursalı, 2008: 25). Bu şekilde değerlendirildiğinde, bireyin algılayış şekli, davranışlarını şekillendirecektir aynı zamanda bulunduğu örgütte, iş hayatını ve örgütsel yaşamını da şekillendirecektir (Eryılmaz, 2014: 25). Bireyin yanlış algılayış şeklinin doğuracağı sonuçlar da göz önünde bulundurulmalıdır. Bu durum bireyin iş hayatındaki motivasyonunu düşürebilir, olumsuz sonuçlar alınabilir (Zivnusaka vd., 2004: 628).

Örgütsel politika algısı üzerinde genel bir değerlendirme yapacak olursak; örgütsel politika algısı üzerinde durulan en önemli unsurlardan biri, bireylerin algılayış şekilleridir. Bireylerin özellikleri, algılayış şekilleri birbirinden farklıdır, bireysel farklılıklar mevcuttur. Bu durum yanlış algılayış biçimlerine de ortam sağlamaktadır. Yanlış algılayışları engelleyebilmek için farklı politik anlayışlar geliştirilebilir. Tamamen ortadan kalkmasa da bu tür olumsuzluklar, en aza indirgenmesi sağlanabilir (Yılmaz, 2019: 37).

2.4.1. Örgütsel Politika Algısına İlişkin Model

Örgütsel politika algısına yönelik oluşturulan ilk model Ferris ve arkadaşları tarafından yoğun bir çalışma ile tamamlanmıştır (Ferris, Fedor, Chachere ve Pondy, 1989). Ancak literatürde en çok tercih edilen bir model olmasına rağmen, bu model üzerine eleştiriler yapılmıştır ve tutarsızlıklar bulunmuştur (Adams, Treadway ve Stepina, 2008; Atinc, Darrat, Fuller ve Parker, 2010; Ferris ve diğerleri, 2002; Kacmar ve Baron, 1999; Miller ve Nichols, 2008). Vigoda (2003) tarafından örgütsel politika algısı üzerinde etkili olan öncüllerin belirtilmediği noktasında bir eleştiri gelmiştir. Ferris ve arkadaşlarının sonrasında revize ettikleri yeni modeli, yeteri kadar test etmediklerini ve modeldeki ilişkileri kuvvetlendirecek yeteri kadar çalışmanın yapılmadığı yönünde eleştiriler yapılmıştır (Atinc ve diğerleri, 2010).

Bu eleştiriler ve yapılan çalışmalar ışığında revize edilen yeni model şu şekildedir (Ferris ve Kacmar, 1992) :

Şekil 2.1: Örgütsel Politika Algısına İlişkin Model

2.4.2. Örgütsel Politika Algısının Öncülleri

Ferris ve arkadaşlarının örgütsel politikalar algısına ilişkin modellerinde ortaya çıkan öncüller üç grupta toplanmıştır; *örgütsel etkiler*, *görev - çalışma çevresi etkileri* ve *kişisel etkiler* başlıkları altında sınıflandırılmıştır (Ferris ve Kacmar, 1992).

Örgütsel Etkiler: Örgütsel politikalar algısı modeline göre örgütsel etkiler dört unsurdan oluşmaktadır. Bu unsurlar merkezileşme, biçimselleşme, hiyerarşik düzey ve kontrol alanıdır.

Merkezileşme, gücün ve denetimin, örgütün üst sınıflarında toplandığını ve bu gücün nasıl dağıtıldığını ifade etmektedir. Böyle bir ortamda, çalışanlar denetimin eksik

olduğunu düşünerek, karar verme gücü olanlara karşı politik davranışlarda bulunacakları görülmektedir. Yapılan çalışmalarda da merkezileşme ve politik davranış arasında pozitif ilişki bulunmuştur (Andrews ve Kacmar, 2001; Eisenhardt ve Bourgeois, 1988; Muhammad, 2007; Welsh ve Slusher, 1986). Bu çalışmalar da merkezileşme ile politik davranış arasındaki ilişkiyi doğrulamaktadır.

Biçimselleşme, bir örgütteki kuralların ve rollerin yazılı bir şekilde belirtilmesi ve çalışanlar le paylaşılmasını ifade etmektedir. Böyle bir ortamda iş tanımını sebebiyle herkes görevini bilir, işler zamanında ve yerinde yapılır. Ayrıca kurallara göre yapılan işler politik davranış sergilemeyi de gerektirmeyecektir (Ertekin ve Ertekin, 2003, 4; Yang, 2009).

Hiyerarşik düzey, örgütün üst kademelerinde sadece üst seviyede olanların politik davranış sergileyebileceği bir alanı ifade etmektedir (Ferris ve diğerleri, 1989). Ancak bazı çalışmalarda, alt kademelerde bulunan çalışanlar arasında politik davranış sergilemenin daha yaygın olduğu tespit edilmiştir. Alt kademe çalışanları örgütlerini politik olarak algılamaktadırlar (Gandz ve Murray, 1980; Valle ve Perrew, 2000).

Kontrol alanında, üstlerin ast sayısının artmasında gösterdikleri ilgidir. Üstlerin astı arttıkça, üstler astlarına yeteri kadar zaman ayıramayabilirler. Bu durumda çalışanlar arasında bir huzursuzluk oluşur ve bu sebeple politik algı da artar.

Görev ve Çalışma Çevresi Etkileri: Bu grupta etkili olan düşünceler görev tanımları, işte yükselme fırsatları, geribildirim ve yönetici- çalışan arasındaki ilişkilere ve bu ilişkiler örgütsel politika algısı ile diğer faktörlerden çok daha etkili bir ilişki içerisindedir (Ferris ve Kacmar, 1992).

Bir iş yerinde çalışanların görevlerinin bilincinde olmaları, işin vaktinde yapılmasını sağlayabilir. Aynı zamanda herkes görevini bilip başka işlerle meşgul olmayabilir. Yöneticinin geribildirimde bulunması, çalışanını iş yönünden motive edecektir. Çünkü hem çalışmasının kontrolünün sağlanması hem de dönüt alıyor olması, çalışanın iş yerinde varlığının hissedilmesini sağlayabilir. Aynı zamanda bu durum çalışanın işte yükselmesini de sağlayacaktır. Çalışanlara yükselme fırsatı

vermek çalışanın çalışma azmini arttırabilir. Bu motivasyonla çalışıldığı sürece politik davranış algısına çok fazla ihtiyaç duyulmayabilir (Ferris ve Kacmar, 1992).

Kişisel Etkiler: Bu grupta hem demografik özellikleri belirleyen şıklar hem de bireyin kendini izlemesi gibi narsist kişilik özellikleri mevcuttur.

Kadınların, yaşlı grubunun ve yüksek eğitim statüsünde bulunanların örgütsel politik algılarının daha yüksek olduğu öne sürülmektedir (Ferris ve diğerleri, 1989; Parker ve diğerleri, 1995).

Kişilik özelliklerinde, birey kendini dinleme ve anlamaya yönelik davranmaktadır. Narsizme göre kişinin kendisine hayranlığı ve kendisinden başkasına güven duymadığı düşüncesi, bireyin güç ve başarıya karşı hırsını göstermektedir. Bu bireyler yükselebilmek ve başarabilmek için kendi çıkarlarına göre davranarak hileli işler çevirip politik davranırlar (Yılmaz, 2012).

2.4.3. Örgütsel Politika ve Güç Kavramı

İnsanlar bir araya geldiklerinde sözlü ya da sözsüz eylemleriyle muhakkak bir güce başvururlar. Çünkü insanlar kendilerini ortamlarda göstermek isterler. Bu sebeple kişi gücünü göstermeye çalışırken aynı zamanda politikanın içinde olur. Politikanın içinde yer alan kişi, gücünü yetki alanında kullanan kişidir (Özkalp ve Kırel, 2011). Bu şartlar doğrultusunda örgütsel politikanın ve güç kavramının birbirleri ile iç içe olduğu görülmektedir.

2.4.3.1. Güç Kavramı

Güç kavramıyla ilgili birçok tanım yapılmaktadır. Ancak bu tanımlar birbirinden farklıdır. Aynı zamanda da bu tanımlar birbirini tamamlamaktadır. Güç, kişinin isteklerini, gönüllü ya da gönüllü olmaması durumunda zorla yaptırılması becerisi (Weber, 1978), davranışlar üzerinde etkileme kabiliyetine sahip (Lasswell ve Kaplan, 1950), kişinin, başkalarının davranışlarını değiştirmesi ve kişinin isteklerini yaptırma yeteneği olarak (Dahl, 1958), kişinin, başka bir kişinin tutum ve davranışlarını etkileyecek kadar yetenekli olması (Pierro, Cicero ve Raven, 2008: 1921), yapılmaması durumunda devam etmeyecek davranıştan türeyen bir kuvvet

(Mechanic, 1962), sosyal ortamlarda davranışlarımızı ve fikirlerimizi biçimlendiren bir unsur (Foucault, 1980) olarak açıklanmaktadır.

İnsanlar, ihtiyaçlarını bireysel olarak karşılamakta zorluk çekerler. Toplum, insanı birlikte yaşamaya ve toplumu bir çatı altında yönetilmeye doğru itmiştir. Aynı zamanda bu durum insanın doğasından da kaynaklanmaktadır. Platon (1975), Devlet eserinde bu yorumdan bahseder ve bu yönetmeyi devletin gücüne bağlamaktadır. Devlet güçlü olursa hem toplum kalkınır hem de devlet kendi ilkelerini de bu topluma kazandırmış olur. Bu ilkeler mertlik, bilgelik ve doğruluktur. Devletin bu ilkeleri kazandırması oldukça önemlidir (Reeve, 2001). Reeve, insanların mutlu olması için bu kazanımlara ulaşması gerektiğini ifade etmektedir.

İnsanlar, mutlu olmayı arzu ettikleri kadar güçlü olmayı da arzu ederler. Çünkü insanın gücü arttıkça, isteklerine ulaşması da o kadar kolay olur. İsteklerimiz sınırsızdır asla tükenmezler ve güçlü olma arzusu da isteklerimiz gibi tükenmezdir ve sonsuza kadar devam eder (Hobbes, 2005: 71). İki tür güç vardır; doğal güçler ve yardımcı güçler. Doğal güç, insanın zekâsının ve bedeninin bir ürünü olan güçlerdir. Yardımcı güç ise kişinin sonradan elde etmiş olduğu bir etiketin (nam, ün, şan, şöhret) ürünüdür (Hobbes, 2005: 95).

2.4.3.1.1. Güç Kaynakları

Güç kaynakları, insanları etkilemek için kullanılan kaynakların neler olduğunu tanımlamaktadır. Bu kaynakların nasıl kullanıldığı, hangi sebeple kullanıldığı ve hangi alanlarda kullanıldığı da bilinmelidir.

Yasal güç: Gücün yasalara uygun olarak kullanılmasıdır. Yöneticilerin astlarına uyguladıkları güç, anne-babaların çocuklarına uyguladıkları güç ya da emniyet mensuplarına verilen güçler birer örnektir (Güney, 2012; Özalp ve diğ., 2003: 251). Hiyerarşik bir durum söz konusudur. Güç, burada otoriteyi temsi etmektedir. Bugün var olan bir yönetici, yarın görevini başkasına teslim ettiğinde, yetki ve güç yeni gelen kişiye geçecektir (Şimşek, 2001: 270).

- **Ödüllendirme Gücü:** Elinde yetkisi olan yöneticinin, çalışanların başarılarını pekiştirmek ve diğer çalışanları etkileyebilmek için kullandığı güçtür (Ertekin, 2003). Yönetici, çalışanlarının başarılarını görebiliyorsa, onları terfi ettirebiliyorsa ve başarılarını övüp takdir edebiliyorsa, ödüllendirme kaynaklarını kullanıyor demektir. Ödül sadece maaş zammı değildir. Ödül, çalışanların motivasyonunu da yüksek tutmak demektir. Aynı zamanda bu pekiştireçleri, grup üyelerinin hepsine adil bir şekilde yapabiliyorsa önemli bir güce sahiptir denilebilir (Canman, 2000:231; Şimşek, 2001: 170).

- **Zorlayıcı Güç:** Yöneticilerin, ödüllendirmenin aksine çalışanlarının davranışları üzerinde zorlayıcı bir etkiye sahip oldukları güç alanıdır (Ertekin ve Ertekin, 2003). Ceza, korku ve tehdit ile çalışanları etkilemenin gücünü kullanmaktadırlar. Sendikaların, öğrencilerin ve greve giden herkesin işlerine ara vermesi, iş yerlerine olan güvensizlikten, iş yerindeki haklarının gasp edildiğini düşünmelerinde kaynaklanmaktadır ve bu davranışlar zorlayıcı güce birer örnektir (Bolmen ve Deal, 2008).

- **Uzmanlık Gücü:** Kişinin alanındaki yeteneğine, başarısına ve deneyimlerine bağlı güçtür. Buradaki gücün derecesi, yeteneğini ve uzmanlığını gösterdiği kişinin de kendisine olan güvenine bağlıdır (Çelik, 2014).

- **Karizmatik Güç:** Çalışanların, yöneticilerinin kişilik özelliklerini değerlendirerek kendilerinde bıraktığı etkinin tanımlanmasıdır. Bu durum iş yerinde, çalışanların yöneticilerine karşı duyduğu duygusal bir bağlılığın ürünüdür (Hoy ve Miskel, 2015).

2.4.3.2. Güç ve Politika İlişkisi

Sosyal bilimlerin vazgeçilmez bir kavramı olan Güç kavramı, insanların gelişigüzel ve kavramın derinine inmeden kullandığı bir terimdir. İnsanın sosyal ilişkilerinde bir anda ortaya çıkan güç, ilişki temellidir aynı zamanda (Russel, 2004: 10).

Güç kavramı, birçok alan içerisine konu olarak, pek çok çalışmaya, araştırmalara yol açmıştır. Bu çalışmalar arasında politika ise aralarında ilişki olduğu çalışmalar başında gelmiştir (Erkasap,????).

Politika, sosyal yapılarda vazgeçilmez bir olgudur. İnsanlar sağlam iletişim kurmak, beklentilerini karşılamak hatta huzurlu bir ortam oluşturmak için belirli stratejiler geliştirirler. Bu gelişimi sadece çalışan değil aynı zamanda yönetici de sağlamak istemektedir. Ancak bu durum çalışanın ve yöneticinin elinde bulundurduğu güce yahut etkisine bağlıdır (Eryılmaz, 2017). Güç ve politika birbirini tamamlayan iki unsurdur, denilebilir.

2.4.4. Örgütsel Politikanın Evreleri

İnsan yaşamının bir sonu olduğu gibi, yaşamda başlattığımız her bir işin de sonu vardır. İçinde bulunduğumuz örgütler, bireysel, çevresel ve örgütsel koşullara bağlıdır. Bu koşullar için de yürütülen faaliyetlerin de başı olduğu gibi sonu vardır (Mintzberg, 1983).

Mintzberg, örgütleri “politik arena” diye nitelendirmiş ve bu etiketi almasını ise çatışma unsurunun politiklikte aktif olmasına bağlamıştır. Politik arenada çatışma, iki seviyede vardır. Birinci seviye, çatışma ve politikanın etkisinin zayıf olduğu, ikinci seviye ise çatışma ve politikanın etkisinin hissedildiği düzeylerdir. Mintzberg, politik arenanın üç aşamadan oluştuğunu ifade etmektedir.

2.4.4.1. Günü (Çatışma Talebinin Algılanması)

Gününün kaynaklandığı yer değişkenlik gösterebilir. Kendisinden, çevresinden yahut örgüt dışından kaynaklanması mümkündür (Ertekin ve Ertekin, 2003). Günüler, politik davranışlarımızı şekillendiren, davranışlarımızın devamlılığını sağlayan ayrıca davranışlarımıza yön veren sebeplerden biridir. Örgütte yaşanan bazı olumsuzluklar, örgütte yaşanan başarı durumları, ast-üst ilişkileri, örgütte yaşanan ayrılmalar veya terfi etmeler hepsi örgütsel günüye birer örnektir (Bursalı, 2008: 21). Örgütte güdüsel davranışlardan ortaya çıkan olumlu durumlardan istifade etmek ya da ortaya çıkan olumsuz durumlardan kaçmak için her birey kendi çıkarına göre davranacaktır. Bu durumda bireylerin çıkarları bir çatışma ortamı oluşturacaktır. Her bireyin durumu kendi lehine çevirmek istediği durumlarda çatışmanın varlığından söz edilebilir (Weber, 1978).

2.4.4.2. Gelişme (Aniden / Yavaş Bir Şekilde Çatışma Talebinin Oluşması)

Örgütte bulunan bireyler, kendilerini güdüleyerek işe başlarlar. Gdülenen bireylerin çıkarlarının sekteye uğrayabileceği fikri, birey için çatışma ortamının oluşmasına hazır bir zemindir. (Goodin, 2001). Birey, fikirleriyle, hareketleriyle ve birçok davranış şekliyle güç gösterme çabasına girecektir. Bu noktada politik sistemlerde güç üzerinden bir çatışmanın olduğu söz konusudur denilebilir (Martin, 1993).

Gelişme aşamasında çatışma üzerinde bir güç söz konusudur ancak her güdü çatışma ile neticelenmemektedir. Çünkü her bireyin talebi aynıdır denilemez. Böylelikle çatışma başlamadan bitmiş olur. Çatışma böyle durumlarda yavaş iken otorite boşluğu, örgütün içsel problemleri ve örgütü ayakta tuta dinamiklerin bozukluğu çatışma sürecini hızlandırmaktadır (Ertekin ve Ertekin, 2003: 14-15).

2.4.4.3. Çözüm (Zafer, İlimlilik ve Ölüm)

Örgütlerde yaşanan bireylerinin çatışmasından ortaya çıkan sorunlarda kazanmak da kaybetmek de mümkün görünüyor. Gelişme aşamasında bireyler örgütü çıkarlarını elde etmek için politik arenaya dönüştürüyor. Çözüm aşamasında ise sonuçlaması beklenen beş tutarlı durumdan bahsediliyor (Mintzberg, 1983: 144).

- İlk iki durumda çözüm olarak taraflardan birinin galip gelmesi söz konusudur. Bu aşamalarda çatışma büyümeden hemen çözülür. Galip gelenin lehine olacak şekilde amaçlar düzenlenir ve tehdit unsurları ortadan kaldırılır. Kaybeden ise ya durumu kabullenir ya da örgütten ayrılmayı önerebilir.
- Bu durum ılımlılık durumudur. Bu aşamada taraflar fedakârlıkta bulunarak, anlaşma yoluna gitmeyi uygun bulurlar. Ancak bu durum zayıf bir çözümdür, çatışmayı tamamen ortadan kaldırmayacaktır. En küçük bir durumda tekrar çatışma olması söz konusudur.
- Üçüncü durumda, çatışmanın artması ve çatışmanın büyük etkisi, örgüte de zarar vermektedir. Örgütün devreye girmesiyle, diğer unsurlar da devreye girecektir. Çatışma örgütün her kademesine yayıldığı için, örgütün yok olması söz konusudur.
- Son durumda ise politik arenanın etkilerinin yıkıcı olmamakla birlikte kalıcı olmasının, çatışmanın azalmasında yahut kısmen çözülmesinde etkisi olduğu

söylenmektedir. Politik arenanın, örgütü yok etmekten ziyade varlığını devam ettirmesinde etken olduğu ifade edilmektedir (Mintzberg, 1983: 144).

2.4.5. Örgütsel Politikada Etkili Olan Faktörler

Örgütsel politika, bireylerin aktif olduğu bir faaliyet alanıdır. Bireyler burada kendi çıkarlarını gözeterek örgütte var olmaya çalışırlar. Ancak bu çıkarların oluşması için de örgütün var olması aynı zamanda politik yapının da varlığını sürdürmesi gerekmektedir. Örgütsel politikayı etkileyen; bireysel, çevresel ve örgütsel faktörler mevcuttur. Bu faktörler şu şekilde detaylandırılabilir;

2.4.5.1. Bireysel Faktörler

Örgütsel politikada bireyin varlığından ve özellikle de bireyin beklentilerinden bahsedebiliriz. Birey, örgütte ne kadar gayretle çalışırsa o kadar da beklenti içine girmektedir. Aynı zamanda bireyin iş potansiyeline uygu biri olması, iş dünyasında özgüvenli ve itibar sahibi olması da bireyin beklentilerini arttırmakta, karşılanmaması durumunda ise politik faaliyetlere başvurabilmektedir (Ertekin ve Ertekin, 2003). Böylelikle örgüt içinde politik faaliyetlerin artmasının sebebi olarak bireylerin inançlarının ve amaçlarının etkili olduğu söylenmektedir (Gray ve Starke, 1988; Zanzi ve O'Neill, 2001). Bu durumda politik faaliyetlerin temelinde, bireylerin ilgi, beklenti, inanç, his ve çıkarlarının yer aldığı söylenebilir (Lasswell ve Kaplan, 1950).

Bireyler çalışma ortamlarına kişiliklerini, inançlarını ve tutumlarını da iş ortamına dâhil ettikleri için, u değerlere karşı bir tehdit unsuru hissettiklerinde hemen savuma almaktadırlar. Bireylerin bu değerleri korumak için savunmaya geçmeleri ve müdahalede bulunmaları örgütsel politikanın oluşmasını sağlamaktadır (Morgan, 1998). Bireysel faktörler arasında politikliği arttan diğer önemli hususlardan biri Makyavelizm'dir (Ertekin ve Ertekin, 2003). Makyavelizm'e göre yönetici çalışanları ile arayışı bozmamak için onlar gibi davranmaktadır. Bu anlayışta, örgüt birey tek başına değil, bütün olarak örgütlenmelidir. Yönetici stratejik davranmalıdır. Çalışanların kendisine güven duyabileceği, sevecen ve sempatik bulabilecekleri (öyle olmasa da öyle görünmeye çalışacaktır) bir yönetici olmalıdır (Buchanan ve Badham, 1999; Machiavelli, 2011).

2.4.5.2. Örgütsel Faktörler

Pfeffer'e (2010: 214) göre örgütlerde politikanın söz konusu olmasının sebeplerinden biri hiyerarşidir. Hiyerarşi olduğu durumlarda, üst kademeye erişme arzusu, alt kademedeki kaçma arzusu kaçınılmaz bir durumdur. Söz konusu hiyerarşi durumunda en üst kademelere kimlerin geleceği korkusu rekabet ortamını hazırlamaktadır. İşin ehline verilmediği, liyakatten uzak kimselerin bu yerleri işgal edeceği fikri örgütte politikayı oluşturmaktadır.

Örgütlerde politik davranışın ortaya çıkmasının diğer sebeplerinden biri ödüllendirmenin söz konusu olmasıdır. Burada da yöneticinin ödüllendirme yetkisine sahip olması gerekmektedir. Politikliğin ödülle sonuçlanması, politik faaliyetlerin artma olasılığını sağlayacaktır (Kaçmar ve Ferris, 1993).

2.4.5.3. Çevresel Faktörler

İnsanlar içinde buldukları örgütten, çevreden, kültürden ve ekonomiden etkilenmektedirler. Aynı zamanda örgüt de bu faktörlerden etkilenmektedir. İnsanlar ve örgütler, politik çevrelerden de etkilenmektedirler (Hodgetts ve Wortman, 1975). Örgütün etkilenmesi demek, dış unsurlardan kaynaklanmaktadır; farklı şirketler, iş adamları, sendikalar ve örgütü örgüt olmasını sağlayan çevre kuruluşlardır. Bu kuruluşların olumlu ya da olumsuz etkileri, örgütün yapısını da değiştirmektedir (Pfeffer, 1999; Buchanan ve Badham, 1999). Çevresel faktörlerden etkilenen örgütlerde, çalışanlar da etkilenmektedir. Örgütün dış etkenlerden kaynaklanan problemlerinden dolayı işçi sayısının azaltılması, maaşlarının zamanında ödenmemesi gibi durumlar yaşanabilmektedir (Güleş, 2016).

2.5. Politik Davranış

Politik davranış, son yirmi yılda araştırmacıların yeniden tanımlamaya çalıştıkları bir ifade olmuştur. Politik davranış için “ bireylerin çıkarlarını korumak ya da çıkarlarını elde etmek için çatışmanın konumundan faydalanarak güç kullanması” tanımı önerilmiştir (Ariel, 2015). Başka bir ifadeyle, bireylerin ya da grupların menfaatlerini gözetmek için örgütü kasıtlı olarak etkileme eylemidir (Allen ve diğerleri, 1979: 77). Bu tanımlardan yola çıkarak iki yaklaşım ortaya çıkmıştır:

Makro yaklaşım ve Mikro yaklaşımdır (Vigoda-Gadot, Vinarski-Peretz ve Ben-Zion, 2003: 8). Makro yaklaşımda politik davranışlar, genel bir bakış açısıyla iktidar ve siyaset arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Mikro yaklaşım ise makro yaklaşımın aksine iktidar ve siyasetin bireyler üzerinde oluşan politik davranışların etkilerini incelemektedir (Doldor, 2011). Bazı araştırmacılar makro yaklaşımın hem pasif hem de aktif siyasi davranışlara göre ele alındığını ifade etmişlerdir. Bireylerin tehdit oluşturacak davranışlarına karşı sergiledikleri pasif davranışların, gelecekte oluşacak olumsuz durumların engellenebileceği düşünülmüştür. Aktif davranışların sergilenmesi ise olay anında müdahale ile büyük tepkilerin verilmesini önlemek amaçlanmıştır (Ashford ve Lee, 1990).

Politik davranışlar, resmi olmayan özellikler sergilemektedir. Bu sebeple örgüt içinde, birey sadece kendisi için durumun avantaj ve dezavantajlarını etkileyerek değiştirme eylemi olarak da tanımlanmaktadır (Farrell ve Petersen 1982: 405).

Politik davranışın ortaya çıkmasında, bireyin tutarsız davranışları ve belirsiz amaçları, örgütün yetersiz kaynakları, performans düşüklüğü ve fevri kararların alınması etkilidir (Evans Qureshi, 2013: 36).

Politik davranışın sergilenmesi durumunda olumsuz sonuçların da doğabileceği üzerine çalışmalar yapılmıştır (Kacmar, 2013: 33). Politik davranış, çatışma ve dengesizlik gibi olumsuzlukları gerçekleştirme potansiyeline sahiptir. Böyle bir örgütte çalışanlar karşı kaşıya gelecektir ve örgütte kargaşa havası oluşacaktır. Çatışmanın gerçekleşmesi durumunda örgütten ayrılmalar da gerçekleşmektedir (Gilmore ve diğerleri, 1996: 481). Örgütlerde kuraların net olmaması, kaynakların kısıtlı olması ile her politik davranışın olumsuz sonuçlar doğurduğu söylenemez (Kacmar ve Ferris, 1993: 70). Yapılan bir çalışmada, politik davranış sergileyen bireylerin, yöneticilerini etkilemek için yahut çalışanların yöneticilerini etkilemek için kullandıkları taktiklerin neler olduğu, nasıl bir yol izledikleri ve bu stratejinin işe yarayıp yaramadığını belirlemek amaçlanmıştır. Bulgulara göre davranışlar olumsuz değildir ancak yöneticilerin astlarına uyguladıkları stratejinin daha işlevsel olduğu tespit edilmiştir. Bu stratejilerle ortaya üç davranış şekli çıkmıştır: Bağlılık,

direnme ve itaat. Yöneticilerin uyguladıkları taktiklere karşı ya güven duyacaksın ya inat edeceksin ya da koşulsuz kabul edeceksin (Falbe ve Yukl, 1992: 639).

Politik davranış kavramı yapılan araştırmalarda farklı kavramlarla ele alınmıştır: Politik taktik, politik yeti, politik istek, politik beceri, politik yetenek, güç taktiğidir. Farklı kavramların ortaya çıkmasının sebebi ise yapılan her araştırmanın içeriğine ve çıkarına göre değerlendirilmesidir (Oruç, 2015: 58).

2.5.1. Politik Davranışın Boyutları

Politik davranış alanında birçok çalışma yapılmıştır ve bu çalışmalarda politik davranışlar farklı açılardan ele alınarak politik davranışların özellikleri ayrı ayrı sınıflandırılmıştır (Kipnis, Schmidt ve Wilkinson, 1980; Farrell ve Petersen 1982; Kipnis ve Schmidt, 1988). Farrell ve Petersen' in yapmış olduğu çalışma bu alanda en kapsamlı çalışmalardan biri olduğu ifade edilmiştir (Oruç, 2015: 58).

Farrell ve Petersen (1982: 406), politik davranışlar için üç boyut belirlemiştir. Bu boyutlar, politik davranışların, insanların rutin hayatlarında sergiledikleri eylemler olduğu kadar örgüt içinde değerlendirdikleri sosyal bir olgudur da aynı zamanda. Bu sebeple meşru/meşru olmayan şekilde ilk boyut belirlenmiştir. Bireyin politik davranışlarında kullandıkları kaynakların nereden sağlandığı, iç/dış boyutlarda ifade edilmiştir. Son boyut olarak da bireyin yöneticisine mi yoksa çalışma arkadaşına mı uyguladığı bir taktik olduğu boyut ise yatay/dikey boyutta belirlenmiştir. Bu boyutlara ait davranışlar tablo 2' de gösterilmiştir (Farrel ve Petersan, 1982: 407):

Tablo 2.1: Örgütlerde Politik Davranış Tipolojisi

	MEŞRU POLİTİK DAVRANIŞLAR		MEŞRU OLMAYAN POLİTİK DAVRANIŞLAR	
	DİKEY	YATAY	DİKEY	YATAY
İÇ	Doğrudan dile getirme Yöneticiye şikâyet etme Emir zincirini devre dışı bırakma Engelleme	Koalisyon kurma Karşılıklı çıkar gözetme Misilleme yapma	Sabote etme Sembolik protesto etme İsyan etme Ayaklanma	Tehdit etme
DIŞ	Hukuki davalara başvurma	Diğer örgütlerdeki meslektaşlarla iletişime geçme Örgüt dışı profesyonel etkinliklerde bulunma	İspiyonculuk	Sahtekârlık İhanet

Tablo 2’de politik davranış boyutlarına ait, boyutların oluşturdukları davranışlar sergilenmektedir. Meşru olmayan politik davranışlar, örgütlerde en sık rastlanan davranışlardır. Bu kategorideki davranışlar, çalışanların ödüllendirmeden memnun olmaması ve çalışanların kararlara uymamalarından kaynaklanmaktadır ve engelleme davranışı alt tabaka çalışanlar tarafından kullanılmaktadır. Yatay davranışlar gücün bölündüğü yerde ortaya çıkmaktadır. Çalışanlar sürece dâhil

olmak için alınan kararları etkilemeye çalışmaktadırlar (Farrell ve Petersen 1982: 407).

Davranışların sınıflandırılmasına yönelik yapılan çalışmalardan bir diğeri, Kipnis, Schmidt ve Wilkinson (1980) tarafından yapılmış olan deneysel bir çalışmadır. Bu çalışmada davranışlar yatay ve dikey olarak ele alınmıştır. Bu davranışların astlar asta, üstler üste şeklinde sergilenmesi değerlendirilmiştir.

2.5.2. Politik Davranışın Nedenleri

Politik davranışlar ile ilgili genel tanım olarak, bireylerin çıkarları için uyguladıkları taktik olarak ifade ettik. Ayrıca bu davranışları etkileyen faktörleri de ele aldık. Bu noktada bireylerin bu davranışları neden sergilediklerini de ortaya koymak gerekmektedir.

Kipnis, Schmidt ve Wilkinson (1980: 441) yaptıkları bir çalışmada, etkiledikleri gruplarla alakalı bir olay anlatmaları istenmiştir. 62 kişi üstünü, 49u çalışma arkadaşını ve 54ü de astlarını etkilediklerini anlatmışlardır ve bu veriler toplanıp amaçlarına göre sıralanmıştır. Buna göre davranışların nedenlerine özgü beş alan belirlenmiştir.

- **Kendi işiyle ilgili yardım:** Çalışma arkadaşını etki altında bırakma için uygula bir taktik.
- **Başkalarına işlerini yaptırmak:** Daha çok üstlerin astlara uyguladığı bir davranış şeklidir. Otoritenin varlığına sığınarak sorululuğu azaltmak.
- **Yarar sağlamak:** Astların üstleri kullandığı, konumlarından istifade etmek için etkilemeye çalışma davranışları sergilenir.
- **Değişimi başlatmak:** Yeni bir atmosfer oluşturmak için üstler tarafından gerçekleştirilir.
- **Astın iş performansını geliştirmek:** Performans artırımına yönelik yapılan davranışlar.

2.6. Politik Taktik

Politik davranış kavramını ifade eden diğer kavramlardan biri olan Politik taktik, bireylerin stratejik davranma metotlarının genel adıdır. Bireyler hedefe ulaşmak için bazı belirledikleri usullere göre hareket etmektedirler.

Çalışanların uyguladıkları taktikleri Özkalp ve Kırel (2011) beş kategoride toplamıştır.

1. Diğerlerini Suçlamak ve Saldırmak: Bu taktik örgütlerde en sık rastlanan taktiklerden biridir. Suçu başkasına atarak kendisinden sorumluluğu atmaya çalışan, kurnazca bir davranıştır.

2. Bilgi Ulaşımını Kontrol Etmek: Çalışan kendisini tehlikeye düşürecek bilgileri saklarken, diğer bilgileri de istediği zaman açığa çıkarmaktadır. Her bilgiyi herkesle paylaşmayarak bilginin kontrolünü sağlamaktadır.

3. Olumlu İzlenim Yaratmak: İş arkadaşlarına pozitif görünmeye çalışmak, işlerinde yardımcı olmaya çalışmak ve sevecen görünmeye çalışarak olumlu izler bırakmak istemektedir.

4. Destek Temeli Geliştirmek: Toplantı öncesinde kulisler yaparak sonrasında destek almaya çalışma davranışlarıdır.

5. Güçlü Kimselerle Birlikte Olmak: Gücü elinde bulunduran kimselerle olmak, çalışanın arzularına daha çabuk ulaşması demektir.

Allen ve diğerleri (1979: 79) ise üst yöneticilere uyguladıkları bir araştırma sonucunda politik taktiklere ilişkin 8 boyut ortaya koymuşlardır. Bu taktikler; “başkalarına saldırma ya da onları suçlama”, “bilgi kullanma”, “başkalarını övme ve göze girme”, “kendi fikirleri için destek sağlama”, “izlenim yönetimi”, “güç koalisyonları ve güçlü ittifaklar”, “güçlü olanlarla ilişki kurma” ve “zorunluluk yaratma”.

Zanzi ve O'Neill (2001: 255) de yaptıkları çalışmada yirmi dört ayrı taktik belirlemişlerdir ve şu şekildedir: *Karşılıklı Yarar Sağlama, Birleşmeye Gitme, Törenler ve Semboller, Birleşmeye Gitme, Manipülasyon, Mentordan Yararlanma, Mentorluk Yapma, Örgütsel Yerleşme, İkna Etme, Belirsizlikle Başa Çıkma, Göz Dağı Verme veya İma Etme, Bilgiyi Kontrol Etme, Kural Odaklı Taktikler, Aracı*

Kullanma, İmaj Oluşturma, Kural Dışı Taktikler, Ağ Kurma, Göze Girmeye Çalışma

Yüksek Hedef Belirtme, Kaynak Sağlama, Uzmanlık Kullanma, Sirtında Taşıma, Başkalarını Suçlama, Dış Uzmanlardan Yararlanma, Koalisyon Kurma.

2.7. Politik Yeti

Yeti kavramı Türk Dil Kurumu'na (TDK) göre, insanda var olan bir şeyi yapabilme isteği olarak tanımlanmaktadır. Politik yeti ise başkalarını anlayabilmek ve harekete geçirebilmek için istek uyandırma yeteneği olarak ifade edilmektedir ve bu yetiye sahip kişilerin, sosyal becerilerinin yüksek olduğu, içten davranışlarıyla başkalarını etkileyebilmelerinin kolay olduğu söylenmiştir (Ferris vd, 2007).

Politik yetiye sahip kişilerin örgütlerde gözü açık ve hesapçı davranmaları beklenmektedir. Bu kişiler, örgütün avantajlarından hem istifade ederler hem de kendilerine karşı bir güven hissi oluştururlar (Mirko, 2008: 20).

Ferris ve arkadaşları (2010), politik yetinin zekâ ve yetenekle ilişkisinin olup olmadığı üzerine bir çalışma yapmıştır. Sonuç olarak, zekâ seviyesi yüksek ve yetenekli biri, politik yetilere sahip olabileceği kadar, politik yetilere sahip kişinin, zekâyâ ve yeteneğe sahip olması beklenmemektedir. Bu noktada Ferris ve arkadaşları (2010), politik yetilere sahip kişilerin özelliklerini şu şekilde sıralamıştır:

1. Özgüvenleri yüksektir ancak bencillik yapmazlar.
2. Kendilerini, insanların nasıl algılamalarını istiyorlarsa o şekilde davranırlar.
3. Girdikleri her ortamda, o ortamın durumuna göre davranış belirlerler.
4. Etkileme kabiliyetleri yüksektir. Aynı zamanda etkileyerek özel durumları değerlendirirler.

2.8. Politik Beceri

Bu çalışmanın ana kavramı, politik beceridir. Politik beceri kavramı ile aynı tanımlamaları içeren kavramlar önceki sayfalarda açıklanmaya çalışılmıştır. Bu kavramlar aynı tanımlamalara sahip olsalar da kullanıldıkları örgütlerde farklılık

göstermektedirler. Bu bölümde ise politik beceri kavramını boyutlarıyla ele alıp, okul örgütü içerisinde değerlendirilecektir.

Politik beceri, örgüt içerisinde hedeflere ulaşmak için, örgüt içi uyumu sağlamak için ve örgütün verimliliğini sağlamak için politik davranma yeteneğini kullanmasıdır (Perrewé ve Nelson, 2004: 367). Mayes ve Allen (1977) ve Pfeffer (1981), politik becerilerin, örgütlerde vazgeçilmez en önemli unsurlardan biri olduğunu ve bu becerilerin yaşama ait olduğunu ifade etmişlerdir. Bireyler birbirlerini etkilemeye çalışırlar. Bir taraftan etkilemeye çalışırken, diğer taraftan o kişi etkilenen olabilir. Politik beceri, bu etkenlerin bir sürecidir (Robbins ve Judge, 2013).

Politik beceriye sahip kişiler, örgütlerde iletişim kurulması rahat ve doğal olan, güven duygusu hissettiren, sosyal davranışlarda bulunan kişilerdir. Aynı zamanda bu kişiler, nerede, nasıl davranacağını çok iyi bilirler (Ferris vd., 2000: 27). Bu davranışların doğuştan mı, yoksa sonradan kazanılması mümkün olan davranışlar mı olduğu sorgulanmıştır ve bu davranışların doğuştan olabileceği gibi sonradan da kazanılabileceği, mevcut davranışların geliştirilebileceği açıklanmıştır (Perrewé ve Nelson, 2004: 368).

Politik beceriler, literatürde çıkar elde etmek için gösterilen bir taktik ürünü gibi yansıtılıp, olumsuz bir pozisyona sokulmuştur. Bireyler, çıkarlarını elde etmek için uğraşabilirler ancak politik beceriler bundan ağımsız ayrı bir konudur (Yıldıztaşı, 2017: 8). Ferris ve arkadaşları (2000), hedeflere ulaşmak için kullanılan pozitif güçler olarak tanımlamaktadır. Bu gücün kullanılması, başarıya ulaşmak için şarttır, denilmektedir.

Politik beceriler, okullarda örgütsel yaşam olarak ele alınmaktadır. Bu becerilerin hedeflerine ulaşabilmesi için, yöneticilerin ve öğretmenlerin bu politik becerilere sahip olmaları beklenmektedir (Ahearn vd., 2004: 311).

2.8.1. Politik Becerinin Boyutları

Örgütsel politika ve politik beceri literatürünün dikkatlice incelenmesi gerekmekte ve politik beceri, yapısının herhangi bir kavramsallaştırmasına dâhil edilmesi gereken bazı önemli hususları göstermektedir. Bu inceleme ile politik becerinin dört kritik boyutuna ulaşılmıştır. Bu boyutlar; *sosyal zekâ* (social astuteness), *kişilerarası etki* (interpersonal influence), *ilişki ağı kurma becerisi* (networking ability) ve *içtenlik* (apparent sincerity). Bu boyutların birbiri ile ilişkili olduğu ancak her birinin farklı yapılar olarak kabul edildiği söylenmektedir (Ferris vd., 2007: 292).

2.8.1.1. Sosyal Zekâ (social astuteness)

Politik beceriye sahip bireyler, sosyal ortamlarda fark edilebilen, davranışlarıyla dikkat çeken, ortamı uyumlu hale getiren kimselerdir. Bu insanlar sosyal etkileşimlerden iyi anlarlar ve davranışlarını, ortamda bulunan kimselerin davranışlarına uygun hale getirirler (Ferris vd., 2007: 292).

Pfeffer (1992), bu özelliğe sahip insanların başkalarına karşı duyarlı olduklarını belirtmiştir. Kişi burada kendi isteklerini gerçekleştirmek için başkalarıyla özdeşleşmeye çalışarak kritik bir davranış sergileyeceğini savunmuştur.

Sosyal zekâyâ sahip insanların, durumu analiz etme ve muhakeme güçleri kuvvetlidir. İnsanları gözlemlemede oldukça dikkatlidirler ve gözlemledikleri gibi çıkmaktadır (Ferris, Davidson, Perrewé ve Atay, 2010).

2.8.1.2. Kişilerarası Etki

Politik beceriye sahip yetenekli bireyler, çevredeki insanlar üzerinde güçlü bir etkiye sahiptirler. Bu insanlar mütevazı, iyimser ve ikna edici bir tarza sahiptirler. Kişilerarası etki boyutunda, bireyler birbirlerinden beklentilerini ortaya çıkarmak için davranışları farklı durumlara uyarlamaya çalışırlar (Ferris vd., 2007: 292).

Kişilerarası etki boyutunu, Pfeffer (1992), “bir esneklik” olarak adlandırmaktadır ve bu, bir kişinin davranışını, farklı amaçlara ulaşmak için farklı bağlamsal ortamlardaki farklı etki hedeflerine uyarlamayı içermektedir, yorumu yapılmaktadır.

2.8.1.3. İlişki Ağı Kurma Becerisi

Ferris ve arkadaşlarına (2007) göre ilişki ağı kurma becerisi boyutunda politik beceriye sahip kişiler, farklı temaslarda bulunmak, insan ağlarını tanımlamak ve geliştirmek noktasında uzman kişilerdir. Bu insanlar, hem örgütsel hem de kişisel olarak başarılı buldukları değerleri ve varlıkları elde tutma eğilimindedirler. Örgütte politik olarak beceri sahibi kimseler kolayca arkadaşlık kurabilirler ve bu arkadaşlık serüveninde ittifak kurup yararlı işler yapabilir ve koalisyonlar oluşturabilir. Pfeffer (1992), ağ kurma becerisi yüksek olan bireylerin, fırsatların hem oluşturulmasında hem de bu fırsatlardan faydalanılması için iyi konumlandırılmaların yapılması gerektiğini ifade eder.

2.8.1.4. Samimi Görünme

Bu boyutta da politik becerileri olan yetenekli bireylerin, başkalarına içten, samimi ve gerçekçi görülmesi beklenmektedir. Kişi dürüst olmalıdır ya da dürüst görünmelidir. Eğer bu davranışların sonucundaki etki girişimleri olumlu olursa, sergilenen davranışların, algılanan niyetlere odaklanması da önemli olacaktır. Jones (1990), bireylerin açık bir güce sahip olmadığı algılandığında, etki girişimlerinin başarılı olacağı belirtilmektedir. Samimiyeti, içtenliği yüksek olan bireyler, etraflarındakilere güven ve huzur verir; çünkü eylemleri engelleyici veya zorlayıcı olarak yorumlanmayacaktır (Ferris vd., 2007: 292).

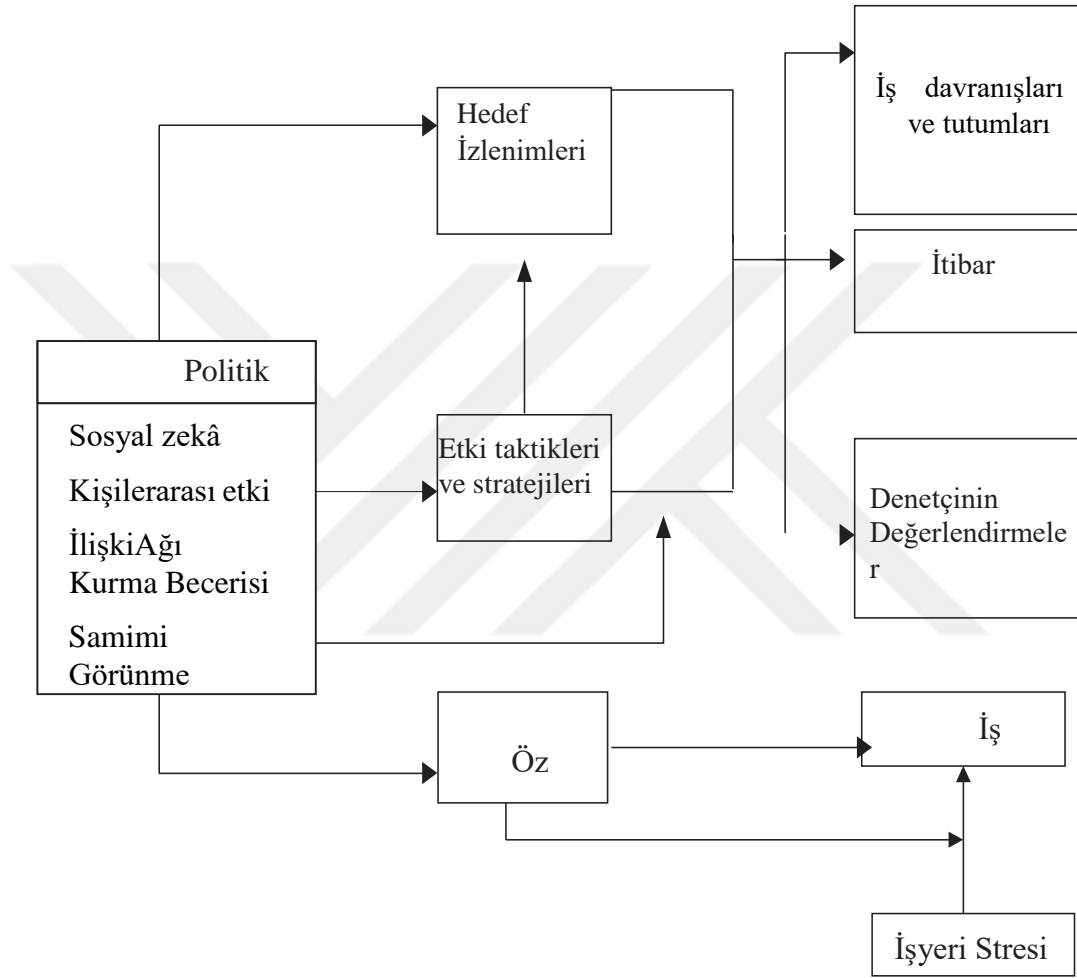
2.8.2. Politik Becerinin Etkileri

Politik beceriler, hem başkalarının üzerindeki hem de kendi üzerindeki etkileri göstermek için kavramsallaştırılmıştır ve şekil 2’de gösterilmiştir. Politik becerinin kendi kendini etkilemesi üzerine nasıl iç içe çalıştığı ile ilgili bağlantılar ve başka örgütleri etkileme üzerine kurulan bağlantılar üzerinde durulmuştur.

2.8.2.1. Politik Becerinin Birey Üzerindeki Etkisi

Bireylerin, insanları ve yaşanan durumları iyi okuyabilmeleri ve bu bilgiler üzerinde kişilerarası faaliyetlere yol açacak şekilde davranabilmeleri nedeniyle, politik beceri sahibi kişiler, kendilerinin olumlu değerlendirmelerinden kaynaklanan kişisel bir güvenlik geliştirmektedirler. Böylece başarılı bir kişilerarası

faaliyetlerin gerçekleşmesinin, zaman içindeki geri bildirimleri bu deneyime katkıda bulunur. Politik yetenekli bireylerin kendilerini olumlu yönde değerlendirmelerine yol açan çalışma ortamlarında diğerlerine karşı kontrol ve ustalık gözlenmesi mümkün olur (Ferris, Davidson ve Perrewé, 2005).

Şekil 2.2: Politik Becerilerin Etkileri (Ferris vd., 2007: 303)

2.8.2.2. Politik Becerinin İş Tutumu Üzerindeki Etkisi

Ferris ve arkadaşları (2007), politik becerinin iş tutumu üzerindeki etkilerinin belirlenmesinin kolay olmadığını belirtmişlerdir. Ancak bu etkiler üzerinde tahmin yapmanın mantıklı olabileceğini ifade etmişlerdir. İlk tahmin olarak, politik beceri

ve iş atmosferi arasındaki negatif ilişkiyi belirtmek olmuştur. Negatif ilişkinin sebebi olarak, politik olarak yetenekli insanlar stresli çevresel uyaranların zararlı etkilerini, etkisiz hale getirecek şekilde algılamakta ve yorumlamaktadır. Başka bir ifadeyle, politik beceri, insanların gerginliğini azaltarak yaşamalarını sağlayan sakin bir özgüvene katkıda bulunur. Bununla birlikte, politik beceri ile memnuniyet gibi iş tutumları arasındaki ilişki biraz daha karmaşık görünmektedir. Politik beceri ile iş tatmini arasında pozitif bir doğrusal ilişki olduğu tahminini de mantıklı bulmaktadırlar.

2.8.3. Eğitim ve Öğretim Açısından Politik Beceriler

Örgütler, belirli hedeflerin gerçekleşmesi, üretimin devamlılığının sağlanması için bireylerden oluşan bir olgudur. Okullar da birer örgüttür; belirli hedeflerin gerçekleşmesi amaçlanmıştır ve amaçlar, sürekli ve devamlıdır. Ancak zamanla farklı farklı bireyler üzerinden gerçekleşmektedir (Sezgin, 2014: 88). Okullardaki hedefler, nesillerin yetişmesi için hem bilişsel olarak hem duyuşsal olarak hem de davranışsal olarak, örnek olacak şekilde yetişmeleridir. Bu hedefleri gerçekleştirmede öncü olacak kişi ise okul yöneticisidir. Okul yöneticisi, okul içinde bulunan tüm örgüt üyelerini etkilemektedir (Kılıç, 2013: 27).

Okulların belirlenen amaçlara ulaşması, okuldaki insan potansiyelinin bu amaçlara göre hareket etmesi ile gerçekleşebilir. Bu hareketin sağlanmasında da etkili olan bazı unsurlar vardır: Liderlik, örgütsel bağlılık ve iş tatminidir (Özdemir ve Gören, 2015: 522). Örgütlerde etkileme gücünü gerçekleştirmek için politik davranmak gerektiği, liderler üzerinden değerlendirilirken (Atay, 2010: 65-66), Mintzberg de (1983), örgütlerde başarıyı yakalayabilmek için yöneticilerin politik becerilere sahip olması gerektiğini vurgulamıştır.

Bu bilgiler ışığında, okulların da hedeflerine ulaşmak için bazı politik taktikler uygulaması gerektiği ve bu uygulamaları gerçekleştirmek için de politik becerilere sahip olunması gerektiğini söylenebilir.

2.9. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde, ilgili alan yazında kısaca açıklamaları yapılan epistemolojik inançlar ve politik beceriler hakkında yapılmış olan yurt içi ve yurt dışı çalışmalar yer almaktadır.

2.9.1. Epistemolojik İnançlar ile İlgili Yapılan Araştırmalar

Özkan'ın (2008), "*İlköğretim Öğrencilerinin Fen Başarıları İle İlgili Bir Modelleme Çalışması: Epistemolojik İnançlar, Öğrenme Yaklaşımları ve Öz-Düzenleme Becerileri Arasındaki İlişkiler*" başlıklı çalışmada, değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesini amaçlamıştır. Çalışma, Ankara ili Çankaya ilçesinde resmi okullarda öğrenim gören 1240 öğrenci üzerinden ilerlemiştir. Değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi için bir model ortaya konulmuştur. Bu modele uygun bir denklem ile ölçme işlemi gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre, öğrencilerin epistemolojik inançları, öğrenme yaklaşımları ve fen başarılarına etki ederken, öğrencilerin epistemolojik inançları öz-düzenleme becerilerini etkilemediği ifade edilmiştir.

Kurt (2009), yapmış olduğu çalışmada cinsiyetin, sınıf seviyesinin, eğitim gördükleri alanların, öğrencilerin epistemolojik inançları üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmaya Ankara ili Çankaya ilçesinde öğrenim gören 1557 öğrenci katılmıştır. Çalışmanın sonucunda dört önemli bulguya ulaşılmıştır. Epistemolojik inançlar, alanlara göre değişmektedir (sınıf seviyesi, cinsiyet) ve bu sebeple çok boyutludur. Kızlar erkeklere göre, bilginin doğruluğu hakkında daha gelişmiş inançlara sahiptir ve inançlar zamanla değişmektedir. Elde edilen diğer bir bulguya göre sınıf seviyesi yüksek olan öğrenciler ile sayısal alanda öğrenim gören öğrencilerin epistemolojik inançlarının daha çok gelişmiş olduğu tespit edilmiştir.

Demir ve Akınoğlu (2010) çalışmalarında, epistemolojik inanışlar ve bu epistemolojik inanışların eğitim üzerindeki yansımalarını belirlemeyi amaçlamışlardır. Çalışma kapsamında, epistemoloji ve eğitim alanı ilişkisi çerçevesinde özellikle öğretmen, öğrenci ve öğretmen adayı ile yapılmış çalışmalara yer verilmiştir.

Uysal (2010) çalışmasında, ilköğretim öğrencilerinin bilimle ilgili epistemolojik inançları, öğrenme ortamları ile ilgili algıları, öğrenme yaklaşımları ve fen başarıları arasındaki ilişkilerin incelenmesini amaçlamıştır. Değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi için, yapısal eşitlik modeli testi kullanılmıştır. İstanbul, Ankara, İzmir, Van, Diyarbakır illerinde öğrenim gören 2702 öğrenciye değişkenlerle ilgili üç ayrı ölçek kullanılmıştır. Sonuçlara göre epistemolojik inançların çok boyutlu olduğu ifade edilmiştir. Elde edilen diğer bir sonuca göre epistemolojik inançlar öğrenenin ortamına göre değişmektedir.

Karataş (2011), çalışmasında, üniversite öğrencilerinin epistemolojik inançlarının, öğrenme yaklaşımlarının ve problem çözme becerilerinin akademik motivasyonu etki etme gücünün belirlenmesini amaçlanmıştır. Çalışmasını 750 öğrenci üzerinden ilerleten Karataş, değişkenlerle alakalı üç ölçek kullanmıştır. Çalışmanın sonucunda elde edile bulgularda, üniversite öğrencilerinin akademik motivasyonları, epistemolojik inançları ve öğrenme yaklaşımları arasında pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinin epistemolojik inançlarının, motivasyonsuzluğu, dışsal ve içsel motivasyonu etkilemede anlamlı olduğu; öğrenme yaklaşımlarının da motivasyonsuzluğu, dışsal ve içsel motivasyonu etkilemede anlamlı olduğu ancak problem çözme becerilerinin motivasyonsuzluğu, dışsal ve içsel motivasyonu etkilemede anlamlı olmadığı bulunmuştur.

Öztürk (2011) çalışmasında, fen bilgisi öğretmen adaylarının sosyobilimsel konulara ilişkin kritik düşünme yetenekleri, epistemolojik inançları ve üst biliş farkındalıkları arasındaki ilişkinin araştırılmasını amaçlamıştır. Çalışmaya 674 öğretmen adayı katılmıştır. Çalışma sonuçlarına göre, öğretmen adaylarının epistemolojik inançları, sezgisel davranarak karar veren ve ispat sunarak karar veren gruplar arasında bir değişiklik göstermemiştir. Öğretmen adaylarının oluşturmuş oldukları boyutlar ile epistemolojik inanlar arasında anlamlı bir ilişki belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının üst bilişsel farkındalıkları sezgisel ve ispata dayalı karar veren gruplar arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Sapancı (2012), adaylarının epistemolojik inançlarının ve meta bilişsel düzeylerinin akademik başarıları ile ilişkisini incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmaya 306 öğretmen

adayı öğrenci katılmıştır. Öğretmen adaylarının epistemolojik inançlarını ve biliş üstünün ne düzeyde olduğunu belirlemek için betimsel istatistikler kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkiler için Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı tekniği; ilgili değişkenlerin cinsiyet ve sınıf düzeyine göre farklılaşım farklılaşmama durumu ise t testi tekniği ile analiz edilmiştir. Öğretmen adaylarının biliş üstü düzeyleri ile akademik başarıları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Epistemolojik inançları oluşturan alt boyutlardan öğrenmenin çabaya bağlı olduğu inancı ile başarı arasında pozitif yönde olumlu bir ilişki bulunmuştur. Öğrenmenin yeteneğe bağlı olduğu inancı ile başarı arasında ise negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Alt boyutlardan tek bir doğrunun var olduğuna duyulan inanç ile başarı arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Sadıç (2013), çalışmasında Öğrenci Değerlendirme Programı-PISA (Programme for International Student Assessment) da çıkmış sorulardan oluşan test soruları ile öğrencilerin bilimsel epistemolojik inançları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını incelemeyi amaçlamıştır. Bu çalışma, 15 yaş grubu öğrencilerin sahip oldukları bilgi ve becerilerin değerlendirilmesine yönelik bir çalışmadır ve 104 öğrenci üzerinden ilerletilmiştir. Çalışmanın sonucunda elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin bilimsel epistemolojik inançlarında cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunamamıştır. Öğrencilerin bilimsel epistemolojik inançları ile kavramsal anlamaları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Özbaş (2013), çalışmasında sınıf öğretmenlerinin düşünme stillerini, kullandıkları öğretim, ölçme-değerlendirme yöntem ve tekniklerini, epistemolojik inançlarını ve bu değişkenlerin birbirleriyle olan ilişkilerini incelemektedir. Çalışmaya Amasya ilinde görev yapan 375 öğretmen katılmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre, düşünme stilleri sınıf öğretmenlerinin cinsiyet, mesleki kıdem ve mezuniyet alanına göre farklılaşmamaktadır. Öğretmenlerin, epistemolojik inançlarından daha çok olgunlaşmış bilim anlayışına sahip oldukları tespit edilmiştir. Düşünme stillerinin epistemolojik inançlarla arasında anlamlı bir ilişkili görülmemiştir. Düşünme stillerinin ve epistemolojik inançların alt boyutları arasında düşük ve orta düzeyde anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Mahasneh (2018) çalışmasında, öğretmen adaylarının öğretme ve öğrenme kavramları ile epistemolojik inançları arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. Çalışma grubu, Eğitim Bilimleri Fakültesi'nde okuyan 250 lisans öğrencisi öğretmenden adaylarından oluşmaktadır. Öğretme ve Öğrenme Anketi (CTLQ) ve Epistemolojik İnançlar Ölçeği (EBS) ile veriler toplanmıştır. Çalışma sonuçları, öğretmen adaylarının cinsiyetine dayalı öğretme ve öğrenme kavramları, cinsiyetlerine göre anlamlı farklılıklar göstermektedir. Öğretmen adaylarının öğretme ve öğrenme anlayışları ile epistemolojik inançları arasında da anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Bays, Ashong, Ward ve Commender (2014), çalışmalarında öğretmen adaylarının alan deneyimleri hakkındaki algılarını incelemek ve daha spesifik olarak, bu algıların öğretmen adaylarının epistemolojik inançlarıyla ilişkili olup olmadığını incelemeyi amaçlamışlardır. Bu çalışma, Epistemolojik İnanç Envanteri (EBI) ve Alan Deneyimi Anketleri 115 eğitim psikolojisi alanında öğrenim gören lisans öğrencilerine uygulanarak tamamlanmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen bulgularda, öğretmen adaylarının öğretme ve öğrenme konusundaki inançlarının öğretme algılarını etkilediğini göstermiştir. Daha sofistike epistemolojik inançlara sahip öğrenciler, saha deneyimleri konusunda daha olumlu algılar bildirirken, daha naif epistemolojik inançlara sahip öğrenciler davranış yönetimi gibi olumsuz sınıf konularına odaklanmışlardır.

Magno (2011) çalışmasında epistemolojik inançların insanları içsel olarak harekete geçiren dürtülerini –öz belirleme- yordayıp yordamadığını araştırmıştır. Çalışmanın amacı, epistemolojik inancın alt boyutlarının öz belirleme ile ilişkisini tespit etmektir. Bu çalışma 310 üniversite öğrencisinin katılımıyla gerçekleşmiştir. Çalışma sonucunda elde edilen bulgulara göre, öğrenmenin karmaşıklığına olan inancın öz-belirlemenin alt boyutlarını da anlamlı bir şekilde arttırdığı tespit edilmiştir.

Chen ve Pajares (2010), “6. Sınıf Fen Bilgisi Öğrencilerinin Örtük Yetenek Kuramları: Epistemolojik İnançlarla İlişkisi ve Fen Bilimlerinde Akademik Motivasyon ve Başarı ” başlıklı çalışmalarında, örtük yeteneklerinin epistemolojik inançlar ile ilişkisini ve epistemolojik inançların motivasyonları ve başarıları üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamışlardır. Çalışma 508 öğrencinin katılımıyla

gerçekleşmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre, örtük yetenekler ve epistemolojik inançlar cinsiyetlerine ve etnik kimliklerine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Schommer (1998), “*Yaşın ve Eğitimin Epistemolojik İnançlar Üzerindeki Etkisi*” başlıklı çalışmasında, bireylerin yaşlarının ve eğitim düzeylerinin, epistemolojik inançlar ile ilişkisi olup olmadığını tespit etmeyi amaçlamıştır. Çalışma, öğretmen, avukat, ev hanımı, çiftçi ve çeşitli meslek gruplarından oluşan 418 yetişkin ile yürütülmüştür. Elde edilen sonuçlara göre, epistemolojik inançların alt boyutlarından olan öğrenme yeteneği inancı, yaş ve eğitimde belirleyici olduğu tespit edilmiştir. Yaşça büyük olan okumamış bireylerin, eğitim hayatına dönmek istedikleri ancak bilginin doğasına ilişkin olumsuz fikirlere sahip oldukları; genç ve eğitilmiş bireylerin ise öğrenme yetenekleri ile alakalı şüpheli oldukları sonuçlarına varılmıştır.

Cano (2005), “*Epistemolojik İnançlar ve Öğrenme Yaklaşımları: Ortaokuldaki Değişimleri ve Akademik Performans Üzerindeki Etkileri*” adlı çalışmasında, ortaöğretim öğrencilerinde epistemolojik inançlarındaki ve öğrenme yaklaşımlarındaki değişimleri incelemeyi aynı zamanda epistemolojik inançların akademik performans üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmaya farklı okullardan 1600 İspanyol kız ve erkek öğrenci katılmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin eğitim süreçleri boyunca epistemolojik inançları değişime uğramaktadır. Epistemolojik inançlar, akademik başarıyı doğrudan öğrencilerin öğrenme stilleri aracılığıyla etkilediği sonucuna varılmıştır.

2.9.2. Politik Beceriler ile İlgili Yapılan Araştırmalar

Katı (2016) çalışmasında, politik beceri ve lider üye etkileşimi kalitesinin kariyer başarısı üzerindeki etkisi olup olmadığını belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışmaya Balıkesir ve Bursa illerinde faaliyet gösteren bankalarda çalışan 325 kişi katılmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre, politik beceriler ve lider üye etkileşiminin, kariyer başarısı üzerinde olumlu etkileri olduğu tespit edilmiştir. Politik becerilere

sahip çalışanların ve lider üye etkileşimleri üst seviyede olan çalışanların kariyer başarılarının da üst seviyede olduğu belirtilmiştir.

Özdemir ve Gören (2016), politik beceriler ve politik sermaye arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmada, öğretmenlerin politik becerilerinin yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Çalışmaya Ankara ili Altındağ ilçesindeki resmi okullarda görev yapan 325 öğretmen katılmıştır. Çalışmadan elde edilen verilerin analizine göre politik beceri ile politik sermaye arasında pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Aynı zamanda öğretmenlerin demografik özelliklerinin, öğretmenlerin politik becerileri üzerinde bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yıldıztaşı (2017), politik beceriler ile örgütsel tükenmişlik arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmasında, katılımcıların politik becerilerinin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Çalışmaya Yalova ili Merkez ilçede resmi okullarda görev yapan 218 öğretmen katılmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre, politik becerilerin cinsiyet, yaş, kıdem, medeni durum ve eğitim durumu gibi değişkenlere göre anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Kadın öğretmenlerin tükenmişlik seviyeleri erkek öğretmenlerin tükenmişlik seviyelerine göre daha yüksek çıkmıştır. Politik beceri ile tükenmişlik arasında negatif yönde, düşük seviyede ve anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Nair (2018), çalışmasında okul müdürlerinin liderlik stilleri ile politik becerileri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmaya Tekirdağ ili ve farklı ilçelerinde görev yapan 10806 öğretmen katılmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre, öğretmenlerin algılarına göre, müdürlerin liderlik stiline “dönüşümcü lider” olması gerektiği tespit edilmiştir. Okul müdürlerinin politik becerileri yüksek düzeyde olarak belirlenmiştir. Politik beceriler ile cinsiyet, yaş, kıdem ve branş değişkenleri arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Liderlik stilleri ile politik beceriler arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespitine varılmış ve politik becerilerin, liderlik stillerini yordadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çokar (2018), sivil toplum kuruluşlarında çalışan bireylerin, politik becerilerinin ve kontrol odağının, tükenmişlik düzeyleri ile bir ilişkisi olup olmadığını incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmaya, İstanbul ilinde aktif olan sivil toplum kuruluşlarında

çalışan 143 kişi katılmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre, tükenmişlik ile cinsiyet ve yapılan işin özel hayata etkisi değişkenleri arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Aynı zamanda politik beceriler ile tükenmişlik arasında negatif yönde düşük düzeyde bir ilişki olduğu bulunmuştur.

Özdemir (2018) çalışmasında, liderlik yönelimi ile politik becerileri oku müdürlerinin görüşlerine göre incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmaya Ankara ilinde bulunan okullarda görev yapan 154 müdür katılmıştır. Çalışmanın sonucunda elde edilen verilere göre, okul müdürlerinin politik becerileri yüksek bulunmuştur. Politik beceri ve liderlik yönelimi arasında orta düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda politik becerilerin, liderlik yönelimini yordadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Alioğulları (2019), politik becerinin, iş hayatındaki lider-çalışan ilişkisi, etik liderlik ilişkisi ve etik liderliğin iş üzerindeki etkilerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışmaya, İstanbul ilinde özel sektörde çalışan 211 kişi katılmıştır. Çalışmadan elde edilen verilerin analizi sonucunda, liderin sahip olduğu politik becerilerinin, lider-çalışan ilişkisindeki etkisinde, etik liderliğin aracı olduğu tespiti yapılmıştır. Etik liderliğin, politik becerilerin ikili ilişkide etkisinin olmasında büyük bir görevi olduğunu belirtilmiştir.

Ahearn, Ferris, Hochwarter, Douglas ve Ammeter (2004), liderlerin politik becerilerinin grup performansları üzerindeki etkisini araştırmışlardır. Spesifik olarak, devlet kontrolünde olan çocukların, sosyal yaşama yerleştirilmeleri (evlat edinme, vesayet veya ebeveynlerine iade) konusunda lider politik becerilerin uygulanmasını incelemektir. Sonuçlara göre grubu yönetme yetkilendirme ve grubun performansını arttırmada büyük rol oynayan lider politik becerilerin olduğu tespit edilmiştir.

Blass ve Ferris (2007), “*Lider Bildirimi: Rol Sözleşme, Politik Beceri, İçerik Öğrenme ve Uyum*” başlıklı çalışmalarında, her sektörde olduğu gibi askeri ortamlarda da politik becerilerden, liderlik etkinlilerinden söz edilebileceğini vurgulamışlardır. Bu çalışmada, politik beceri, ilişkişel öğrenme ve liderlik alanlarına yönelen askerler için lider itibarlığı gelişimindeki uyumu ifade eden kavramlar önerilmiştir. Politik becerilerin, liderlik ve liderlik itibarıyla ilgili olumlu

bir izlenim yaratma aynı zamanda uyum içerisinde ilişkisel öğrenme deneyimleriyle şekilleneceğini ifade etmişlerdir.

Taliadorou ve Petros (2015), çalışmalarında okul müdürlerinin, politik becerilerinin ve duygusal zekâlarının liderlik yapabilmelerini ve öğretmenlerin performanslarını etkileyip etkilemediklerini incelemeyi amaçlamışlardır. Çalışmaya Kıbrıs devlet okullarında görev yapan 182 oku müdürü ve 910 öğretmen katılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, okul müdürlerinin duygusal zekâları ve politik becerilerinin, benimsedikleri liderlik stilleri üzerinde ve öğretmenlerin iş performansları üzerinde bir etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Hinkle (2016), “*Politik Beceri: Müdürlerin Politik Beceri Algısı*” adlı çalışmasında ilkokul, ortaokul ve lise müdürlerinin, siyasi becerilerini nasıl algıladıklarını belirlemeyi amaçlamıştır. Diğer bir amaç olarak da, okul müdürlerinin politik becerilerinin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemektir. Çalışmaya Güney Kaliforniya’da görevli 131 okul müdürü katılmıştır. Katılımcıların politik becerileri yüksek düzeyde algılanmıştır. Kadın müdürlerin politik becerileri, erkek müdürlerin politik becerilerinden yüksek çıkmıştır.

Blickle, Meurs, Wihler, Ewen ve Peiseler (2017), çalışmalarında kişiliğin ve politik becerinin, lider seçiminde, lider özelliklere sahip olma merakı üzerinde ve lider etkililikleri üzerinde etkisi olup olmadığını incelemişlerdir. Bulgulara göre, politik becerinin karizma üzerinde olumlu bir etkisi olduğu algısına ulaşılmıştır. Merak ve karizma arasında pozitif bir ilişki, politik becerinin artmasıyla yönetildiği aynı zamanda liderleri politik becerileri yüksek kişilerin seçmesi gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, evren ve örneklem/çalışma grubu, veri toplama araçları ve verilerin analizi çalışmalarına yönelik bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, okul yöneticilerinin epistemolojik inançları ile politik becerileri arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı hedefleyen bir çalışmadır. Bu sebeple araştırmada nicel araştırma modeli içinde yer alan genel tarama modellerinden ilişkisel tarama yöntemi benimsenmiştir. İlişkisel tarama modeli, iki veya daha fazla değişkenin birbirlerini dengeleyecek bir şekilde değişme ve yordama şeklinin istatistiksel biçimidir (Creswell, 2017: 430).

3.2. Evren ve Örneklem/Çalışma Grubu

Bu çalışmanın evreni, İstanbul İli genelinde özel ve kamu okullarında görev yapmakta olan toplam 29.050 (İstanbul MEM, 2019) okul yöneticisinden oluşmaktadır. Araştırmanın evreninden tesadüfi örneklem yöntemiyle ilkokul, ortaokul ve lise okul türlerinde görev yapan 600 okul yöneticisi seçilmiştir. Tesadüfi örneklem, belirlenen evrenden kişinin ya da ögenin rastgele seçilmesidir. Böylelikle seçme işlemi olasılıklı olduğu için her kişiye ve ögeye eşit şans verilmiş olur (Uzun, 2014).

Araştırmamız kapsamında tesadüfi örneklem yöntemiyle seçilen okul yöneticilerine anket uygulaması yapılmıştır. Araştırmacı 200 okul müdürüne anketleri bizzat ulaştırmıştır. İstanbul ili genelinde farklı okul türlerine ulaşmak amacıyla 400 anket, İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından online form olarak okul yöneticilerine gönderilmiştir. Uygulanan 600 anketten 19 tanesi eksik, hatalı ya da tutarsız olması sebebiyle elenmiş ve 581 adet anket ile çalışma değerlendirilmiştir. Katılımcılara ait demografik bilgiler Tablo 3.1.'de verilmiştir.

Tablo 3.1: Araştırmaya Katılan Öğretmenlere İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Değişkenler	Gruplar	<i>f</i>	%
Cinsiyet	Kadın	398	68,5
	Erkek	183	31,5
Yöneticilik Kıdemi	6 yıl ve altı	238	41,0
	7-12 yıl	112	19,3
	13-18 yıl	67	11,5
	19-24 yıl	76	13,1
	25 ve üzeri	88	15,1
Eğitim Düzeyi	Lisans	425	73,1
	Lisansüstü	156	26,9
Okul Kademesi	İlkokul	187	32,2
	Ortaokul	142	24,4
	Lise	252	43,4
Toplam		581	%100

Tablo 3.1'e göre araştırmaya katılan 581 okul yöneticisinin % 68.5'ini kadın % 31,5'ini erkek öğretmenler oluşturmaktadır. Okul yöneticilerinin % 41'i 6 yıldan az, % 19.31'ü 7-12 yıl, % 11.5'i 13-18 yıl, %13.1'i 19-24 yıl ve % 15.1'i ise 25 yıldan daha uzun süredir görev yapmaktadır. Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin % 73.1'i lisans düzeyinde iken, % 26.9'u lisansüstü düzeyde eğitim almışlardır. Okul yöneticilerinin % 32.2'sinin ilkokulda, % 24.4'ünün ortaokullarda ve % 43.4'ünün de lisede görev yaptıkları tespit edilmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak okul yöneticilerinin demografik özelliklerini belirlemek için hazırlanmış "Kişisel Bilgiler Formu", "Epistemolojik İnançlar Ölçeği (EİÖ)" ve "Politik Beceriler Ölçeği (PBÖ)" olmak üzere 3 adet ölçek kullanılmıştır. Ölçeklerin uygulanması izni önceden alınmış olup, ölçeklerden elde edilen veriler de gizli tutulmuştur.

3.3.1. Kişisel Bilgiler Formu

Okul yöneticilerinin cinsiyet, eğitim durumu, mesleki kıdem ve görev yaptıkları okul türü bilgilerini almak ve örnekleme daha faydalı tanımlamak için araştırmacı tarafından "Kişisel Bilgi Formu" hazırlanmıştır.

3.3.2. Epistemolojik İnançlar Ölçeği (EİÖ)

Aypay (2011) epistemolojik inançlar ölçeğini, Chan ve Elliot'un (2000), Schommer (1990) tarafından geliştirilen 63 maddelik ölçeğinin Çince uyarlamasından, Türkçeye uyarlamıştır. Chan ve Elliot, orijinal ölçeğe faktör analizi uygulayarak, mevcut maddeleri değiştirip yeni maddeler belirleyerek yeni bir form oluşturmuştur. Böylelikle orijinal ölçek Çinceye çevrilmiş ve dilsel eşdeğerlik çalışması yapılmıştır. Yeni ölçeğe faktör analizi uygulanmıştır ancak asıl ölçekteki faktör yapılarının bu ölçekte ortaya çıkmadığı görülmüştür. Eksikleri ve eleştirileri dikkate alarak yeni bir ölçek çalışması yapılmıştır ve Schommer'in 63 maddelik ölçeğinden bazı maddeler aynen alınmıştır, bazı maddeler ise değiştirilerek 45 maddelik bir form oluşturulmuştur. Bu form Hong Kong'lu 385 öğretmen adayı öğrenciye uygulanmıştır ve 30 maddelik bir ölçek ortaya çıkmıştır. Ölçek 5'li likert tipi bir ölçektir. 30 maddelik ölçeğe, doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda dört faktör ortaya çıkmıştır. Ölçeğin güvenilirliği, Alpha katsayısı hesaplanarak belirlenmiştir. Alpha katsayıları .60 ile .70 arasında değişmektedir.

Ölçek, Aypay (2011) tarafından çeviri-yeniden çeviri çalışması yoluyla yapılmıştır. Aynı ölçek iki alan uzmanı tarafından da çevirinin uygunluğu açısından Türkçeye çevrilmiştir. Çeviriler karşılaştırılarak, uygunluğu test edilmiştir. Akabinde uzman tarafından tekrar İngilizceye çevrilmiştir ve ölçek ile asıl ölçekteki maddeler anlam birliği açısından değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucunda çeviriler arasında anlam bozukluğu olmadığı görülmüştür. Böylelikle ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları için uygun hale geldiği düşünülmüştür.

Ölçeğin likert şeklindeki puanlanma kriteri aşağıdaki gibidir:

Cevap	Puan
Hiç katılmıyorum	1
Katılmıyorum	2
Kararsızım	3
Katılıyorum	4
Çok katılıyorum	5

5’li likertte puan ortalamalarının değerlendirme aralığı şu şekildedir (Baş, 2013: 112):

1.00 – 1.79 → Çok Düşük

1.80 – 2.59 → Düşük

2.60 – 3.39 → Orta

3.40 – 4.19 → Yüksek

4.20 – 5.00 → Çok Yüksek

3.3.3. Politik Beceriler Ölçeği (PBÖ)

Özdemir ve Gören (2015) tarafından Türkçeye uyarlanan Politik Beceriler Ölçeği (PBÖ), Ferris ve arkadaşları (2005) tarafından geliştirilmiştir. Özdemir ve Gören (2015), ölçeğin geçerliğini ortaya koymak için, alanında uzman kişi tarafından 18 maddenin çevirisi İngilizceye yapılmıştır. Yapılan çevirinin doğruluğunun ispatı için başka bir uzman İngiliz tarafından incelenmiştir ve anlam kayması olup olmadığını belirlemeye çalışmışlardır. Özdemir ve Gören (2015), geçerlik çalışmasından sonra güvenirlik çalışması için Cronbach’s Alpha katsayısı hesaplanarak belirlenmiştir ve Alpha katsayısını .94 olarak bulmuşlardır.

7’li likert tipinde olan politik beceriler ölçeği, dört alt boyuta sahiptir. Bu alt boyutlardan *İlişki Kurma Becerisi* boyutu 1-2-3-4-5-6. maddelerden oluşmaktadır ve Cronbach’s Alpha iç tutarlılık katsayısı .86 olarak bulunmuştur. *Kişilerarası Etki* alt boyutu ise 15-16-17-18. maddeleri içermekte ve .92 iç tutarlılık katsayısına sahip olmaktadır. *Sosyal Zeka* boyutunun 10-11-12-13-14. maddelerden oluştuğu ve iç tutarlılık katsayısının .87 olduğu tespit edilmiştir. Cronbach’s Alpha iç tutarlılık katsayısı .88 olan *Samimi Görünme* boyutu ise 7-8-9. maddeleri içermektedir.

Yüksek puan alan katılımcıların politik becerileri fazla yorumu yapılırken, düşük puan alan katılımcılar için ise politik becerileri az şeklinde yorum yapılmaktadır. Ölçeğin likert şeklindeki puanlanma kriteri aşağıdaki gibidir:

Cevap	Puan
Hiç katılmıyorum	1
Katılmıyorum	2
Kısmen Katılıyorum	3
Katılıyorum	4
Oldukça katılıyorum	5
Güçlü bir şekilde katılıyorum	6
Tamamen katılıyorum	7

7’li likerte puan ortalamalarının değerlendirme aralığı şu şekildedir (Baş, 2013: 112):

- 1.00 – 1.85 → Çok Düşük
- 1.86 – 2.71 → Oldukça Düşük
- 2.72 – 3.57 → Düşük
- 3.58 – 4.43 → Orta
- 4.44 – 5.29 → Yüksek
- 5.30 – 6.15 → Oldukça Yüksek
- 6.16 – 7.00 → Çok Yüksek

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmada kullanılan ölçeklerden toplanan veriler bilgisayar ortamında Excel tabloları şekline dönüştürülmüştür. SPSS 22.0 paket programı kullanılarak elde edilen verilerin analizi yapılmıştır. Dağılımların normalliğinin denetlenmesi için de Basıklık (Skewness) ve Çarpıklık (Kurtosis) testleri yapılmıştır.

Tablo 3.2: Basıklık (Skewness) ve Çarpıklık (Kurtosis) Analizi

Puanlar	N	X	ss	Skewness	Kurtosis
Politik beceriler	581	5,15	1,09	-,594	,142
Eİ-öğrenme süreci	581	4,00	,407	,108	-,091
Eİ-doğuştan yetenek	581	2,82	,73	,525	,089
Eİ-öğrenme çabası	581	3,93	,542	-,258	,311
Eİ_bilginin kesinliği	581	2,99	,646	,543	,389

Tablo 3.2’de görüldüğü üzere okul yöneticilerinin politik becerilerinin ve epistemolojik inançların alt boyutlarına ait puanların normal dağılıp dağılmadığını belirlemeye yönelik yapılan Basıklık ve Çarpıklık analizi sonucunda dağılımların $p < .05$ için Skewness değerlerinin +1,-1 aralığında; Kurtosis değerlerinin ise +1.50, -1.50 değerleri arasında olduğu görülmektedir. Bu değerlere bağlı olarak ölçeklerimize ait puanların dağılımının normal olduğu söylenmektedir (Büyüköztürk, 2018).

Dağılımların normal olduğunun tespit edilmesi üzerine verilerin analizi için parametrik testler uygulanmıştır. Bu bağlamda okul yöneticilerinin epistemolojik inançları ve politik becerileri düzeylerinde cinsiyete ve eğitim durumuna göre farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla t-testi; görev yaptıkları okul türleri ve mesleki kıdemlerine göre farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla ise Tek Yönlü Varyans (ANOVA) analizi yapılmıştır. Okul yöneticilerinin epistemolojik inançları ile politik becerileri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Pearson Korelasyon testi uygulanmıştır. Son olarak da okul yöneticilerinin epistemolojik inançlarının politik becerileri, yordayıp yordamadığını belirlemek amacıyla Basit Regresyon analizi yapılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulguların analizine yer verilmiştir. Öncelikle katılımcıların epistemolojik inançlar ölçeğinin alt boyutlarına ve politik beceriler ölçeğinin maddelerine vermiş oldukları yanıtların aritmetik ortalamalarına ve standart sapmalarına bakılmıştır. Demografik bilgilerde yer alan değişkenlerin okul yöneticilerinin algılarına göre elde edilen epistemolojik inançlar ölçeği puanları ve politik beceriler ölçeği puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ve farklılaşma var ise hangi boyutlar arasında farklılaşma olduğuna bakılmıştır. Aynı zamanda epistemolojik inanç alt boyutları ile politik beceriler arasındaki ilişki olup olmadığı ve epistemolojik inançların politik becerileri yordayıp yordamadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

4.1. Okul Yöneticilerinin Epistemolojik İnançları (Eİ) ve Politik Becerileri (PB) Ne Düzeydedir? Alt Amacına İlişkin Bulgular

Tablo 4.1’de okul yöneticilerinin epistemolojik inançları (EİÖ) ve politik becerileri (PB) alt boyutlarından ve PBÖ’den elde edilen puanların aritmetik ortalamaları ve standart sapma değerleri yer almaktadır.

Tablo 4. 1: EİÖ alt boyutlarından ve PBÖ’den elde edilen puanların ortalama ve standart sapma değerleri

Puan	<i>N</i>		<i>ss</i>
Politik Beceriler	581	5.15	1.09
E_İ_Öğrenme Süreci	581	4.00	.407
E_İ_Doğuştan Yetenek	581	2.82	.734
E_İ_Öğrenme Çabası	581	3.93	.542
E_İ_Bilginin Kesinliği	581	2.99	.646

Tablo 4.1 de görüldüğü üzere okul yöneticilerinin EİÖ alt boyutlarına ve PBÖ’ye vermiş oldukları yanıtlar sonucunda politik becerilerin düzeyi “yüksek” (= **5.15** ve

standart sapması $ss= 1.09$), epistemolojik inanç alt boyutu olan öğrenme sürecinin düzeyi “yüksek” (= 4.00 ve standart sapması $ss=.407$), diğer bir alt boyut olan doğuştan yeteneğin düzeyi “orta” (= 2.82 ve standart sapması $ss=.734$), öğrenme çabasının düzeyi “yüksek” (= 3.93 ve standart sapması $ss=.542$) ve bilginin kesinliğinin düzeyi “orta” (= 2.99 ve standart sapması $ss=.646$) düzeyde olduğu görülmüştür.

4.2. Okul Yöneticilerinin Epistemolojik İnançları ve Politik Becerileri, Cinsiyetlerine, Kıdemlerine, Eğitim Durumlarına ve Görev Yaptıkları Okul Kademesine Göre Anlamlı Farklılık Göstermekte Midir? Alt Amacına İlişkin Bulgular

Kadın ve erkek okul yöneticilerinin Epistemolojik İnançlar Ölçeğinin alt boyutlarından ve Politik Beceriler Ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında fark olup olmadığını tespit etmek amacıyla uygulanan bağımsız gruplarda t testi sonuçları Tablo 4.2’de yer almaktadır.

Tablo 4.2: Okul yöneticilerinin epistemolojik inançları ile politik becerilerinin cinsiyetlerine göre T-testi Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	N	ss	<i>t testi</i>																																															
				t	sd	p																																													
E_İ Öğrenme Süreci	Kadın	397	3.99	.403	-1.005	576	.315																																												
	Erkek	181	4.03	.416				E_İ Doğuştan Yetenek	Kadın	398	2.77	.701	-2.344	579	.019	Erkek	183	2.92	.797	E_İ Öğrenme Çabası	Kadın	398	3.93	.533	.272	579	.786	Erkek	183	3.92	.574	E_İ Bilginin Kesinliği	Kadın	398	2.94	.614	-2.282	579	.023	Erkek	183	3.08	.705	Politik Beceriler	Kadın	398	5.17	1.067	.734	579	.463
E_İ Doğuştan Yetenek	Kadın	398	2.77	.701	-2.344	579	.019																																												
	Erkek	183	2.92	.797				E_İ Öğrenme Çabası	Kadın	398	3.93	.533	.272	579	.786	Erkek	183	3.92	.574	E_İ Bilginin Kesinliği	Kadın	398	2.94	.614	-2.282	579	.023	Erkek	183	3.08	.705	Politik Beceriler	Kadın	398	5.17	1.067	.734	579	.463	Erkek	183	5.10	1.146								
E_İ Öğrenme Çabası	Kadın	398	3.93	.533	.272	579	.786																																												
	Erkek	183	3.92	.574				E_İ Bilginin Kesinliği	Kadın	398	2.94	.614	-2.282	579	.023	Erkek	183	3.08	.705	Politik Beceriler	Kadın	398	5.17	1.067	.734	579	.463	Erkek	183	5.10	1.146																				
E_İ Bilginin Kesinliği	Kadın	398	2.94	.614	-2.282	579	.023																																												
	Erkek	183	3.08	.705				Politik Beceriler	Kadın	398	5.17	1.067	.734	579	.463	Erkek	183	5.10	1.146																																
Politik Beceriler	Kadın	398	5.17	1.067	.734	579	.463																																												
	Erkek	183	5.10	1.146																																															

Tablo 4.2' de yer alan bulgulara göre kadın ve erkek okul yöneticilerinin algıladıkları epistemolojik inançlardan, Doğuştan Yetenek ($t[579]=-2.344; p<.05$) ve Bilginin Kesinliği ($t[579]=-2.282; p<.05$) alt boyutlarında anlamlı farklılık bulunurken, Öğrenme Süreci ($t[576]=-1.005; p<.05$) ve Öğrenme Çabası ($t[579]=.272; p>.05$) alt boyutlarında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Okul yöneticilerinin politik becerilerinde ise anlamlı farklılık görülmemiştir ($t[579]=.734; p>.05$). Buna göre okul yöneticilerinin doğuştan yetenek ve bilginin kesinliği inançlar alt boyutlarında erkek yöneticilerin düzeyleri kadın yöneticilere göre daha yüksektir.

Okul yöneticilerinin eğitim durumlarına göre Epistemolojik İnançlar Ölçeğinin alt boyutlarından ve Politik Beceriler Ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının arasında fark olup olmadığını tespit etmek amacıyla uygulanan bağımsız gruplarda *t* testi sonuçları Tablo 4.3'de yer almaktadır.

Tablo 4.3: Okul yöneticilerinin epistemolojik inançlar alt boyutları ile politik becerilerinin eğitim durumlarına göre T-testi Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	N	X	ss	<i>t testi</i>																																														
					t	sd	p																																												
E_İ Öğrenme Süreci	Lisans	424	4,00	,416	-,193	576	,847																																												
	Lisansüstü	154	4,01	,382				E_İ Doğuştan Yetenek	Lisans	425	2,78	,723	-2,114	579	,035	Lisansüstü	156	2,92	,759	E_İ Öğrenme Çabası	Lisans	425	3,93	,558	,156	579	,876	Lisansüstü	156	3,92	,514	E_İ Bilginin Kesinliği	Lisans	425	3,00	,638	,668	579	,505	Lisansüstü	156	2,96	,668	Politik Beceriler	Lisans	425	5,15	1,086	-,041	579	,967
E_İ Doğuştan Yetenek	Lisans	425	2,78	,723	-2,114	579	,035																																												
	Lisansüstü	156	2,92	,759				E_İ Öğrenme Çabası	Lisans	425	3,93	,558	,156	579	,876	Lisansüstü	156	3,92	,514	E_İ Bilginin Kesinliği	Lisans	425	3,00	,638	,668	579	,505	Lisansüstü	156	2,96	,668	Politik Beceriler	Lisans	425	5,15	1,086	-,041	579	,967	Lisansüstü	156	5,15	1,112								
E_İ Öğrenme Çabası	Lisans	425	3,93	,558	,156	579	,876																																												
	Lisansüstü	156	3,92	,514				E_İ Bilginin Kesinliği	Lisans	425	3,00	,638	,668	579	,505	Lisansüstü	156	2,96	,668	Politik Beceriler	Lisans	425	5,15	1,086	-,041	579	,967	Lisansüstü	156	5,15	1,112																				
E_İ Bilginin Kesinliği	Lisans	425	3,00	,638	,668	579	,505																																												
	Lisansüstü	156	2,96	,668				Politik Beceriler	Lisans	425	5,15	1,086	-,041	579	,967	Lisansüstü	156	5,15	1,112																																
Politik Beceriler	Lisans	425	5,15	1,086	-,041	579	,967																																												
	Lisansüstü	156	5,15	1,112																																															

Tablo 4.3'de yer alan bulgulara göre okul yöneticilerinin algıladıkları epistemolojik inanç alt boyutlarından Doğuştan Yetenek ($t[579]=-2,114; p<.05$) alt boyutunda eğitim durumlarına göre anlamlı farklılık bulunurken, Öğrenme Süreci ($t[579]=- ,193; p<.05$), Öğrenme Çabası ($t[579]=,156; p>.05$) ve Bilginin Kesinliği

($t[579]=,668$; $p>.05$) alt boyutlarında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Okul yöneticilerinin politik beceriler düzeylerinde ise eğitim durumlarına göre anlamlı farklılık bulunmamıştır ($t[579]=-,.041$; $p<.05$). Buna göre eğitim durumu lisansüstü olan okul yöneticilerinin Doğuştan Yetenek ($X=2,92$) düzeyleri, lisans eğitime göre yüksek çıkmıştır. Öğrenme Süreci ($X=4,00$), Öğrenme Çabası ($X=3,93$) ve Bilginin Kesinliği ($X=2,96$) boyutlarında ise lisans eğitimi, lisansüstü eğitimden yüksek çıkmıştır. Okul yöneticilerinin politik beceriler düzeyinin eğitim durumlarına göre eşit olduğu tespit edilmiştir.

Okul yöneticilerinin okul türlerine göre epistemolojik inançlar alt boyutlarından ve Politik Beceriler Ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında fark olup olmadığını tespit etmek amacıyla uygulanan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçları Tablo 4,4’de verilmiştir.

Tablo 4.4: Okul yöneticilerinin epistemolojik inançlar alt boyutları ile politik becerilerinin okul kademesine göre ANOVA sonuçları

Değişken	Okul Kademesi	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
E_İ Öğrenme Süreci	A-İlkokul	187	3.97	.387	G. Arası	.322	2	.161	.967	.381	-
	B-Ortaokul	140	4.03	.414	G. İçi	95.663	575	.166			
	C-Lise	251	4.02	.418	Toplam	95.985	577				
	Top.	578	4.00	.407							
E_İ Doğuştan Yetenek	A-İlkokul	187	2.84	.705	G. Arası	.623	2	.311	.574	.563	-
	B-Ortaokul	142	2.76	.691	G. İçi	313.276	578	.542			
	C-Lise	252	2.84	.781	Toplam	313.899	580				
	Top.	581	2.82	.735							
E_İ Öğrenme Çabası	A-İlkokul	187	3.87	.546	G. Arası	1.559	2	.780	2.625	.073	-
	B-Ortaokul	142	3.91	.560	G. İçi	171.674	578	.297			
	C-Lise	252	3.98	.535	Toplam	173.234	580				
	Top.	581	3.93	.546							
E_İ Bilginin Kesinliği	A-İlkokul	187	3.03	.602	G. Arası	2.450	2	1.225	2.950	.053	-
	B-Ortaokul	142	2.87	.647	G. İçi	240.032	578	.415			
	C-Lise	252	3.01	.672	Toplam	242.482	580				
	Top.	581	2.99	.646							
Politik Beceriler	A-İlkokul	187	5.19	1.09	G. Arası	1.376	2	.688	.576	.563	-
	B-Ortaokul	142	5.18	1.06	G. İçi	691.149	578	1.196			
	C-Lise	252	5.09	1.10	Toplam	692.526	580				
	Top.	581	5.15	1.09							

Tablo 4.4' de elde edilen bulgulara göre okul yöneticilerinin epistemolojik inanç boyutları ve politik becerileri, okul kademesine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>.05$).

Okul yöneticilerinin yöneticilik kademelerine göre epistemolojik inançlar alt boyutlarından ve Politik Beceriler Ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında fark olup olmadığını tespit etmek amacıyla uygulanan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçları Tablo 4.5'de verilmiştir.

Tablo 4.5: Okul yöneticilerinin epistemolojik inançlar alt boyutları ile politik becerilerinin kıdemlerine göre ANOVA sonuçları

Değişken	Kıdem	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
E_İ Öğrenme Süreci	A-5 yıl ve altı	236	4.05	.421	G. Arası	1.096	4	.274	1.655	.159	-
	B-6-10 yıl	112	4.00	.388	G. İçi	94.888	573	.166			
	C-11-15 yıl	66	3.98	.417	Toplam	95.985	577				
	D-16-20 yıl	76	3.98	.393							
	E-21 yıl ve üstü	88	3.93	.394							
	Toplam	578	4.00	.407							
E_İ Doğuşan Yetenek	A-5 yıl ve altı	238	2.86	.790	G. Arası	2.530	4	.633	1.096	.357	-
	B-6-10 yıl	112	2.72	.695	G. İçi	170.703	576	.296			
	C-11-15 yıl	67	2.82	.780	Toplam	173.234	580				
	D-16-20 yıl	76	2.91	.677							
	E-21 yıl ve üstü	88	2.75	.636							
	Toplam	581	2.82	.735							
E_İ Öğrenme Çabası	A-5 yıl ve altı	238	3.96	.538	G. Arası	1.096	4	.274	2.134	.075	-
	B-6-10 yıl	112	4.00	.519	G. İçi	94.888	573	.166			
	C-11-15 yıl	67	3.89	.586	Toplam	95.985	577				
	D-16-20 yıl	76	3.81	.531							
	E-21 yıl ve üstü	88	3.86	.570							
	Toplam	581	3.93	.546							
E_İ Bilginin Kesinliği	A-5 yıl ve altı	238	2.95	.691	G. Arası	2.530	4	.633	1.322	.260	-
	B-6-10 yıl	112	2.97	.605	G. İçi	170.703	576	.296			
	C-11-15 yıl	67	2.92	.689	Toplam	173.234	580				
	D-16-20 yıl	76	3.05	.588							
	E-21 yıl ve üstü	88	3.11	.576							
	Toplam	581	2.99	.646							
Politik Beceriler	A-5 yıl ve altı	238	5.17	1.07	G. Arası	8.948	4	2.237	1.885	.112	-
	B-6-10 yıl	112	5.34	1.01	G. İçi	683.578	576	1.187			
	C-11-15 yıl	67	5.00	1.11	Toplam	692.526	580				
	D-16-20 yıl	76	4.94	1.15							
	E-21 yıl ve üstü	88	5.14	1.12							
	Toplam	581	5.15	1.09							

Tablo 4.5’ de elde edilen bulgulara göre okul yöneticilerinin algıladıkları epistemolojik inanç boyut düzeylerinde ve politik becerilerinde kıdemlerine göre anlamlı farklılık bulunamamıştır ($p>.05$).

4.3. Okul Yöneticilerinin Epistemolojik İnançları ile Politik Becerileri Arasındaki İlişki

Okul yöneticilerinin epistemolojik inanç boyutları ile politik becerileri düzeyi arasındaki ilişkiyi ortaya koymaya yönelik uygulanan Pearson Korelasyon analizine ait sonuçlar Tablo 4.6.’de gösterilmiştir.

Tablo 4.6: Okul yöneticilerinin epistemolojik inanç alt boyutları ile politik becerileri arasındaki korelasyon ilişkisi sonuçları

Değişkenler		Politik Beceriler
E_İ Öğrenme Süreci	r	.215**
E_İ Doğuştan Yetenek	r	-.178**
E_İ Öğrenme Çabası	r	.146**
E_İ Bilginin Kesinliği	r	-.021

* $p<.05$; ** $p<.01$; $N=581$

Tablo 4.6’da verilen bulgulara göre okul yöneticilerinin epistemolojik inanç alt boyutlarından öğrenme süreci ile politik becerileri arasında düşük düzeyde ve pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=.215$; $p<.01$). Okul yöneticilerinin epistemolojik inanç alt boyutlarından doğuştan yetenek boyutu ile politik becerileri arasında düşük düzeyde ve negatif yönde anlamlı ilişki ($r=-.178$; $p<.05$) olarak bulunmuştur. Diğer bir boyut olan Öğrenme çabası ile yöneticilerin politik becerileri arasında düşük düzeyde ve pozitif yönde anlamlı ilişki ($r=.146$; $p<.05$) tespit edilmiştir. Bilginin kesinliği boyutu ile yöneticilerin politik becerileri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı bulunmuştur.

4.4. Okul Yöneticilerinin Epistemolojik İnançları, Politik Becerilerini Yordamakta mıdır? Alt Amacına İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu kısmında epistemolojik inanç boyutlarından öğrenme süreci, doğuştan yetenek, öğrenme çabası ve bilginin kesinliği puanlarının yöneticilerin

politik becerilerini yordama düzeyini belirlemek amacıyla uygulanan regresyon analizi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 4.7: Epistemolojik inanç alt boyutlarının politik becerileri yordayıp yordamadığına ilişkin regresyon analizi sonuçları

Bağımsız Değişken	Bağımlı Değişken	B	Std. Hata	(β)	t	p	R	R ²	F	p
Sabit		3.396	.459		7.402	.000				
Öğrenme süreci		.517	.127	.193	4.058	.000				
Doğuştan yetenek	Politik beceriler	-.342	.071	-.230	-4.778	.000	.301	.090	14.253	.000
Öğrenme çabası		.111	.097	.055	1.139	.255				
Bilginin kesinliği		.072	.084	.042	.848	.397				

Tablo 4.7 incelendiğinde epistemolojik inanç alt boyutlarından öğrenme çabası ($p < .255$) ve bilginin kesinliği ($p < .397$) boyutlarının anlamlı yordamadığı görülmektedir. Bu sebeple öğrenme çabası ve bilginin kesinliği boyutları modelden çıkarılarak tekrar regresyon analizi yapılmıştır.

Tablo 4.8: Epistemolojik inanç alt boyutlarının öğrenme süreci ve doğuştan yetenek boyutlarının politik becerileri yordayıp yordamadığına ilişkin regresyon analizi sonuçları

Bağımsız Değişken	Bağımlı Değişken	B	Std. Hata	(β)	t	p	R	R ²	F	p
Sabit		3.525	.451		7.823	.000				
Öğrenme çabası	Politik beceriler	.617	.107	.231	5.772	.000	.294	.087	27.268	.000
Doğuştan yetenek		-.299	.059	-.201	-5.034	.000				

Tablo 4.8 incelendiğinde regresyon modelinin anlamlı olduğu görülmektedir. Epistemolojik inanç alt boyutları politik becerileri .90 düzeyinde yordamaktadır. Öğrenme çabası pozitif yönde, doğuştan yetenek boyutu ise negatif yönde

yordamaktadır. Başka bir ifadeyle epistemolojik öğrenme çabası ve doğuştan yetenek inançları politik becerilerindeki toplam varyansın %9'unu açıklamaktadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu araştırmada okul yöneticilerinin epistemolojik inançları ile politik becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın bu bölümünde, elde edilen bulgulardan ortaya çıkan sonuçlar ve tartışmalar yer almaktadır. Araştırmanın soruları çerçevesinde, okul yöneticilerinin epistemolojik inançlarının ve politik becerilerinin ne düzeyde olduğu sorusu yanıtlanmıştır. Aynı zamanda okul yöneticilerinin epistemolojik inançları ve politik becerileri demografik (cinsiyet, okul türü, eğitim durumu, kıdem) özelliklerin karşılaştırılmasına yönelik bulguların sonuçları bulunmaktadır. Devamında okul yöneticilerinin epistemolojik inançlarının (öğrenme süreci, öğrenme kaynağı, doğuştan yetenek, bilginin kesinliği) politik becerileri yordayıp yordamadığına yönelik sonuçları tartışılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

5.1. Sonuç ve Tartışma

5.1.1. Okul Yöneticilerinin Epistemolojik İnançları ile Politik Becerilerinin Ne Düzeyde Olduğuna İlişkin Tartışma

Araştırma bulgularına göre okul yöneticilerinin epistemolojik inançları alt boyutlarından öğrenme süreci “yüksek”, doğuştan yetenek “orta”, öğrenme çabası “yüksek” ve bilginin kesinliği düzeyi “orta” olarak bulunmuştur. Öğrenme sürecinin “yüksek” bulunması, okul yöneticilerinin bilgi edinme sürecinin önemli olduğunu ve bu süreçte uzman bilgisinin de sorgulanması gerektiği düşüncesine işaret etmektedir. Doğuştan yeteneğin “orta” bulunması, okul yöneticilerinin bilginin doğuştan mı geldiği yoksa sabit bir yetenek mi olduğu konusunda kararsız oldukları düşüncesini işaret etmektedir. Öğrenme çabasının “yüksek” bulunması, okul yöneticilerinin bilgiyi edinme sürecinde bir çaba sarf edilmesinin önemli olduğu düşüncesini işaret etmektedir. Son olarak da bilginin kesinliğinin “orta” bulunmasının sebebi ise okul yöneticilerinin bilginin sabit veya değişebilir olduğu noktası kararsız olduklarını işaret etmektedir. Bu çalışmanın sonuçları Aypay (2011)’ in çalışmasının sonuçları ile uyumlu çıkmıştır. Aynı zamanda Özbaş

(2013), “Sınıf öğretmenlerinin düşünme stillerinin kullandığı yöntemler ve epistemolojik inançlar açısından incelenmesi” adlı çalışmasında epistemolojik inanç at boyutlarından Bilginin kesinliği boyutunu, diğer boyutların ortalamalarına göre “yüksek” bulmuştur. Kaleci (2013) ise “Matematik öğretmen adaylarının epistemolojik inançları ile öğrenme ve öğretim stilleri arasındaki ilişki” çalışmasında, Öğrenme çabası alt boyutunun ortalamasının diğer alt boyutlara göre daha “yüksek” olduğu sonucuna ulaşmıştır.

İkinci değişkenimiz olan okul yöneticilerinin politik becerileri ise “yüksek” bulunmuştur. Sonucun “yüksek” bulunmasını, okul yöneticilerinin politik becerilerini sahada sık kullandıklarını söyleyebiliriz. Nair (2018), “Okul müdürlerinin liderlik stilleri ve politik beceriler arasındaki ilişki” ve Özdemir ve Gören (2016), “Politik beceri ve psikolojik sermaye arasındaki ilişkinin öğretmen görüşlerine göre incelenmesi” çalışmalarında elde ettikleri sonuçlarla, politik becerilerin “yüksek” bulunması sonucunu desteklemişlerdir.

5.1.2. Okul Yöneticilerinin Cinsiyetlerine, Kademelerine, Eğitim Durumlarına ve Görev Yaptıkları Okul Kademesine Göre Epistemolojik İnançlarına ve Politik Becerilerine Ait Sonuçlara İlişkin Tartışma

Okul yöneticilerinin epistemolojik inanç alt boyutlarından öğrenme süreci, doğuştan yetenek ve bilginin kesinliği boyutları *cinsiyetlerine* göre anlamlı farklılık bulunurken, öğrenme çabası boyutunda anlamlı farklılık bulunmamıştır. Öğrenme süreci, doğuştan yetenek ve bilginin kesinliği boyutlarında erkek okul yöneticilerinin inançları, kadın yöneticilerden anlamlı şekilde daha yüksektir. Bu sonuçlara göre, erkek okul yöneticileri öğrenme sürecine daha çok önem vermekte ve uzman bilgisine şüphe ile yaklaşmaktadırlar. Aynı zamanda kadın yöneticiler, öğrenme çabası boyutunda erkek yöneticilerden farklı olarak bilginin çabaya bağlı olduğu ve bilgi edinmenin uzun bir zaman gerektirdiğini düşünmektedirler. Bu çalışmanın sonuçları Sarıaslan (2017)’ın ve Deryakulu ve Büyüköztürk (2005)’ün çalışması ile benzerlik göstermektedir. İki çalışmada da erkek katılımcılar kadın katılımcılardan anlamlı bir şekilde yüksektir. Ancak bazı çalışmalarda da bu sonuçların tersine rastlanmaktadır. Güngör (2016) “Beden eğitimi öğretmenlerinin epistemolojik inançları ile liderlik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi”

çalışmasında, epistemolojik inançların cinsiyetlere göre anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Kaz ve Erten (2015), Demir (2012), Karabulut ve Ulucan (2012), Sapancı (2012) ve Eren (2007)' de çalışmalarında epistemolojik inançların cinsiyetlere göre anlamlı farklılık göstermediğini belirlemişlerdir.

Okul yöneticilerinin politik becerileri *cinsiyetlerine* anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Ancak kadın yöneticiler politik becerilerini daha fazla sergilemektedir. Aynı şekilde Özdemir ve Gören (2016) çalışmalarında, büyük bir farkla kadınların erkeklerden daha çok politik becerilere sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yıldıztaşı (2017) ise çalışmasında öğretmenlerin politik becerilerinin cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermediğini tespit etmiştir.

Okul yöneticilerinin epistemolojik inanç alt boyutlarından doğuştan yetenek boyutunda *eğitim durumlarına* göre anlamlı fark bulunurken, öğrenme süreci, öğrenme çabası ve bilginin kesinliği boyutlarında anlamlı fark bulunmamıştır. Doğuştan yetenek boyutunda lisansüstü eğitimi olan okul yöneticileri, lisans eğitimi olan yöneticilerden yüksektir. Bu durumda lisansüstü eğitim gören okul yöneticilerinin, doğuştan gelen yeteneğin, bireyin sonradan elde edeceği bilgileri sınırlandıracağı görüşüne sahip oldukları söylenebilir. Olgun (2018) “Ortaokul öğretmenlerinin epistemolojik inançları ile öğretim stillerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi” çalışmasında ise epistemolojik inançların eğitim durumuna göre anlamlı farklılaşmadığını tespit etmiştir.

Okul yöneticilerinin politik becerilerinde *eğitim durumlarına* göre anlamlı fark bulunmamıştır. Bazı çalışmalarda ise politik becerilerin eğitim durumuna göre anlamlı farklılaşmadığı sonuca rastlanmaktadır (Kurt, 2018; Özdemir ve Gören, 2016). Benzer çalışmalar, araştırmanın bulgularını desteklemektedir.

Okul yöneticilerinin epistemolojik inanç alt boyutlarında ve politik becerilerinde *okul kademesine* göre anlamlı farklılık yoktur. Ancak gruplar arasında ortalamalar değişmektedir. Epistemolojik inanç öğrenme süreci boyutunda, ortaokulda görev yapan okul yöneticilerin ortalamaları ilkokul ve lisede görev yapan yöneticilerin ortalamalarından yüksektir. Aynı zamanda lisede görev yapan okul yöneticilerinin de ortalamaları ilkokulda görev yapan okul yöneticilerinin ortalamalarından yüksektir. Bu sonuçlara göre ortaokulda görev yapan yöneticilerin öğrenmenin bir

süreç olarak değerlendirilmesine önem verdiklerini söyleyebiliriz. Doğuştan yetenek boyutunda ilkokulda ve lisede görev yapan okul yöneticilerinin ortalaması eşit olup, ortaokulda görev yapan okul yöneticilerinin ortalamalarından yüksektir. İlkokulda ve lisede görev yapan okul yöneticileri, yeteneğin doğuştan ve sabit olduğunu düşünmektedirler. Öğrenme çabası boyutunda, lisede görev yapan okul yöneticilerinin ortalamaları, ortaokulda ve ilkokulda görev yapan okul yöneticilerinin ortalamalarından yüksektir. Aynı zamanda ortaokulda görev yapan okul yöneticilerinin ortalamaları, ilkokulda görev yapan okul yöneticilerinin ortalamalarından yüksektir. Lisede görev yapan okul yöneticilerinde, bilginin bir çabanın ürünü olduğu düşüncesinin hâkim olduğunu söyleyebiliriz. Bilginin kesinliği boyutunda ise ilkokulda görev yapan okul yöneticilerinin ortalamaları, lisede ve ortaokulda görev yapan okul yöneticilerinin ortalamalarından yüksektir. Aynı zamanda lisede görev yapan okul yöneticilerinin ortalamaları, ortaokulda görev yapan okul yöneticilerinin ortalamalarından yüksektir. İlkokulda görev yapan okul yöneticileri, bilginin değişmez ve sabit olduğu görüşündedirler, diyebiliriz. Izgar ve Dilmaç (2008) çalışmasında sadece Öğrenme çabası alt boyutunda anlamlı farklılık olduğunu tespit etmiştir.

Politik becerilerde ise ilkokulda görev yapan okul yöneticilerinin ortalaması, ortaokulda ve lisede görev yapan okul yöneticilerinin ortalamalarından yüksektir. Ortaokulda görev yapan okul yöneticilerinin ortalaması ise lisede görev yapan okul yöneticilerinden yüksektir. Bu durumda politik beceriler ilkokulda görev yapan okul yöneticilerinde daha sık görülmektedir, diyebiliriz.

Okul yöneticilerinin epistemolojik inanç alt boyutlarında ve politik becerilerinde *mesleki kıdemlerine* göre anlamlı farklılık yoktur. Benzer çalışmalarda da sonuçlar değişmemektedir. Güngör (2018) çalışmasında öğretmenlerin epistemolojik inançların mesleki kıdeme göre anlamlı farklılaşmadığı sonucunu bulmuştur. Kurt (2018) ve Yıldıztaş (2017) ise öğretmenlerin politik becerilerinin mesleki kıdemlerine göre anlamlı farklılaşma olmadığı sonucunu bulmuşlardır.

5.1.3. Okul Yöneticilerinin Epistemolojik İnançları ile Politik Becerileri Arasındaki İlişki İçin Korelasyon Analizi Sonuçlarına İlişkin Tartışma

Okul yöneticilerinin epistemolojik inançları ile politik becerileri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için uygulanan Pearson Korelasyon analizine ait sonuçlara göre okul yöneticilerinin epistemolojik inanç alt boyutlarından öğrenme süreci ve öğrenme çabası boyutları ile politik becerileri arasında düşük düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu duruma göre okul yöneticilerinin bilgiyi öğrenme sürecinde, sürecin ve öğrenme çabasının önemli olduğuna dair inanç düzeyleri arttıkça, politik becerilerinin de artacağı söylenebilir. Okul yöneticilerinin bilgiyi öğrenme sürecinde, süreci değerlendirmesi, süreç içerisinde uzman görüşlerini reddederek kendi bilgisine ulaşmaya çalışması aynı zamanda bilgiyi elde etmek için bir çaba sarf etmenin gerekmesi, okul yöneticilerini politik davranışlar sergilemesine de yol açabilmektedir diyebiliriz. Okul yöneticilerinin epistemolojik inanç alt boyutlarından doğuştan yetenek ve bilginin kesinliği boyutları ile politik becerileri arasında ise düşük düzeyde, negatif ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre okul yöneticilerinin bilginin doğuştan yetenek ve sabit olduğu inanç düzeyi ile bilginin kesin ve değişmez olduğu inançları arttıkça okul yöneticilerinin politik becerilerinin düştüğü söylenebilir. Bu sonuca göre okul yöneticileri mevcut bilgiyi kabul etmeyerek bilginin sorgulanabilir, araştırılabilir olduğunu ve insanların yeteneklerinin doğuştan olduğunu düşünmesinin diğer yeteneklerini sınırlandırabileceği algısını oluşturacağını düşüncesinin var olduğu şekliyle yorumlayabiliriz. Bilginin kesin olması, yeteneklerin doğuştan olması okul yöneticilerinin politik becerilerini düşürmektedir. Politik beceriler bu anlamıyla, bilginin kesin olmadığı ve yeteneklere bağlı olmadığı durumlarda aktif olacaktır denilebilir.

Alan yazın incelendiğinde iki değişkeni ele alan çalışmalara rastlanmamıştır. Bu durum araştırmanın bulgularının desteklenmemesi eksikliği ortaya koyacaktır. Güngör (2018), öğretmenlerin epistemolojik inançları ile liderlik özellikleri arasında düşük bir ilişki olduğunu saptamıştır. Olgun (2018), öğretmenlerin epistemolojik inanç alt boyutların öğrenmenin çabaya bağlı olduğu boyutu ile öğretim stilleri arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki bulmuştur.

Karataş (2011), üniversite öğrencilerinin motivasyonsuzluk puanı ile epistemolojik inanç alt boyutlarından öğrenmenin çabaya bağlı olduğu inanç puanları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulmuştur. Motivasyonsuzluk puanı ile epistemolojik inanç alt boyutlarından öğrenmenin yeteneğe bağlı olduğu inanç puanları arasında pozitif yönde ve anlamlı bir ilişki bulmuştur. Son olarak da Motivasyonsuzluk puanı ile epistemolojik inanç alt boyutlarından tek bir bilginin var olduğuna inanç puanları arasında anlamlı bir ilişki bulamamıştır. Biçer (2013) ise öğretmen adaylarının epistemolojik inançları ile eğitim inançları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmiştir.

5.1.4. Okul Yöneticilerinin Epistemolojik İnançlarının Politik Becerileri Yordamasına İlişkin Tartışma

Araştırmada son olarak okul yöneticilerinin epistemolojik inançlarının politik becerileri üzerinde bir etkiye sahip olup olmadığı incelenmiştir. Okul yöneticilerinin epistemolojik inanç alt boyutlarından öğrenme süreci, doğuştan yetenek, öğrenme çabası ve bilginin kesinliği boyutlarının politik becerileri yordayıp yordamadığına yönelik yapılan basit regresyon analizi sonucunda, politik becerilerin %9'u epistemolojik inanç alt boyutları tarafından açıklanmaktadır. Revize edilmiş epistemolojik inanç alt boyutları regresyon katsayılarına göre öğrenme çabası ve bilginin kesinliği, politik becerilerin anlamlı yordayıcısı değildir. Öğrenme süreci ve doğuştan yetenek boyutları politik becerilerin anlamlı yordayıcısıdır. Epistemolojik inanç alt boyutlarının politik becerileri orta düzeyde etkilemesi, politik becerileri etkileyen başka etkenlerin de olabileceği şeklinde yorumlanabilmektedir.

Epistemolojik inançlar ve politik beceriler değişkenleriyle ilgili benzer çalışmalara rastlamadığımız için, epistemolojik inançların yordayıp yordamadığı başka değişkenlere bakacağız. Karataş (2011)'in çalışmasında epistemolojik inançlar motivasyonsuzluğu %22 oranında açıklamaktadır. İnançlar arttıkça motivasyonsuzluk seviyesi düşmektedir. Geri kalan kısım için ise başka unsurlara ihtiyaç duyulduğu yorumu yapılmıştır. Schommer-Aikins, Mau, Brookhart ve Hutter (2000) çalışmalarında ortaokul öğrencilerinin epistemolojik inançlarından

doğuştan yetenek boyutunun öğrencilerin akademik başarılarını yüksek derecede etkilediği sonucuna ulaşmışlardır. Braten ve Olaussen (2005), üniversite öğrencilerinin epistemolojik inanç boyutlarından öğrenme çabası inancının akademik motivasyonu etkilediğini tespit etmişlerdir.

Epistemolojik inanç alt boyutlarından öğrenme süreci ve doğuştan yetenek boyutlarının politik becerileri etkilemesi, okul yöneticilerinin öğrenmeyi kalıcı hale dönüştürmek için öğrenmeyi bir sürece dönüştürmeyi, bu süreç içerisinde yetenekleri geliştirmeyi ve tek bir yetenekle sabit kalmamayı ve bunları yaparken de politik beceri yeteneklerini kullandıklarını söyleyebiliriz. Alan yazımızda politik becerilerin de bir yeteneğin unsuru olduğu ifadesinde bulunmuşuk. Aynı zamanda bu yeteneğin geliştirilebilir bir unsur olduğundan da bahsetmişik. Aynı şekilde doğuştan yetenek inancında da yöneticiler yeteneklerini geliştirebilirler. Bu gelişim bilgi edinme süreci için de geçerlidir. Bilgiyi edinme süreci, bilgiyi edinmekten önemlidir (Aypay, 2015).

5.2. Öneriler

1. Araştırmada çalışma grubunun okul yöneticilerinden oluşması bir sınırlandırma olarak düşünülürse, ileriki çalışmalarda hem öğretmenlere hem de okul yöneticilerine uygulanarak epistemolojik inançları ve politik becerileri karşılaştırılabilir.

2. Epistemolojik inanç alt boyutlarından öğrenme süreci ve doğuştan yetenek inançları politik becerileri yordamaktadır. Bu sebeple eğitim-öğretimde okul yöneticilerinin öğrenme süreci ve doğuştan yetenek inançlarını arttıracak farkındalık oluşturulabilir. Aynı zamanda eğitimler düzenlenebilir.

3. Epistemolojik inançlar, felsefenin bir dalıdır ve yalnız felsefe alanında konu olmaktadır. Oysa epistemolojik inançlar bilginin olduğu her yerde kendini göstermektedir. Bu sebeple lise ve üniversitelerde epistemoloji ve epistemolojik inançlara müfredatta yer verilmesi önerilebilir.

4. Alan yazında epistemolojik inançlar ve politik beceriler ile alakalı herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu durum, konuyla ilgili çalışmaların yapılması ihtiyacını doğurmaktadır. İlgili değişkenlerin farklı iş/çalışma alanlarda/sektörlerde araştırılması literatüre katkı sağlayabilir.

KAYNAKÇA

- Adams, G.L., Treadway, D.C., ve Stepina, L.P. (2008). The Role of Dispositions in Politics Perception Formation: The Predictive Capacity of Negative and Positive Affectivity, Equity Sensitivity, and Self-Efficacy. *Journal of Managerial Issues*, 20 (4): 545-563.
- Ahearn, K. K., Ferris, G. R., Hochwater, W. A., Douglas, C. & Ammeter, A. P. (2004). Leader Political Skill and Team Performance. *Journal of Management*, 30: 309-327.
- Aköz, S. (2018). Politika Kavramının Siyaset Kavramı Yerine Kullanılması ve Bilimsellik Tartışmaları Bağlamında Devlet Olgusuyla İlişkisi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Kış, 5.
- Aksan, N. ve Sözer, M. A. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Epistemolojik İnançları ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkiler. *Ahi Evran Üniversitesi Kirsehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1): 31-50.
- Akyıldız, T. ve Akpunar, B. (2018). Okul Yöneticilerinin Epistemolojik İnançlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Electronic Journal of Education Sciences*, 7 (13): 110-123.
- Alioğulları, D. Z. (2019). *Liderin politik becerisi, Lider-üye etkileşimi, Etik liderlik ve bazı iş sonuçları arasındaki ilişkiler* (Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Erzurum.
- Allen, R. W., Madison, D. L., Porter, L.W., Renwick, P. A. and Mayes, B. T. (1979). Organizational Politics: Tactics and Characteristics of Its Actors. *California Management Review*, 22(1): 77-83.
- Altıntaş, F. Ç. (2007). Örgüt Yapısının Örgütsel Politika ve İşlem Adaleti Üzerine Etkisinin Yapısal Denklem Modellemesi Yardımıyla Analizi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2): 151-168.
- Altunay, E. (2019). Okulların Finansman Yönetimi Açısından Okul Yöneticilerinin Politik Becerileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Advance online publication. doi: 10.16986/HUJE.2019050204
- Andrews, M. C. and Kacmar, K. M. (2001). Discriminating Among Organizational Politics, Justice, and Support. *Journal of Organizational Behavior*, 22(4): 347-366.
- Araghizade, E. and Jadidi, E. (2016). The Impact of Translators' Epistemological Beliefs and Gender on Their Translation Quality. *Published by Canadian Center of Science and Education*, 9(4).
- Ariaei, A. and Beheshtifar, M. (2015). Political Behavior And the Consequences Of Perceived Organizational Policies. *Research Journal of Social Sciences*, 8(7): 160-167.
- Ashforth, B.E. and Lee, R. T. (1990). Defensive Behavior in Organizations: A Preliminary Model. *Human Relations*, 43: 621-648.

- Aslan, H. ve Pektaş, V. (2017). İlkokul, Ortaokul ve Liselerde Görev Yapmakta Olan Öğretmenlerin Politik Beceri Düzeyleri. *Scientific Educational Studies*, 1(1): 85-100.
- Atay, S. (2010). Geliştirilebilir Yönetim Becerisi: Teorik ve Ampirik Yönleriyle “Politik Yeti”, *Amme İdaresi Dergisi*, 43(2): 65-80.
- Atinc, G., Darrat, M., Fuller, B., and Parker, B.W. (2010). Perceptions of Organizational Politics: A Meta-Analysis of Theoretical Antecedents. *Journal of Managerial Issues*, 22 (4): 494-513.
- Ayaz, F. (2009). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının epistemolojik inançlarının yordanması* (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Aydın, M. A., (2015). *Sınıf öğretmenlerinin örgütsel muhalefet, Örgütsel politika ve Politik davranış alguları arasındaki ilişki* (Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, Bolu.
- Aypay, A. (2011). Epistemolojik İnançlar Ölçeğinin Türkiye Uyarlaması ve Öğretmen Adaylarının Epistemolojik İnançlarının İncelenmesi. *Eskisehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(1): 1–15.
- Bacharach, S. (1983). Notes on a Political Theory of Educational Organizations (Report No. EA016651). *National Institute of Education* (ERIC Document Reproduction Service No. ED243175).
- Baş, T. (2013). *Anket Nasıl Hazırlanır? Nasıl Uygulanır? Nasıl Değerlendirilir?*, (7. Bsk). Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Başdemir, Y. H. (2010). *Epistemoloji: Temel Metinler*, (1. Bsk.). Ankara: Öncü Yayıncılık.
- Bays, R. B., Ashong, C., Ward PhD, T. E., and Commander, N. E. (2014). Deconstructing Pre-service Teachers’ Field Experience Narratives: The Role of Epistemological Beliefs. *ie: Inquiry in eEducation*, 5(1): 4.
- Belenky, M. F., Clinchy, B. M., Goldberg, N. R. and Tarule, J.M. (1986). *Women’s Ways of Knowing: The Development of Self, Voice and Mind*. NewYork: Basic Books
- Biçer, Baykal, Er, H. ve Özel, A., (2013). Öğretmen Adaylarının Epistemolojik İnançları ve Benimsedikleri Eğitim Felsefeleri Arasındaki İlişki. *Journal of Theory & Practice in Education (JTPE)* 9.3.
- Blass, F. R. and Ferris, G. R. (2007). Leader Reputation: The Role of Mentoring, Political Skill, Contextual Learning and Adaptation. *Human Resource Management*, 46(1): 5–19.
- Blickle, G., Meurs, J. A., Wihler, A., Ewen, C. and Peiseler, A. K. (2014). Leader Inquisitiveness, Political Skill and Follower Attributions of Leader Charisma and Effectiveness: Test of a Moderated Mediation Model. *International Journal of Selection and Assessment*, 22(3).

- Bolman, L. G. and Deal, T. E. (2013). *Organizasyonları Yeniden Yapılandırmak*, (4.bs.) (A. Aypay ve A. Tanrıoğen, Çev.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Brownlee, J. (2001). Epistemological Beliefs in Pre-service Teacher Education Students. *Higher Education Research and Development*, 20(3): 281-291.
- Brownlee, j., Purdie, N. and Boulton-Lewis, G. (2001). Changing Epistemological Beliefs in Pre-service Teacher Education. *Teaching in Higher Education*, (6)2: 247-263.
- Buchanan, D. and Badham, R. (1999). *Power, Politics and Organizational Change: Winning the turf game*. London: Sage Publication.
- Buehl, M. M. and Alexander, P. A. (2001). Beliefs About Academic Knowledge. *Educational Psychology Review*, 13(4): 385-418.
- Buehl, M. M. and Alexander, P. A. (2005). Öğrencilerin Etki Alanına Özgü Epistemolojik İnanç Profillerinde Motivasyon ve Performans Farklılıkları. *Amerikan Eğitim Araştırmaları Dergisi* , 42 (4): 697-726.
- Buehl, M. M., Alexander, P. A., and Murphy, P. K. (2002). Beliefs About Schooled Knowledge: Domain General or Domain Specific? *Contemporary Educational Psychology*, 27: 415-449.
- Buenger, C. M., Forte, M., Boozer, R. W. and Maddox, E. N. (2007). A Study of the Perceptions of Organizational Politics Scale (POPS) for Use in the University Classroom. *Developments in Business Simulation and Experiential Learning*, 34: 294.
- Büyüköztürk, Ş. (2018). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*, (124. Bs.). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Canman, D. (2000). *İnsan Kaynakları Yönetimi*. Ankara: Yargı Yayınevi.
- Cano, F. (2005). Epistemological beliefs and approaches to learning: Their change through secondary school and their influence on academic performance. *British Journal of Educational Psychology*, 75: 203-221.
- Cano, F. and Rodriguez, L. (2006). The Epistemological Beliefs, Learning Approaches and Study Orchestrations of University Students. *Studies in Higher Education*, 31(5): 617-636.
- Cevizci, A. (2000). *Felsefe Sözlüğü*. İstanbul: Paradigma Yayınları.
- Cevizci, A. (2009). *Felsefe Tarihi*. İstanbul: Say Yayınları.
- Chan, K. W., and Elliott, R. G. (2000). Exploratory Study of Epistemological Beliefs of Hong Kong Teacher Education Students: Resolving Conceptual and Empirical Issues. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 28(3): 225-234.
- Chen, J. A. and Pajares, F. 2010. Implicit Theories of Ability of Grade 6 Science Students: Relation to Epistemological Beliefs and Academic Motivation and Achievement in Science. *Contemporary Educational Psychology*, 35: 75-87.
- Creswell, J. W. (2017). *Eğitim Araştırmaları: Nicel ve Nitel Araştırmanın Planlanması, Yürütülmesi ve Değerlendirilmesi*. İstanbul: Edam.

- Çavuş, R. (2013). *Farklı epistemolojik inanışlara sahip 8. sınıf öğrencilerinin sosyo- bilimsel konulara bakış açıları (Yüksek Lisans Tezi)*. Eğitim Bilimleri Enstitüsü Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı, Sakarya.
- Çelik, K. (2014). *Örgütsel kontrol: Yönetimde Çağdaş Yaklaşımlar*. (C. Elma ve K. Demir Ed.). Ankara.
- Çokar, Ö. C. (2018). *Sivil toplum kuruluşu çalışanlarının kontrol odağı ve politik beceri düzeylerinin tükenmişlik düzeylerine etkisinin incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi)*. Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çüçen, A. K. (2005). *Bilgi felsefesi*. Bursa: Asa Yayınları.
- Dahl, R.A. (1958). The Concept of Power. *Behavioral Science*, 2: 201-215.
- Daver, B. (1969). *Siyaset Bilimine Giriş*. Ankara: Doğan Yayınları.
- De Lespinasse, P. (2008). *Basic Political Concepts*, Switzerland: https://textbookequity.org/Textbooks/deLespinasse_PoliticalConcepts.pdf
- Demir, M. K. (2012). İlköğretim Bölümü Öğretmen Adaylarının Epistemolojik İnançlarının İncelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(2): 343-358.
- Demir, S. ve Akınoğlu, O. (2010). Epistemolojik İnanışlar ve Öğretme Öğrenme Süreçleri. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 32: 75- 93
- Deryakulu, D. & Büyüköztürk, Ş. (2005). Epistemolojik İnanç Ölçeğinin Faktör Yapısının Yeniden İncelenmesi: Cinsiyet ve Öğrenim Görülen Program Türüne Göre Epistemolojik İnançların Karşılaştırılması. *Eğitim Araştırmaları*, 18: 57-70.
- Deryakulu, D. (2002). Denetim Odağı ve Epistemolojik İnançların Öğretim Materyalini Kavramayı Denetleme Türü ve Düzeyi ile İlişkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(22).
- Deryakulu, D. (2004). *Epistemolojik İnanışlar. (Eğitimde Bireysel Farklılıklar)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Deryakulu, D. (2004). Üniversite Öğrencilerinin Öğrenme ve Ders Çalışma Stratejileri İle Epistemolojik İnançları Arasındaki İlişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 10(2): 230-249.
- Deryakulu, D. (2006). Eğitimde Bireysel Farklılıklar. (Edt: Y. Kuzgun ve D. Deryakulu), Ankara: Nobel Yayınevi; 259-288.
- Doldor, E. (2011). *Examining political will, political skill and their maturation among male and female managers (Doktora Tezi)*. Cranfield: Cranfield School of Management.
- Duell, O. K. and Schommer-Aikins, M. (2001). Measures of People's Beliefs About Knowledge and Learning. *Educational Psychology Review*, 13(4): 419-449.
- Dursun, D. (2012), *Siyaset Bilimi*, İstanbul: Beta Yayınları.
- Dursun, D. (2013). *Siyaset ve Siyaset Bilimi*. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını, 2671: 2-27. Eskişehir.

- Dweck, C. S. and Leggett, E. L. (1988). A Social-cognitive Approach to Motivation and Personality. *Psychological review*, 95(2): 256.
- Eisenhardt, K. M. and Bourgeois, L.J. (1983). Politics Of Strategic Decision Making in High-Velocity Environments: Toward A Midrange Theory. *Academy of Management Journal*, 31 (4): 737–770.
- Eren, A. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Epistemolojik İnançları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 32(145): 71-84.
- Erkasap, A. (??). *Örgütlerde Güç ve Politik Davranışlar*.
- Eroğlu, S. E. ve Güven, K. (2006). Üniversite Öğrencilerinin Epistemolojik İnançlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16: 295-313.
- Ertekin, Y. ve Ertekin Yurtsever, G. (2003). *Örgütsel Politika ve Taktikler*, (1. Bs.). TODAİE.
- Eryılmaz, İ. (2014). *Örgüt ikliminin algılanan örgütsel politika üzerinde etkisi: Kamu sektöründe bir araştırma* (Yüksek Lisans Tezi). Celal Bayar Üniversitesi, Manisa.
- Eryılmaz, İ. (2017). Sosyal Güç, Lider-Üye Etkileşimi ve İş Tatmini İlişkisinde Politik Yetinin Düzenleyici Rolü: Bankacılık Sektöründe Bir Araştırma. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 33(1): 373-393.
- Evans, N. ve Qureshi, A. (2013). Organisational Politics: The Impact on Trust, Information and Knowledge Management and Organisational Performance. *Proceedings Of The European Conference On Information Management & Evaluation*, 34-40.
- Falbe, C. and Yukl, G. (1992). Consequences For Managers of Using Single Influence Tactics and Combinations of Tactics. *Academy Of Management Journal*, 35(3): 638-652.
- Farrell, D. and Petersen, J. C. (1982). Patterns of Political Behavior in Organization. *Academy Of Management Review*, 7(3): 403-412.
- Fedors, D., Ferris, G. R., Harrell-Cook, G. and Russ, G. S. (1998). The Dimensions of Politics Perceptions and Their Organizational and Individual Predictors 1. *Journal of Applied Social Psychology*, 28(19): 1760-1797.
- Ferris, G. R. and K. Michelle Kacmar. Perceptions of Organizational Politics. *Journal of Management*, 18(1): 93.
- Ferris, G. R., Davidson, S. and Perrewé, P. L. (2005). *Political skill at Work: Impact on Work Effectiveness*. Mountain View, CA: Davies-Black Publishing.
- Ferris, G. R., Davidson, S. L., Perrewé, P. L. and Atay, S. (2010). *İş Yaşamında Politik Yeti* (2. Bs.). İstanbul: Namar Yayınları.
- Ferris, G. R., Perrewé, P. L., Anthony, W. P. and Gilmore, D. C. (2000). Political Skill at Work. *Organizational Dynamics*, 28(4): 25-37.

- Ferris, G. R., Russ, G. S. and Fandt, P. M. (1989). *Politics in Organizations*. In: Giacalone RA, (Rosenfeld P, Ed.). *Impresion Management in The Organization*, Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum, 143-70.
- Ferris, G. R., Treadway, D. C., Kolodinsky, R. W., Hochwarter, W. A., Kacmar, C. J. and Douglas, C. (2005). Development and Validation of The Political Skill Inventory. *Journal of Management*, 31(1): 126-152..
- Ferris, G. R., Treadway, D. C., Perrewé, P. L. and Robyn L. B., Ceasar (2007). Political Skill in the Organizational Sciences. 3: 290–320.
- Ferris, G. R., Treadway, D. C., Perrewé, P. L., Brouer, R. L., Douglas, C. and Lux, S. (2007). Political Skill in Organizations. *Journal of Management*, 33(3): 290–320.
- Ferris, G.R., Fedor, D.B., Chachere, J.G. and Pondy, L.R. (1989). Myths and Politics in Organizational Contexts. *Group & Organization Studies*, 14: 83-103.
- Foucault, M. (1980). *Power/Knowledge*, (ed. C. Gordon). New York: Pantheon.
- Gandz, J.M. and Murray, V. (1980). The Experience of Workplace Politics. *Academy of Management Journal*, 23: 237-251.
- Gilmore, D. C., Ferris, G. R., Dulebohn, J. H. and Harrell-Cook, G. (1996). Organizational Politics and Employee Attendance. *Group & Organization Management*, 21(4): 481-494.
- Goodin, R. E. (2001). Managing Scarcity: Toward a More Political Theory of Justice. *Philosophical Issues*, 11, *Social, Political and Legal Philosophy*, 35(1): 202-228.
- Gray, J. L. and Starke, F. A. (1988). *Organizational Behavior: Concepts and Applications*. New York: Macmillan Publishing Company.
- Güleş, H. (2016). *Öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerinin ilişki davranışları ve kullandıkları politik taktiklerin incelenmesi* (Doktora Tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Günday, S. (2003). *Zihin felsefesi*. Bursa: Asa Yayinlari.
- Güney, S. (2012). *Örgütsel davranış*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık
- Güngör, B. N. (2016). *Beden eğitimi öğretmen adaylarının epistemolojik inançları ile liderlik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Hacıömeroğlu, G. (2011). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Matematiksel Problem Çözmeye İlişkin İnançlarını Yordamada Epistemolojik İnançlarının İncelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (30): 206-220.
- Hettich, P. (1997). Epistemological Perspectives on Cognitive Development in College Students.
- Heywood, A. (2013), *Siyaset*, (çev.) B. B. Özipek, İstanbul: Adres Yayınları.

- Hinkle, CM (2016). *Politik beceri: Müdürlerin politik beceri algısı* (Doktora tezi). Brandman Üniversitesi.
- Hobbes, T. (2005). Leviathan, Martinich A. (Ed.), Broadview Press, Ontario.
- Hodgetts, R. M., and Wortman, M. S. (1975). Administrative policy. New York: John Wiley & Sons, Inc.
- Hofer, B. and Pintrich, P. R. (1997). The Development of Epistemological Theories: Beliefs About Knowledge and Knowing and Their Relation to Learning. *Review of Educational Research*, 67(1): 88-144.
- Hofer, B. K. (2000). Dimensionality and Disciplinary Differences in Personal Epistemology. *Contemporary Educational Psychology*, 25: 378-405.
- Hofer, B. K. (2001). Personal Epistemology Research: Implications for Learning and Teaching. *Journal of Educational Psychology Review*, 13(4): 353-383.
- Hoy, W. K. and Miskel C.G. (2015). *Eğitim Yönetimi, Teori, Araştırma ve Uygulama*. S. Turan (Ed), Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık
- Izgar, H. and Dilmaç, B. (2008). Yönetici Adayı Öğretmenlerin Özyeterlilik Algıları ve Epistemolojik İnançlarının İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20: 437-446.
- Jones, E. E. (1990). Interpersonal Perception. *Journal of Managerial Issues*, 13(2): 245-262.
- Kacmar, K. M. and Ferris, G. R. (1993). Politics at Work: Sharpening the Focus of Political Behavior in Organizations. *Business Horizons*, 36(4): 70-74.
- Kacmar, K.M. ve Baron, R.A. (1999). Organizational Politics: The State of the Field, Links to Related Processes, and an Agenda for Future Research. In G.R. Ferris (Ed), *Research in Personnel Human Resource Management*, 1-39. Amsterdam: JAI Press.
- Kaleci, F. (2013). Matematik Öğretmen Adaylarının Epistemolojik İnançları ile Öğrenme ve Öğretim Stilleri Arasındaki İlişki. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(4): 23-32.
- Kapani, M. (2007). *Politika Bilimine Giriş* (19. Bs.). Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Kaplan, A. (2006). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının epistemolojik inanışlarının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulamasındaki yansımaları: Durum çalışması* (Doktora tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karabulut, E. O., ve Ulucan, H. (2012). Beden Eğitimi Öğretmenliği Adaylarının Bilimsel Epistemolojik İnançlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 3(2): 39-44.
- Karataş, H. (2011). *Üniversite öğrencilerinin epistemolojik inançları, öğrenme yaklaşımları ve problem çözme becerilerinin akademik motivasyonu yordama gücü*. (Yayımlanmamış doktora tezi).Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Katı, Y. (2016). *İş görenlerin politik becerileri ve kariyer başarıları ilişkisi: Lider üye etkileşiminin aracılık etkisi* (Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Kaya, Ç. (2014). Eğitim fakültesi öğretim elemanlarının iş ortamlarında kullandıkları politik taktiklerin incelenmesi (Mugla Sitki Koçman Üniversitesi Örneği). (Yüksek lisans tezi). Mugla Sitki Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Muğla.
- Kaya, G. I. (2017). The Relations between Scientific Epistemological Beliefs and Goal Orientations of Pre-Service Teachers. *Journal of Education and Training Studies*, 5(10): 33-42.
- Kazu, I. Y. ve Erten, P. (2015). Öğretmen Adaylarının Epistemolojik İnançlarının İncelenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25: 57-75.
- Kılıç, M. A. (2013). *Bir Eğitim Yöneticisinin Günlüğü*. Marmara Üniversitesi 8. Ulusal Eğitim Yönetimi Kongresi Bildiri Özetleri, Marmara Üniversitesi Yayınları, 27-28.
- King, P. M., and Kitchener, K. S. (1994). Developing reflective judgment: Understanding and promoting intellectual growth and critical thinking in adolescents and adults. San Francisco: Jossey-Bass. Kong teacher education students: Resolving conceptual and empirical issues. Asia
- Kipnis, D. and Schmidt, S. M. (1988). Upward-Influence Styles: Relationship with Performance Evaluations, Salary, and Stress. *Administrative Science Quarterly*, 33(4): 528-542.
- Kipnis, D., Schmidt, S. M. and Wilkinson, I. (1980). Intraorganizational Influence Tactics: Explorations in Getting One's Way. *Journal of Applied Psychology*, 65(4): 440-452.
- Kuhn, D. (1991). *The Skills of Argument*. Cambridge, England: Cambridge University Press.
- Kurfiss, J. G. (1988). *Critical Thinking: Theory, Research, Practice, and Possibilities*. ASHE-ERIC Higher Education Report No. 2, 1988. ASHE-ERIC Higher Education Reports, The George Washington University, One Dupont Circle, Suite 630, Dept. RC, Washington, DC 20036-1183.
- Kurt, F. (2009). *Cinsiyetin, sınıf seviyesinin, eğitim gördükleri alanların, öğrencilerin epistemolojik inançları üzerindeki etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kurt, Ş. (2018). *Öğretmenlerin politik yetileri ile akademik iyimserlik düzeyleri arasındaki ilişki* (Yüksek Lisans Tezi). Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Küçükalp, D. (2012). *Siyaset Olgusunun Doğası*. (Sunum, A. Y. Sarıbay içinde, Siyaset Sosyolojisi). Eskişehir Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Lasswell, H. D. and Kaplan, A. (1950). *Power and Society: A Framework for Political Inquiry*. New Haven: Yale University Press.

- Leslie, L.M. and Gelfand, M.J. (2011). The Cultural Psychology of Social Influence: Implications for Organizational Politics, In G.R. Ferris ve D.C. Treadway (Eds), *Politics in Organizations Theory and Research Considerations*. New York: Taylor ve Francis Publishing, 411-447.
- Machiavelli, N. (2011). Hükümdar (N. Adabağ, Çev.), (5.bs.). İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Magno, C. (2011). Exploring the Relationship Between Epistemological Beliefs and Self-Determination. *The International Journal of Research and Review*, 7(1).
- Magolda, M. B. (1992). *Knowing and Reasoning in College: Gender-Related Patterns in Undergraduates' Intellectual Development*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Magolda, M. B. (2004). Evolution of a Constructivist Conceptualization of Epistemological Reflection. *Educational Psychologist*, 39(1): 31-42.
- Mahasneh, A. M. (2018). Investigation of the Relationship between Teaching and Learning Conceptions and Epistemological Beliefs among Student Teachers from Hashemite University in Jordan. *European Journal of Contemporary Education*, 7(3): 531-540.
- Martin, G. (1993). Two-step Leverage: Managing Constraint in Organizational Politics. *Administrative Science Quarterly*, 38(1): 1.
- Mayes, B. T. and Allen, R. W. (1977). Toward A Definition of Organizational Politics. *Academy Of Management Review*, 2(4): 672-678.
- Mechanic, D. (1962). Some Factors in Identifying and Defining Mental Illness. *Mental Hygiene*, 46.
- Mengüsoğlu, T. (1992). *Felsefeye Giriş*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Meral, M. ve Çolak, E. (2009). Öğretmen Adaylarının Bilimsel Epistemolojik İnançlarının İncelenmesi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27: 129-146.
- Miller, B.K. and Nichols, K.M. (2008). Politics and Justice: A Mediated Moderation Model. *Journal of Managerial Issues*, 20: 214-37.
- Mintzberg, H. (1983). *The Structuring of Organizations*. The Theory of Management Policy Series.
- Mirko, M. (2008). *Political behavior in middle management- the political skill of an effective middle manager during an organizational change* (Yüksek Lisans Tezi). Open Universiteit Nederland,
- Mohan Bursalı, Y. (2008). *Örgütsel politikanın işleyişi: Örgütsel politika algısı ve politik davranış arasındaki ilişkiler* (Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, İzmir.
- Morgan, G. (1998). *Yönetim ve Örgüt Teorilerinde Metafor* (G. Bulut, Çev.). İstanbul: Mess Yayınları.

- Muhammad, A.H. (2007). Antecedents of Organizational Politics Perceptions in Kuwait Business Organizations. *Competitiveness Review: An International Business Journal*, 17: 234-247.
- Muis, K. R., Bendixen, L. D. and Haerle, F. C. (2006). Domain-generality and Domain-specificity in Personal Epistemology Research: Philosophical and Empirical Reflections in the Development of a Theoretical Framework. *Educational Psychology Review*, 18(1): 3-54.
- Nair, A. (2018). *Okul müdürlerinin liderlik stilleri ile politik becerileri arasındaki ilişki (Tekirdağ Örneği)* (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Olgun, M. (2018). Ortaokul öğretmenlerinin epistemolojik inançları ile öğretim stillerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Oruç, E. (2015). *Pozitif psikolojik sermayenin politik davranışlara etkisi: Akademisyenler üzerine bir araştırma* (Doktora Tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Özbaş, N. (2013). Sınıf Öğretmenlerinin düşünme stillerinin kullandıkları yöntemler ve epistemolojik inançları açısından incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi). Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Amasya.
- Özdağ, Ü. (2012). *27. Yüzyılda Prens Devlet ve Siyaset Yönetim*. (Sunum. Ü. Özdağ içinde). Ankara: Kripto.
- Özdemir, M. (2018). Liderlik Yönelimi ve Politik Beceri Arasındaki İlişkinin Okul Müdürlerinin Görüşlerine Göre İncelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi Ege Journal of Education*, 19(1): 116-134.
- Özdemir, M. ve Gören, S. Ç. (2015). Politik Beceri Envanterinin Eğitim Örgütlerinde Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 21(4): 521-536.
- Özdemir, M. ve Gören, S. Ç. (2016). Politik Beceri ve Psikolojik Sermaye Arasındaki İlişkinin Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(2): 333-345.
- Özkalp, E., Kirel Ç. (2003). *Örgütsel Davranış*. AÜ. Açık Öğretim Fakültesi Yayını No: 782, Eskisehir.
- Özkan, Ş. (2008). *İlköğretim öğrencilerinin fen başarıları ile ilgili bir modelleme çalışması: epistemolojik inançlar, öğrenme yaklaşımları ve öz-düzenleme becerileri arasındaki ilişkiler* (Doktora Tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi, İlköğretim Fen ve Matematik Eğitimi Bölümü, Ankara.
- Öztürk, N. (2011). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının sosyobilimsel konulara ilişkin kritik düşünme yeteneklerinin, epistemolojik inançlarının ve üstbilişsel farkındalıklarının incelenmesi: Nükleer enerji santralleri örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Parker, C.P., Dipboye, R.L., and Jackson, S.L. (1995). Perceptions of Politics: An Investigation of Antecedents and Consequences. *Journal of Management*, 21: 891-912.
- Paulsen, M. B. and Wells, C. (1998). Domain differences in the epistemological beliefs of college students. *Research in Higher Education*, 39 (4): 365-384.
- Perrewe, P. L. and Nelson, D. L. (2004). Gender and Career Success: The Facilitative Role of Political Skill. *Organizational Dynamics*, 33(4): 366–378.
- Perry, W. G. (1970). *Forms of intellectual and ethical development in the collage years*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Pfeffer, J. (1981). *Power in Organizations*. Marshfield, Mass. : Pitman Publisher.
- Pfeffer, J. (1992). *Managing with power: Politics and influence in organizations*. Boston: Harvard Business School Press.
- Pfeffer, J. (1999). *Güç Merkezli Yönetim: Örgütlerde Politika ve Nüfuz* (E. Özsayar, Çev.). İstanbul: Boyner Holding Yayınları.
- Pfeffer, J. (2010). *Güç: Nasıl Kazanılır, Nasıl Elde Tutarsınız?* (İ. Çetin, Çev.). İstanbul: Mess Yayınları.
- Pierro, A., Cicero, L. and Raven, B. H. (2008). Motivated Compliance With Bases of Social Behavior”, *Journal of Applied Social Psychology*, 38 (7):1921-1944
- Platon, (1975). *Devlet*, (Çev. Eyüboğlu S.). İstanbul: Remzi Kitabevi
- Pradeep, K. K. (2011), Political Science. India Kerela: University of Calicut <http://www.universityofcalicut.info/syl/PoliticalScience.pdf> (Erişim Tarihi: 21.03.2015), *Psychology Review*, 13(4): 385-418.
- Reeve, J. (2001). *Understanding Motivation and Emotion* (3rd ed). New York: John Wiley & Sons.
- Robbins, S. P. and Judge, T. A. (2013). *Örgütsel davranış*. (Çev. Ed. İ. Erdem). Ankara: Nobel.
- Russel, B., (2004). *Power: A Social Snalysis*, Allen ve Unwin, London,
- Ryan, M. P. (1984). Monitoring Text Comprehension: Individual Differences in Epistemological Standards. *Journal of Educational Psychology*, 76(2): 249-258.
- Sadıç, A. (2013). *8. Sınıf öğrencilerinin epistemolojik inançları ile PISA başarıları ve fen ve teknoloji okuryazarlığı*. (Yüksek Lisans Tezi) Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Sapancı, A. (2012). Öğretmen Adaylarının Epistemolojik İnançları ile Bilisüstü Düzeylerinin Akademik Başarıyla İlişkisi. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(1): 311-331.
- Sarıslan, E. (2017). Öğretmenlerin teknolojik pedagojik alan bilgisi yeterlilikleri ve teknolojiye yönelik tutumlarının epistemolojik inanç açısından

incelenmesi. (Yüksek lisans tezi). Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.

- Saybaşı, K. (1999), Siyaset Biliminde Temel Yaklaşımlar, Ankara: Doruk Yayınları.
- Saylan, A., Armagan, F. Ö., & Bektas, O. (2016). The Relationship between Pre-Service Science Teachers' Epistemological Beliefs and Preferences for Creating a Constructivist Learning Environment. *European Journal of Science and Mathematics Education*, 4(2): 251-267.
- Schoenfeld, AH (1983). Tamamen Bilişselin Ötesinde: İnanç Sistemleri, Sosyal bilişler ve Entelektüel Performansta İtici Güçler Olarak Üstbilişler. *Bilişsel Bilim Dergisi* , 7 (4): 329-363.
- Schommer, M. (1990). Effects of Beliefs About the Nature of Knowledge on Comprehension. *Journal of Educational Psychology*, 82: 498-504.
- Schommer, M. (1994). Synthesizing Epistemological Belief Research: Tentative Understandings and Provocative Confusions. *Educational Psychology Review*, 6 (4): 293-319.
- Schommer, M. (1998). The Influence of age and Education on Epistemological Beliefs. *British Journal of Educational Psychology*. (68)4: 551-561.
- Schommer, M. and Dunnell, P. A. (1994). A Comparison of Epistemological Beliefs Between Gifted and Non-Gifted High School Students. *Roepel Review*, 16 (3): 207-210.
- Schommer, M., and Walker, K. (1995). Are Epistemological Beliefs Similar Across Domains? *Journal of Educational Psychology*, 87: 424-432.
- Schommer, M., Calvert, C., Gariglietti, G. and Bajaj, A. (1997). The Development Of Epistemological Beliefs Among Secondary School Student: A Longitudinal Study. *Journal Of Educational Psychology*, 89 (1): 37-40.
- Schommer, M., Crouse, A., and Rhodes, N. (1992). Epistemological Beliefs and Mathematical text Comprehension: Believing that this is Simple does not. *Journal of Educational Psychology*, 84(4): 435.
- Schommer. M. (1993). Epistemological Development and Academic Performance Amongsecondary Students. *Journal of Educational Psychology*, 85 (3): 406-411.
- Schommer-Aikins, M. (2004). Explaining the Epistemological Belief System: Introducing the Embedded Systemic Model and Coordinated Research Approach. *Educational Psychologist*, 39 (1): 19-29.
- Sezgin, F. (2014). *Eğitim Yönetimi Teori, Araştırma ve Uygulama*, Selahattin Turan(Ed.), Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Sürmeli Dursun, Z., (2015). *Öz-düzenleyici öğrenme stratejileri, epistemolojik inançlar ve akademik benlik kavramı ile matematik dersi başarısı arasındaki ilişki* (Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

- Şimşek M. Ş. (2001). *Yönetim ve Organizasyon*, Konya: Günay Yayıncılık
- Taliadorou, N., and Pashiardis, P. (2015). Duygusal Zeka ve Politik Becerinin Eğitimsel Liderlikteki Rolünün ve Öğretmenlerin İş Doyumuna Etkilerinin İncelenmesi. *Eğitim Yönetimi Dergisi*, 53(5): 642-666.
- Tansey, S. D. (1995), *Politics: The Basic*, USA: Routledge Press.
- Taşkın, Y. (2014). *Siyaset: Kavramlar, Kuramlar, Süreçler*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- TDK, (2019). *Güncel Türkçe Sözlük*. Türk Dil Kurumu <http://sozluk.gov.tr/> [21.07.2019].
- Turan, E. (2013), *Siyaset Bilimine Giriş*, Konya: Palet Yayınları.
- Uysal, E. (2010). *Bir modelleme çalışması: ilköğretim öğrencilerinin epistemolojik inançları, öğrenme ortamları ile ilgili algıları, öğrenme yaklaşımları ve fen başarıları arasındaki ilişkiler*. (Doktora Tezi). Ortadoğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Uzun, S. U. (2013). Survey Sampling Methods / Örneklem Yöntemleri. www.researchgate.net/publication/301611898_Survey_Sampling_Methods_Orneklem_Yontemleri adresinden edinilmiştir.
- Valle, M.K. and Perrewe, P.L. (2000). Do Politics Perceptions Relate to Political Behaviors? Test of an Implicit Assumption and Expanded Model. *Human Relations*, 53: 359-386.
- Vigoda, E., and Cohen, A. (2002). Influence Tactics and Perceptions of Organizational Politics: A longitudinal study. *Journal of Business Research*, 55(4): 311-324.
- Vigoda-Gadot, E. and Dryzin-Amit, Y. (2006). Organizational Politics, Leadership and Performance in Modern Public Worksites: A Theoretical Framework in Vigoda-Gadot, E. and Drory, A. (Eds), *Handbook of Organizational Politics*, Great Britain: MPG Books Ltd.
- Vigoda-Gadot, E., Vinarski-Peretz, H., and Ben-Zion, E. (2003). Politics and Image in the Organizational Landscape: An empirical Examination Among Public Sector Employees. *Journal of Managerial Psychology*, 18(8): 764-787.
- Vigoda-Gadot, E.M. (2003). *Kamu Yönetiminde İşbirliğini Yönetmek: Yönetişim, Vatandaşlar ve İşletmeler Arasında İttifak Vaadi*. Greenwood Yayın Grubu.
- Weber, M. (1978). *Ekonomi ve Toplum: Yorumlayıcı Sosyolojinin Ana Hatları*. Berkeley, CA: Kaliforniya Üniversitesi Yayınları.
- Welsh, M. A. and Slusher, E. A. (1986). Organizational Design as a Context for Political Activity. *Administrative Science Quarterly*, 31(3).
- Whitmore, E. (2003). Epistemological Beliefs And The Information-Seeking Behavior of Undergraduates. *Library & Information Science Research*, 25(2): 127-42.

- Yang, K. (2009). Examining Perceived Honest Performance Reporting by Public Organizations: Bureaucratic Politics and Organizational Practice. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 19 (1): 81-105.
- Yıldıztaşı, M. B. (2017). *Politik beceri ile örgütsel tükenmişlik ilişkisinin ortaokul öğretmenlerinin görüşlerine göre incelenmesi (Yalova İli Örneği)* (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı, Ankara.
- Yılmaz, G., (2019). *Sosyal zekâ ve kariyer başarısı ilişkisi: politik becerinin aracılık etkisi* (Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Yıldırım, C. (2010). *Bilim tarihi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yılmaz, D. Ö. (2012 yüksek). *Örgütlerde Güç, Politik Davranış ve İzlenim Yönetimi: Turizm İşletmelerinden Örnek Olaylar*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Yılmaz, K., Altinkurt, Y. ve Çokluk, Ö. (2011). Eğitim İnançları Ölçeğinin Gelistirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(1): 335-350.
- Yüksel, M. (2018). İş görenlerin Politik Becerilerinin Yöneticilerin Görev Performansı Değerlendirmeleri Üzerindeki Etkisi: Sosyal Etki Kuramı Açısından Bir Değerlendirme. *Ege Akademik Bakış Dergisi*, 18(3): 445-455, İzmir.
- Zanzi, A. and O'Neill, R. M. (2001). Sanctioned Versus Non-sanctioned Political Tactics. *Journal Of Managerial Issues*, 13(2): 245-263.
- Zivnuska ve diğerleri, (2004). Interactive Effects of Impression Management and Organizational Politics on Job Performance. *Journal of Organizational Behavior*, 25(5).

EKLER

Anket Uygulama İzni

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-10.01-E.13334730
Konu : Anket ve Araştırma İzin Talebi.

11/07/2019

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: a) 02.07.2019 tarihli ve 12755019 sayılı dilekçe
b) MEB. Yen. ve Eğ. Tk. Gn. Md. 22.08.2017 tarih ve 12607291/2017/25 No'lu Gen.
c) Millî Eğitim Müdürlüğü Araştırma ve Anket Komisyonunun 10.07.2019 tarihli
tutanığı.

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi Yasemin Gül BİÇER'in "Okul Yöneticilerinin Epistemolojik İnançları ile Pedagogik Becerileri Arasındaki İlişki" konulu tezi kapsamında ilimiz genelinde bulunan okullarda anket uygulama istemi hakkındaki ilgi (a) yazı ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Araştırmacının söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmaması, uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen müberrül ve izniyi veri toplama araçlarının kurumlarınıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılmaması koşuluyla, okul idarecilerinin denetim, yönetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Bakanlık emri esasları dâhilinde uygulanması, sonuçta Müdürlüğümüze rapor halinde (CD formatında) bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olucularınıza arz ederim.

Levent YAZICI
İl Millî Eğitim Müdürü

Fk
1- Genelge.
2- Komisyon Tutanığı.

OLUR
11/07/2019
Ahmet Hamdi USTA
Vali a.
Vali Yardımcısı

İstanbul Millî Eğitim Müdürlüğü Sosyal Okul Hizmeti Şube Müdürlüğü
Büyükdere Mah. İsmet Ökçeri Cad.No:1 Şişli/Beşiktaş-İstanbul
E-posta: iletisim@meb.gov.tr

Araştırma Bilgisi: DOKU ALIŞIK
Tel: 01 212 412000-236436

İstanbul Millî Eğitim Müdürlüğü Sosyal Okul Hizmeti Şube Müdürlüğü
Büyükdere Mah. İsmet Ökçeri Cad.No:1 Şişli/Beşiktaş-İstanbul
E-posta: iletisim@meb.gov.tr

SAYIN KAHRAMAN,

Aşağıda yer alan ölçek maddeleri, "Yöneticilerin Epistemolojik İnançları ile Politik Becerileri Arasındaki İlişki"yi ölçmeyi amaçlamaktadır. Araştırmadan elde edilen veriler bilimsel amaç dışında kullanılmayacaktır ve gizli kalacaktır. Vereceğiniz cevaplar ve soruların yanıtsız bırakılmaması araştırmamız açısından önemlidir. Araştırmaya verdiğiniz desteğe şimdiden teşekkür ederiz.

Yasemin GÜL BİÇER
Sabahattin Zaim Üniversitesi
Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

CİNSİYETİNİZ	KADIN ()	ERKEK ()			
YÖNETİCİLİK KIDEMİNİZ	1-5 ()	6-10 ()	11-15 ()	16-20 ()	21 ve üzeri ()
OKUL TÜRÜ	İLKOKUL ()	ORTAOKUL ()	LİSE ()		
EĞİTİM DÜZEYİ	LİSANS ()	YÜKSEK LİSANS ()			

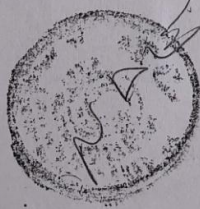
POLİTİK BECERİLER ÖLÇEĞİ

	Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen katılmıyorum	Katılıyorum	Oldukça katılıyorum	Güçlü bir şekilde katılıyorum	Tamamen katılıyorum
1.İş yerinde, başkalarıyla iletişime geçmek için çaba ve zaman harcarım.							
2.İş yerinde, birçok önemli insan tutarım ve onlarla güçlü bir bağım var.							
3.İş yerinde, işlerin halledilmesi için bağlantılarımı ve iletişim ağlarımı kullanma iyiyim.							
4.İş yerinde, meslektaş ve iş arkadaşlarımdan oluşan, işlerin halledilmesi için yardıma ihtiyaç duyduğumda çağırabileceğim geniş bir iletişim ağı geliştirdim.							
5.İş yerinde başkalarıyla bağlanı kurmak için çok zaman harcıyorum.							
6.İş yerinde sürü geçen insanlarla bağlanı kurmakta iyiyim.							
7.İnsanların benim söylediklerimde ve yaptıklarında samimi olduğuna inanmaları önemlidir.							
8.Başkalarıyla iletişim kurarken, söylediklerimde ve yaptıklarında samimi olmaya çalışırım.							
9.Diğer insanları için bir ilgi göstermeye çalışırım.							
10. Her zaman başkalarını etkilemek için doğru şeyin ne olduğunu içgüdüsel olarak bildiğim söyleyebilirim.							
11. Kendimi başkalarına nazil sunacağıma dair iyi bir izlenim ya da bütüm var.							
12. İsten, özellikle başkalarının görüş gündemlerini ve motivasyonlarını sezmede iyiyim.							
13. İnsanların yâri ifadelerine çok dikkat ederim.							
14. İnsanları çok iyi anlarım.							
15. Çoğu insanla samimiyet kurmak benim için çok kolay.							
16. Çoğu insanın benim yanımdayken rahat ve huzurlu olmalarını sağlayabilirim.							
17. Başkalarıyla kolayca ve etkili bir şekilde iletişim kurabilirim.							
18. Başkalarının beni sevmelerini sağlayabilirim.							

EPİSTEMOLOJİK İNANÇLAR ÖLÇEĞİ

EPİSTEMOLOJİK İNANÇLAR ÖLÇEĞİ	Çok Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum
1. Yeteneğin doğuştan belirlenmiş olduğundan, daha akıllı olmak için yapabileceğin çok fazla bir şey yoktur.					
2. Kişi çok çalışmazsa az öğrenir.					
3. Bilimsel bilgi kesindir ve değişmez.					
4. Herkes nasıl öğreneceğini öğrenmeye gereksinim duyar.					
5. Alan uzmanları ne söylersen söyleyinler şüphe duymam.					
6. Eğer insanlar bir şeyi hemen anlayamazlarsa, çabalamayı sürdürmelidirler.					
7. Okula "ortalama" bir yetenekle başlayan öğrenciler oku hayatları boyunca "ortalama" bir öğrenci olarak kalırlar.					
8. Bir kişi yeterince çok çabalarsa, dersin özünü anlar.					
9. Akıllık yanıtları bilmek değil, fakat yanıtları nasıl bulacağını bilmektir.					
10. Nasıl öğreneceğini bilmek, kişinin sahip olduğu özelliklerinden daha önemlidir.					
11. Alanında uzman kişilerin verdikleri öneriler bile sık sık sorgulanmalıdır.					
12. Bilgi edinme sürecini ve derslerin özünü anlamak bilgi edinmekten daha önemlidir.					
13. Öğretmenlerin/ders verenlerin benim bildiğimden çok daha fazlasını bildiklerinin oldukça farkındayım ve kendi yargılarıma güvenmek yerine onların söylediklerinin daha önemli olduğuna katılıyorum.					
14. İnsanlar bilgi yerine anlama sürecine odaklanırlarsa, daha iyi öğrenirler.					
15. Bir şeyi öğrenmek gerçekten uzun zaman ve çaba ister.					
16. Ne kadar öğreneceğini en çok gösterdiğin çaba belirler.					
17. Bilim adamları yeterince çok çabalarlarsa, neredeyse her konudaki gerçekleri bulabilirler.					
18. Gerçekten akıllı olan öğrenciler, okulda başarılı olmak için çok fazla çalışmak zorunda kalmazlar.					
19. Öğrenme yeteneği doğuştan getirilir.					
20. Bazen ders kitaplarında okutuların yazdıkları bilgilere inanmıyorum.					
21. Öğrenme yeteneklerimiz doğuştan belirlenmiştir.					

	Çok Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum
22. Alanında uzman kişilerin gerçekte ne kadar bildikleri hakkında sık sık düşünürüm.					
23. Bazı insanlar iyi öğrenciler olarak doğarlar, diğerleri sınırlı yetenekleri içinde sıkışıp kalırlar.					
24. Benim bildiğimden farklı bir şey söyleseler dahi yine de alan uzmanlarına inanıyorum					
25. Bazı çocuklar bazı dersleri/konuları öğrenmede doğuştan yeteksizdirler.					
26. Bilim adamları araştırmayı sürdürürlerse eninde sonunda gerçekleri bulacaklardır.					
27. İlerlemek çok fazla çalışma ister					
28. Herhangi biri yeterince çok çalışırsa, zor kavramları/konuları anlayabilir.					
29. Tüm öğrenme durumlarına uygulanabilecek bir öğrenme yöntemi olabileceğine inanıyorum.					
30. Bir kişinin doğuştan getirdiği yeteneği onun yapabileceklerini sınırlandırır.					

Politik Beceriler Ölçek İzni

Hacettepe Üniversitesi

Doç. Dr. Murat ÖZDEMİR

Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı

Mayıs 23, 2019

Sayın Yasemin GÜL BİÇER

Türkçe uyarlamasını gerçekleştirmiş olduğumuz Politik Beceri Envanterini (PBE) tezinizde veri toplama aracı olarak kullanmanıza izin veriyorum.

İyi dileklerle

Doç. Dr. Murat Özdemir

Epistemolojik İnançlar Ölçeği

The screenshot shows a Gmail inbox on a Windows desktop. The email is from Ayşe Aypay to Yasemin Gul. The subject is "epistemolojik inançlar ölçeği". The email content includes a greeting, a reference to a previous meeting, and contact information for Prof. Dr. Ayşe AYPAY at Eskisehir Osmangazi University.

epistemolojik inançlar ölçeği Gelen Kutusu x

Yasemin Gul 23 Mayıs Per 02:18

Kıymetli Hocam Merhabalar, Sabahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Yönetimi alanında yüksek lisans yapmaktayım. Tez konum olarak Yöneticilerin epistemolojik...

Ayşe Aypay <ayseaypay@hotmail.com> 23 Mayıs Per 12:14

Alıcı: ben

Resimler gösterilmemektedir. Resimleri aşağıda göster - ayseaypay@hotmail.com adresinden gelen resimler her zaman gösterilsin

Merhaba Yasemin,

Ölçek formu ve uyarlama çalışması ektedir.

Prof. Dr. Ayşe AYPAY
Eskisehir Osmangazi Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Meşelik Kampüsü 26480
Eskisehir, Türkiye
E-mail: ayseaypay@hotmail.com

Windows'u Etkinleştir
Windows'u etkinleştirmek için Ayarlar'a gidin. Tümünü göster X

dilkceej.jpg

TUR 13:33 4.09.2019

ÖZGEÇMİŞ

EĞİTİM

İstanbul Yüksek Lisans: İZÜ, Eğitim

Yönetimi, 2019 Lisans: Sakarya Üniversitesi,

Felsefe, 2012

.....

B. AKADEMİK DENEYİM

.....

C. İLGİ ALANLARI

.....

D. YAYINLARI

Öğretmenlerin Mesleki Bağlılıkları İle Öğretmen Kişilik Özellikleri
Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Yönelik Bir Analiz- Turkcess 2019

E. İLETİŞİM

e-posta: 7yasemingul@gmail.com